

SLUŽBENE NOVINE
GRADA ČABRA

Godina V – BROJ 5

Čabar, 7.9.2021.

ISSN: 2459-7679

SADRŽAJ

Godišnji izvještaj o izvršenju Proračuna Grada Čabra za 2020. godinu.....	1
Odluka o davanju na privremenu uporabu javnih površina.....	17
Odluka o dodjeli javnih priznanja Grada Čabra za 2021. godinu.....	22
Odluka o unutarnjem ustrojstvu Jedinственog upravnog odjela Grada Čabra.....	26
Zaključak o usvajanju Izvješća o stanju u prostoru Grada Čabra za razdoblje od 2018. do 2021. godine.....	38

Na osnovu članaka 39. Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“ Republike Hrvatske br. 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19) te članka 38. Statuta Grada Čabra („Službene novine grada Čabra 01/21“), Gradsko vijeće Grada Čabra, na sjednici održanoj dana 06. rujna 2021. godine, donosi

ZAKLJUČAK

o usvajanju Izvješća o stanju u prostoru Grada Čabra za razdoblje

od 2018. do 2021. godine

I.

Usvaja se Izvješće o stanju u prostoru Grada Čabra za razdoblje od 2018. do 2021. godine (dalje u tekstu: Izvješće), koje sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unapređenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje.

II.

Izvješće iz točke I. nalazi se u prilogu i sastavni je dio ovog Zaključka.

III.

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja, a objavljuje se u „Službenim novinama“ Grada Čabra.

KLASA:350-05/21-01/01

URBROJ: 2108-01/1-21-2

Čabar, 06. rujna 2021.

GRADSKO VIJEĆE GRADA ČABRA

PREDSJEDNICA

Marija Gašpar, mag.iur. v.r.

[Izvješće o stanju u prostoru Grada Čabra za razdoblje od 2018. do 2021. godine](#)

PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA

GRAD ČABAR

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU

GRADA ČABRA

**ZA RAZDOBLJE
OD 2018. DO 2021. GODINE**

Zagreb, ožujak 2021. godine

Naručitelj: GRAD ČABAR
Narodnog oslobođenja 2, 51306 Čabar
OIB: 04026778166

Gradonačelnik: Kristijan Rajšel, prof. pov. i geograf.

Jedinstveni upravni odjel: Saša Kovač, ing. građ.

**Naziv dokumenta: IZVJEŠĆE O STANJU U
PROSTORU GRADA ČABRA
ZA RAZDOBLJE OD 2018. DO
2022. GODINE**

Evidencijski broj: JPU 2167/2019

Stručni izrađivač: JURCON PROJEKT d.o.o.

**Stručni tim: Ivana Kralj, mag.ing.prosp.arch.
Jelena Luketa Knez, dipl.ing.arh.
Sara Lalić, dipl.ing.arh.
Gordan Maček, dipl.ing.prom.
Renata Fakin, ing.građ.
Zdravko Jurčec, dipl.ing.građ.
Stjepan Jurčec, aps. arh.**

Direktor: Zdravko Jurčec, dipl. ing. građ.

SADRŽAJ IZVJEŠĆA

I.	POLAZIŠTA	5
1.1.	CILJEVI IZRADE IZVJEŠĆA	5
1.2.	ZAKONODAVNO-INSTITUCIONALNI OKVIR	5
1.3.	OSNOVNA PROSTORNA OBILJEŽJA GRADA ČABRA	6
1.3.1.	PRIRODNA I GEOGRAFSKA OBILJEŽJA.....	6
1.3.2.	DEMOGRAFSKA STRUKTURA	9
1.3.3.	SOCIJALNO-GOSPODARSKA STRUKTURA	16
1.4.	GRAD ČABAR U OKVIRU PROSTORNOG UREĐENJA PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE	20
II.	ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA.....	23
2.1.	PROSTORNA STRUKTURA KORIŠTENJA I NAMJENE POVRŠINE GRADA ČABRA	23
2.1.1.	STRUKTURA KORIŠTENJA ZEMLJIŠTA.....	24
2.1.2.	PLANSKA NAMJENA POVRŠINA	24
2.2.	SUSTAV NASELJA	25
2.2.1.	RAZMJESTA I POVRŠINE NASELJA, GUSTOĆA NASELJA I NASELJENOST	26
2.2.2.	GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA.....	29
2.2.3.	IZDOJENA GRAĐEVINSKA PODRUČJA.....	32
2.2.4.	GRAĐENJE I KORIŠTENJE POVRŠINA IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA	33
2.3.	GOSPODARSTVO	34
2.3.1.	GOSPODARSKJE DJELATNOSTI	34
2.3.2.	ZAPOSLENOST	35
2.3.3.	POLJOPRIVREDA	36
2.3.4.	ŠUMARSTVO.....	37
2.3.5.	LOVSTVO RIBOLOVSTVO.....	39
2.3.6.	RURALNI RAZVOJ	40
2.3.7.	TURIZAM I UGOSTITELJSTVO	40
2.4.	OPSKRBLJENOST PROSTORA INFRASTRUKTUROM OD ZNAČAJA ZA GRAD ČABAR	45
2.4.1.	OPSKRBLJENOST PROSTORA KOMUNALNOM INFRASTRUKTUROM	45
2.4.2.	OPSKRBLJENOST PROSTORA DRUŠTVENOM INFRASTRUKTUROM.....	68
2.4.3.	OPSKRBLJENOST PROSTORA JAVNOM INFRASTRUKTUROM	73
2.5.	ZAŠTITA I KORIŠTENJE DIJELOVA PROSTORA OD POSEBNOG ZNAČAJA	75
2.5.1.	KORIŠTENJE PRIRODNIH RESURSA	75
2.5.2.	PODRUČJA POSEBNIH KARAKTERISTIKA	82
2.5.3.	ZAŠTITA I OČUVANJE PRIRODNIH VRIJEDNOSTI	86
2.5.4.	ZAŠTITA I OČUVANJE KULTURNIH DOBARA	88
2.6.	OBVEZNI PROSTORNI POKAZATELJI	91
III.	ANALIZA IZRADE I PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA	93

3.1.	IZRADA DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA.....	93
3.1.1.	VAŽEĆI PROSTORNI PLANovi	93
3.1.2.	PROSTORNI PLANovi U IZRADI	94
3.2.	PROVEDBA DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA.....	95
3.3.	IZRADA I PROVEDBA DRUGIH RAZVOJNIH I PROGRAMSKIH DOKUMENATA KOJI UTJEČU NA PROSTOR.....	95
3.3.1.	DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA I ZAŠTITE OKOLIŠA DRŽAVNE RAZINE	95
3.3.2.	DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA I ZAŠTITE OKOLIŠA REGIONALNE/ŽUPANIJSKE RAZINE	95
3.3.3.	DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA I DRUGI STRATEŠKI RAZVOJNI I PROGRAMSKI DOKUMENTI LOKALNE RAZINE OD VAŽNOSTI ZA GRAD ČABAR.....	96
3.4.	PROVOĐENJE ZAKLJUČAKA, SMJERNICA, PRIJEDLOGA ZA UNAPREĐENJE, PREPORUKA I AKTIVNOSTI, ODNOSNO MJERA IZ PRETHODNOG IZVJEŠĆA O STANJU U PROSTORU	97
IV.	PRIJEDLOZI ZA UNAPREĐENJE PROSTORNOG RAZVOJA GRADA ČABRA S OSNOVNIM PREPORUKAMA ZA IDUĆE RAZDOBLJE	98
4.1.	POTREBE, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA DALJNJEG PROSTORNOG RAZVOJA GRADA ČABRA, REGIONALNIH I RAZVOJNIH POTREBA S OBZIROM NA OKOLNOSTI, SEKTORSKA OPTEREĆENJA I IZAZOVE	98
4.2.	OCJENA POTREBE IZRADA NOVIH I/ILI IZMJENE I DOPUNE POSTOJEĆIH PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA KOJI UTJEČU NA PROSTOR	100
4.3.	PREPORUKA MJERA I AKTIVNOSTI ZA UNAPRJEĐENJE PROSTORNOG RAZVOJA.....	103
V.	POPIS TABLICA I KARTOGRAFSKIH PRILOGA	109
VI.	IZVORI PODATAKA	112

I. POLAZIŠTA

1.1. CILJEVI IZRADE IZVJEŠĆA

Cilj izrade Izvješća jest predložiti cjelovitu sliku stanja u prostoru i mogućih pravaca razvoja. U Izvješću se daje analiza postojećeg stanja i razvojnih trendova, iznose se problemi u prostoru i upozorava na mogućnosti usmjerenja prostornog razvoja Grada Čabra u cjelini i po pojedinim aspektima, temeljem čega se iznose prijedlozi i daju preporuke za postupanje u idućem razdoblju. Izvješće o stanju u prostoru izrađuje se temeljem dostupnih i prikupljenih podataka o sadržajima i zahvatima koji utječu na prostor, prostorni razvoj i njegovu održivost. Podatke dostavljaju nadležna državna, županijska i regionalna tijela s javnim ovlastima.

1.2. ZAKONODAVNO-INSTITUCIONALNI OKVIR

Izrada i donošenje Izvješća o stanju u prostoru obveza je regulirana Zakonom o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19), a njegov sadržaj propisan je Pravilnikom o sadržaju i obveznim pokazateljima Izvješća o stanju u prostoru (NN 48/14, 19/15). Člankom 39. navedenog Zakona propisano je da Izvješće o stanju u prostoru za razinu jedinice lokalne samouprave izrađuje stručno upravno tijelo jedinice lokalne samouprave. Izvješće o stanju u prostoru izrađuje se za razdoblje od četiri (4) godine.

Člankom 40. Zakona o prostornom uređenju određeno je da Izvješće sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja, provedbe i trendova razvoja u prostoru, analizu provedbe dokumenata prostornoga uređenja i drugih dokumenata, te prijedloge za unaprjeđenje razvoja s osnovnim preporukama za iduće četverogodišnje razdoblje.

Polazišta Izvješća obuhvaćaju pregled ciljeva izrade Izvješća unutar zakonodavnog, institucionalnog i regionalnog okvira za razdoblje za koje se Izvješće izrađuje, te osnovna prostorna obilježja prostora Grada Čabra.

Analiza i ocjena stanja obuhvaća prikaz ostvarenja ciljeva prostornog uređenja i usmjerenja razvoja u prostoru koji su određeni Zakonom o prostornom uređenju i Strategijom prostornog razvoja Republike Hrvatske kroz prostorne planove i druge dokumente koji utječu na prostor, te ukazuje na trendove prostornog razvoja i usklađenost, odnosno nesklad u provedbi.

Analiza provedbe dokumenata prostornoga uređenja i drugih dokumenata obuhvaća prikaz pokrivenosti područja dokumentima prostornoga uređenja, daje podatke o važećim dokumentima prostornoga uređenja i drugim strateškim, programskim i razvojnim dokumentima od važnosti za održiv razvoj u prostoru, upozorava na osnove njihove provedbe, potrebu i učestalost njihove promjene, te daje osvrt na provođenje zaključaka, smjernica i preporuka iz prethodno usvojenog izvješća o stanju u prostoru za razdoblje od 2002. do 2005. godine.

Prijedlozi za unaprjeđenje razvoja u prostoru s osnovnim preporukama za iduće razdoblje razrađuju se s ciljem odlučivanja o daljnjem statusu strateških, programskih i planskih smjernica iz važećih dokumenata, odnosno o njihovom zadržavanju, ukidanju ili promjeni. Preporuke obuhvaćaju prijedlog potrebnih i prioritetnih aktivnosti u idućem razdoblju.

Izvješće se izrađuje u tekstualnom obliku s tabličnim prikazom obveznih prostornih pokazatelja, a pojedina tematska područja prema potrebi se dodatno obrazlažu, argumentiraju i prikazuju tabličnim grafičkim i drugim prikazima.

Kronologija izrade Izvješća

- Izvješće o stanju u prostoru Grada Čabra (SN PGŽ 18/96);
- Izvješće o stanju u prostoru Grada Čabra (SN PGŽ 16/98);
- Izvješće o stanju u prostoru Grada Čabra (SN PGŽ 01/2001);
- Izvješće o stanju u prostoru Grada Čabra (2000. - 2002. godine) (SN PGŽ 25/2003)
- Izvješće o stanju u prostoru Grada Čabra (od 01.02.2002. do 31.12.2005. godine) (SN PGŽ 12/2006).

- Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru Grada Čabra za razdoblje od travnja 1998. do travnja 2000. godine (SN PGŽ 16/98);
- Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru Grada Čabra (za razdoblje 2000. – 2002.) (SN PGŽ 01/2001);

- Program mjera za unapređenje stanja u prostoru Grada Čabra (za razdoblje 2003. - 2004.) (SN PGŽ 25/2003)
- Program mjera za unapređenje stanja u prostoru Grada Čabra (za razdoblje od 01.01.2006. - 31.12.2009.) (SN PGŽ 12/2006)

1.3. OSNOVNA PROSTORNA OBILJEŽJA GRADA ČABRA

1.3.1. PRIRODNA I GEOGRAFSKA OBILJEŽJA

1.3.1.1. Lokacija i veličina

Područje grada Čabra smjestilo se u sjeverozapadnom dijelu Gorskog kotara, odnosno obuhvaća najsjeverniji dio županijskog prostora. Najvećim dijelom graniči s Republikom Slovenijom, zatim s primorsko-goranskim općinama Klana, Jelenje, Čavle i Lokve, te s gradovima Bakar i Delnice.

Područje grada Čabra pripada gorskom području Primorsko-goranske županije, Gorskog kotaru, koje površinom od 1275,05 km² obuhvaća oko 35% kopnenog dijela ili 16% ukupne površine Županije, a naziva se gorsko radi svojih prirodnih karakteristika. Administrativno područje grada Čabra zauzima površinu od 280,18 km² što čini 22% površine Gorskog kotara.

Prostor grada Čabra proteže se na visinama između 290 m/nm (na ušću Čabranke u Kupu) i 1528 m/nm (na najvišem vrhu Risnjaka), a prema visinskim odnosima i pejzažnim značajkama razlikuje se i može se izdvojiti jugozapadni i sjeveroistočni dio prostora.

Jugozapadni dio je nenaseljeno područje koje se prostire na visinama iznad 900 m/nm. Sjeveroistočni, naseljeni dio čabarskog područja prostire se na visinama ispod 900 metara, tako da se nadmorska visina smanjuje u dolini Čabranke i gornje Kupe na 300-500 m/nm, a obuhvaća i prostor oko prometnice Prezid – Gerovo

Udaljenost i relativno teža pristupačnost glavnim prometnim pravcima Hrvatske i Slovenije bitan je uzrok prometne izoliranosti čabarskog područja, posebno prema Primorju i delničkom koridoru. S njima je povezano prometnicom koja prolazi dolinom Čabranke i Kupe, a od Broda na Kupi spaja se na cestu Kočevje-Delnice. Drugi cestovni pravac ide od Slovenske granice na Prezid - Parg (s odvojkom za Čabar), Tršće i Gerovo, te se preko Crnog Luga spaja s Delnicama. Naselje Crni Lug spojeno je na cestu Rijeka - Zagreb preko Gornjeg Jelenja čime je skraćena veza između Slovenije i Primorja. Prometnice ovog područja imaju velike nagibe, a u zimskim razdobljima i moguće su i veće količine snijega što otežava prometnu prohodnost prema Primorju i delničkom koridoru. Povoljnije stanje prometnica je prema Republici Sloveniji na čijem se području bolje održava prohodnost cesta.

1.3.1.2. Klima

Za čabarski kraj karakteristična je visoka količina padalina koje se kreću od 2.000 mm u nižim predjelima do preko 3.000 mm u najvišem jugozapadnom dijelu. Siječanj i veljača su mjeseci s najviše snijega.

Klima je izrazito planinska, gdje srednje mjesečne negativne temperature imaju siječanj (-2 °C), veljača (-0,8 °C) i prosinac (-0,5 °C), a srednja godišnja temperatura iznosi +7,16 °C.

Ljeti su temperature najviše u dolini Čabranke i Kupe. Značenje snijega je neizostavno, a zajedno s ostalim klimatskim elementima utjecao je na formiranje sasvim određenih karakteristika kulturnog pejzaža, npr. gradnja kuća sa strmijim krovom "na dvije vode", izolacija zidova od vlage, zatvorenost mentaliteta ljudi vjerojatno pod utjecajem dugih zima, pa time i smanjenog komuniciranja, i dr. Zime su duge, oštre i sa snježnim pokrivačem, u prosjeku godišnje 106 dana. Ljeta su kratka, svježija i rekreativno vrlo ugodna. Vlage ima u izobilju što pogoduje bujnosti šumskog pokrivača i čestoj magli.

1.3.1.3. Reljef

S obzirom na potrebe izrade Prostornog plana uređenja Grada Čabra kao i mjerilo zadane karte, izdvojeni su litogenetski kompleksi odnosno područja koji se toliko razlikuju po svojim fizičko-mehaničkim značajkama, da su prikazani kao posebne cjeline. To su:

- karbonatni kompleks jure i krede;
- kompleks paleozojskih klastita;
- kompleks trijaskih klastita i dolomita;
- fluvioglacialne naplavine;
- aluvijalne naplavine.

Stijene karbonatnog kompleksa su prostorno dominantne u slabo naseljenom do nenaseljenom zapadnom i južnom dijelu teritorija.

Paleozojski klastiti nalaze se na površini na sjeveroistočnom, uglavnom naseljenom dijelu teritorija.

Trijaski dolomiti i klastiti vidljivi su na relativno malim površinama.

Ova tri kompleksa čine osnovnu stijensku masu.

Fluvioglacialne naplavine pokrivaju izolirane zaravnjene površine u višem planinskom dijelu teritorija.

Aluvijalne (potočno-riječne) naplavine zauzimaju također male površine. Međutim, to su zaravnjeni dijelovi dolina, gušće naseljeni i intenzivnije obrađivani od okolnih područja..

1.3.1.4. Vegetacija

Na području grada Čabra razlikujemo četiri izrazita vegetacijska pojasa: brdski (montani), visokogorski (altimontani), pretplaninski (subalpinski) i pojas klekovine (adalpinski).

U njima je razvijeno nekoliko klimazonalnih šumskih tipova te pripadajuća vegetacija travnjaka i rudina koja se razvila nakon potiskivanja šuma. Osim toga, razvijeno je i nekoliko azonalnih šumskih zajednica, a tereni od prirode neobrasli šumom obrasli su vegetacijom stijena, močvarica, cretova i visokih zeleni te nešto malo planinskim rudinama i oskudnom vegetacijom točila na mjestima gdje se nije razrasla klekovina bora. Nešumski tipovi vegetacije, osim donekle travnjaka, bili su na području koje danas zauzima grad Čabar, oduvijek prostorno zastupljeni tek manjim površinama. Najniže dijelove područja koje zauzima grad Čabar obilježavaju čiste bukove šume koje pripadaju europsko-montanom vegetacijskom pojasu koji zauzima područje od oko 350 do oko 650 (700) m nadmorske visine.

Klimazonalna brdska šuma bukve i velike mrtve koprive predstavlja čistu bukovu šumu u visinskoj zoni 450 do 700 m nadmorske visine i razvija se na karbonatnoj podlozi, uglavnom na vapnencu. Ona obrasta one dijelove reljefa dokle sežu topliji utjecaji klime kupskom dolinom.

Najstrmije stjenovite padine i police stijena u pojasu gorske šume bukve obrašćuje osebujna šumska zajednica crnog graba i crnjuše. Ponegdje ona dopire i u pojas bukovo-jelovih šuma. To su termofilne šume koje obrastaju najstrmije padine imaju veliko zaštitno i protuerozijsko značenje.

Ove šume nalaze se npr. na stjenovitim padinama iznad Čabra, Sokola, Gerova, padinama udoline Krašićevce i iznad izvora Kupe. Osim što su neobično važne u sprječavanju erozijskih procesa na strmim padinama, ove šume nemaju gospodarsku važnost jer se radi uglavnom o zaštitnim šumama.

Uz vodotoke, osobito u području vodotoka Čabranke te u predjelu oko Malog Luga nalazimo i manje fragmentarno razvijene šumarke vrba i bijele te crne johe. To su mjesta s florom vlažnih staništa i kao takva zaslužuju pažnju u smislu zaštite lokalne bioraznolikosti i posebnosti u krajoliku.

Najznačajniji, ali i gospodarski najvažniji vegetacijski pojas šumske vegetacije na području grada Čabra je pojas gorskih bukovo-jelovih šuma.

To je europsko-altimontani vegetacijski pojas (viši gorski ili visokogorski pojas) čije se zajednice prostiru u visinskom rasponu od 700 do 1100 m nadmorske visine diferencirane su u dvije serije – silikatnu i karbonatnu seriju, a svaka od njih u fitogeografskom smislu pripada posebnoj vegetacijskoj zoni.

Na području grada Čabra nalazimo sljedeće osnovne tipove vegetacije:

- Medioeuropska vegetacijska zona acidofilnih šuma i Dinarska vegetacijska zona mješovitih šuma bukve i jele
 - Mješovita šuma bukve i jele, Šuma plemenitih listača, Jelova šuma s milavom
- Borealna vegetacijska zona subalpskih smrekovih šuma i Subilirski vegetacijska zona subalpskih šuma bukve
 - Pretplaninska šuma bukve
- Dinarska vegetacijska zona šuma klekovine
 - Klekovina bora s kozokrvinom
 - Šumske kulture
- Vegetacija travnjaka i ostalih nešumskih zajednica
- Livada pahovke, Livada vlasulje i rosulje, Livada krestaca, Livada uspravnog ovsika i trpuca, Livada tvrdače, Vriština, Fragmenti zajednica močvarica, Fragmenti cretne vegetacije, Planinske rudine, Vegetacija sječina i visokih zeleni, Ruderalna i korovna vegetacija, Vegetacija stijena.

Bitno je napomenuti da gradu Čabru također pripada dio Nacionalnog parka Risnjak sjevernije od glavnog vrha V. Risnjaka (1528 m) s najvišim stjenovitim područjima vršnog grebena koje se protežu do Sjevernog Malog Risnjaka, te šumsko područje Kloštra, Pogleda i Bukovog vrha, kao i livada Lazac. Iz toga proizlazi da su na području grada Čabra smještene najvažnije pretplaninske površine parka s rudinama, stijenama, klekovinom planinskog bora i većim dijelovima pretplaninske šume bukve. Dio novog proširenja oko izvorišta rijeke Kupe obuhvaća i 8 osebujnu dolinu Sušicu s termofilnim šumicama crnjuše i crnog graba. Na taj način je na čabarskom području zastupljen gotovo cjelovit visinski vegetacijski profil planina Gorskog kotara – od brdskih (montanskih) čistih bukovih šuma preko visokogorskog (altimontanskog) pojasa bukovo-jelovih i čistih jelovih šuma, i preko pretplaninskih bukovih šuma do klekovine planinskog bora i planinske vegetacije stijena.

1.3.1.5. Vode

Područje grada Čabra može se podijeliti na područje koje pripada Jadranskom slivu i područje koje pripada Crnomorskom slivu. U zapadnom planinskom dijelu područja grada Čabra koji pripada Jadranskom slivu nema evidentiranih površinskih vodotoka. Najveći dio područja Grada Čabra, sjeverni i istočni dio, pripada Crnomorskom slivu. To područje ima vrlo razvijenu hidrografsku mrežu. Osim ponornice Trbuhovice na području Prezida, koja pripada hidrogeološkom slivu izvora Veliki Obrh u Sloveniji (sliv izvora u Loškoj dolini kod Cerknice), svi vodotoci pripadaju slivu Kupe. Kupa i njena pritoka Čabranka daju obilježja cijelom čabarskom području.

Na području Grada Čabra unutar Crnomorskog sliva mogu se izdvojiti četiri hidrogeološke cjeline :

- sliv izvora u Prezidu
- sliv desnog izvora Čabranke
- sliv izvora u Zamostu
- sliv izvorišta Kupe.

Voda (rijeke Kupa i Čabranka) je uz šumske prostore jedan od najvrjednijih prirodnih resursa grada Čabra, koji za sada još nije dobio puni značaj. Vodni potencijali količinski značajno nadilaze lokalne potrebe, naročito veliki krški izvori. U budućnosti, koja će mnogim europskim zemljama, pa čak i našoj donijeti probleme s pitkom vodom, vodni resursi mogu postati izuzetan razvojni potencijal čabarskog gospodarstva, posebno zbog postojanja kvalitetnih izvorišnih područja rijeke Kupe i Čabranke. To naravno pretpostavlja i zahtijeva strateški pristup i konkretizaciju mjera u cilju zaštite postojećih vodnih resursa.

1.3.1.6. Potres

Prema privremenoj seizmološkoj karti područje na kojem se nalazi Grad Čabar ugroženo je potresom VI do VII stupnja intenziteta po MCS skali. Prostor na kojem se nalaze objekti starije gradnje spada u zonu jake ugroženosti od potresa, dok prostor nove izgradnje predstavlja zonu male ugroženosti od potresa. Kategorizacija zona ranjivosti od potresa određuje se na bazi izgrađenosti zemljišta, te vrste konstrukcije objekata neotpornih na dinamičke utjecaje. Zaštita od potresa definira se kroz mogućnost pristupa objektima, vodoopskrbu, te kroz razne tehničke mjere.

1.3.2. DEMOGRAFSKA STRUKTURA

Budući da se u okviru suvremene ekonomske znanosti i politike ističe kako je stanovništvo jedan od najznačajnijih faktora gospodarskog razvoja, prilikom sagledavanja ukupnih razvojnih potencijala određenog lokaliteta nužno je uzeti u obzir i prirodna, migracijska te strukturna obilježja njegova stanovništva, kao temeljnih odrednica raspoloživosti i kvalitete demografskog potencijala. Detaljna analiza demografskih obilježja nužan je uvjet za izradu stvarne sociodemografske slike prostora.

Grad Čabar spada među gradove Primorsko-goranske županije koji je prema površini svog administrativnog prostora, uz Grad Vrbovsko, druga po veličini jedinica lokalne samouprave u Gorskom kotaru i spada među najveće administrativne jedinice u Županiji (na trećem mjestu iza gradova Cresa i Vrbovskog).

U sastav Grada Čabra, prema Zakonu o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, ušla su 42 naselja. Međutim naselje Zbitke brisano je iz popisa naselja i ne vodi se u Državnoj upravi za katastar, ali o tome nije donesena odluka o izmjeni i dopuni Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj. Naselje Zbitke pripojeno je naselju Prezid. Grad Čabar trebao bi inicirati tu izmjenu kako bi brisanje naselja Zbitke bilo zakonski regulirano, jer u administrativno područje grada Čabra ulazi 41 naselje, a ne 42 naselja kako je navedeno Zakonom.

Prema popisu stanovništva na području Grada Čabra 1991. godine živjelo je 5.169 stanovnika, 2001. godine 4.387, a prema zadnjem popisu stanovništva iz 2011. godine na području grada živjelo je 3.770 stanovnika u 41 naselju.

Smanjenje broja stanovnika 2001. godine u odnosu na 1991. bilo je 15,13%, dok se broj stanovnika do 2011. godine smanjio za još 14,06%..

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku iz 2011. godine, na području grada Čabra udio starog stanovništva iznosi 27,61% (1041 stan) i veći je od udjela mladog stanovništva koji iznosi 15,41% (581 stan.). Koeficijent starosti prikazuje udio osoba starih 60+godina u ukupnom stanovništvu. Pokazatelj je razine starenja, a nakon što prijeđe vrijednost od 12% smatra se da je stanovništvo promatranog područja u procesu demografskog starenja.

U posljednjoj popisnoj godini u Čabru je zabilježena relativno nepovoljnija dobna struktura stanovništva u odnosu na hrvatske i županijske prosjeke prema kojoj je evidentno da postojeće stanovništvo Čabra ima veći udio staračkog kontingenta i slabiju zastupljenost najmlađeg kontingenta stanovništva, a što je u skladu s prosječnim starosnim obilježjima stanovništva na čitavom području mikroregije Gorskog kotara. Iako grad Čabar ima neznatno veći postotak ukupne radne snage, to se u ovom slučaju nikako ne može interpretirati kao demografska prednost i to iz dva razloga:

1. Grad Čabar u okviru radnog kontingenta ima izraženiji udio dobne skupine 50 do 64 godina, a koja ujedno dominira i u ukupnoj strukturi stanovništva (27,4%), što znači da će prema starosnom kriteriju relativno veći dio čabarskog stanovništva u sljedećih 10 godina izgubiti radnu sposobnost;
2. S obzirom da kontingent mladih predstavlja izvore nove radne snage i budućih nositelja društveno-gospodarskog razvoja, udio ovog kontingenta u ukupnoj strukturi stanovništva ukazuje da grad Čabar u kontekstu navedenog ima relativno nepovoljnije uvjete za bolju budućnost u usporedbi s referentnim demografskim stanjem na razini države i Županije

1.3.2.1. Broj stanovnika i indeks kretanja

Rezultati popisa stanovništva iz 2011. godine i podaci o broju stanovnika na području grada Čabra preuzeti od DZS prikazuju kako je ukupan broj stanovnika u stalnom opadanju. Posebno je neujednačena distribucija stanovnika po naseljima, gdje se najviše stanovnika koncentrira oko 4 naselja, Čabar, Gerovo, Prezid i Tršće (58% ukupnog broja stanovnika).

Tablica br. 1 – Broj stanovnika i indeks kretanja stanovnika po naseljima od 1991. – 2011. godine; Izvor podataka: PPUG Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09, SN Grada Čabra 19/13, 04/17), Državni zavod za statistiku 2011.

NASELJE	BROJ STANOVNIKA 1991.	BROJ STANOVNIKA 2001.	BROJ STANOVNIKA 2011.	INDEKS 2001/1991.	INDEKS 2011/2001.	INDEKS 2011/1991.
1. Bazli	7	6	5	85,71	83,33	71,43
2. Brinjeva Draga	14	11	5	78,57	45,45	35,71
3. Čabar	597	511	412	85,59	80,63	69,01
4. Crni Lazi	132	132	117	100,00	88,64	88,64
5. Donji Žagari	20	14	8	70,00	57,14	40,00
6. Fažonci	1	-	-	0,00	0,00	0,00
7. Ferbežari	39	28	32	71,79	114,29	82,05
8. Gerovo	807	722	689	89,47	95,43	85,38
9. Gerovski Kraj	122	104	95	85,25	91,35	77,87
10. Gorači	161	127	99	78,88	77,95	61,49
11. Gornji Žagari	141	104	83	73,76	79,81	58,87
12. Hrib	165	130	109	78,79	83,85	66,06
13. Kamenski Hrib	24	13	6	54,17	46,15	25,00
14. Kozji Vrh	80	76	60	95,00	78,95	75,00
15. Kraljev Vrh	19	14	14	73,68	100,00	73,68
16. Kranjci	21	10	4	47,62	40,00	19,05
17. Lautari	33	14	16	42,42	114,29	48,48
18. Lazi	70	52	55	74,29	105,77	78,57
19. Makov Hrib	103	100	103	97,09	103,00	100,00
20. Mali Lug	104	92	79	88,46	85,87	75,96
21. Mandli	50	46	39	92,00	84,78	78,00
22. Okrivje	40	4	2	10,00	50,00	5,00
23. Parg	104	99	87	95,19	87,88	83,65
24. Plešće	178	159	140	89,33	88,05	78,65
25. Podstene	21	18	17	85,71	94,44	80,95

26. Požarnica	10	2	1	20,00	50,00	10,00
27. Prezid	1021	877	740	85,90	84,38	72,48
28. Prhci	16	11	12	68,75	109,09	75,00
29. Prhutova Draga	9	3	3	33,33	100,00	33,33
30. Pršleti	5	2	-	40,00	0,00	0,00
31. Ravnice	74	51	39	68,92	76,47	52,70
32. Selo	74	54	41	72,97	75,93	55,41
33. Smrečje	105	83	71	79,05	85,54	67,62
34. Smrekari	21	15	9	71,43	60,00	42,86
35. Sokoli	29	20	10	68,97	50,00	34,48
36. Srednja Draga	33	33	43	100,00	130,30	130,30
37. Tropeti	19	13	12	68,42	92,31	63,16
38. Tršće	443	428	342	96,61	79,91	77,20
39. Vode	66	41	35	62,12	85,37	53,03
40. Vrhovci	141	124	110	87,94	88,71	78,01
41. Zamost	50	44	26	88,00	59,09	52,00
GRAD ČABAR UKUPNO	5.169	4387	3.770	84,87	85,94	72,93

Kao i u čitavom Gorskom Kotaru tako su i za čabarski kraj smanjenje broja stanovnika i starenje stanovništva najuočljivije osobine prostora. Zbog dugotrajnog iseljavanja, uglavnom mlađeg stanovništva smanjuje se natalitet koji je u odnosu na mortalitet dvostruko manji, jednostavnije rečeno rađa se dvostruko manje stanovnika nego što umire. Takvo prirodno kretanje i stalno prisutno iseljavanje, zbog nemogućnosti ostvarenja života i rada u goranskom prostoru, zajedno daju opću sliku ukupnog kretanja stanovništva koja ima sve odlike demografskog egzodusa, odnosno izumiranja postojećih naselja zbog sve manjeg broja stanovnika.

Za primjer gore navedenom mogu poslužiti evidencije kretanja broja stanovnika u naseljima u dolini Čabranke i Kupe iz kojih je vidljivo da sva naselja u dolini i široj okolici danas imaju manje stanovnika nego prije sto godina. Dobna struktura stanovništva je također bitno izmijenjena jer veliki broj naselja ima udio stare populacije veći od trećine ukupnog broja stanovništva, a negdje i više od 40 %.

Broj stanovnika naročito se smanjio u posljednjih tridesetak godina. Sve bolja prometna povezanost, promjene u obrazovnoj strukturi - odlazak na školovanje u veće centre iz kojih nakon školovanja više nema povratka, propadanje tradicionalne poljoprivrede i uz nju vezanog načina života, te veća mobilnost mladih ljudi željnih kvalitetnijeg života glavni su uzroci takvog demografskog egzodusa.

Uz sve prirodne ljepote koje krase dolinu Čabranke i Kupe, Nacionalni park Risnjak i okolno brdovito šumsko područje, uz bogatstvo šuma, voda i vodotoka, prirodnih i kulturno-povijesnih vrijednosti, ljudi postaju sve veća rijetkost ovog prostora.

Zabrinjavajuće je to što prirodno i mehaničko kretanje stanovništva upućuje da se grad Čabar zadnjih desetljeća nalazi u fazi ekstremne depopulacije, u kojoj se smanjenje lokalnog stanovništva odvija kroz istovremenu pojavu emigracijske i prirodne depopulacije, a to je ujedno i kritično obilježje cijelog Gorskog kotara. Radi dugotrajnog iseljavanja uglavnom mladih osoba reproduktivne dobi i dominantne zastupljenosti starijih dobnih skupina u ukupnoj čabarskoj populaciji, narušena je inherentna sposobnost prirodne obnove čabarskog stanovništva, pa je tako proces depopulacije Čabra, pored već tradicionalno snažnog utjecaja negativnog migracijskog salda, dodatno intenziviran pojavom denataliteta, a negativni prirodni prirast će u sljedećim desetljećima, s obzirom na uočenu dinamiku u posljednja dva međupopisna razdoblja, postati dominantan ili isključivi faktor demografske regresije (cf. tablica 2.).

Tablica br. 2. Mehaničko i prirodno kretanje stanovništva u Republici Hrvatskoj, Primorsko-goranskoj županiji, Gorskom kotaru i Gradu Čabru u međupopisnim razdobljima 1991.-2001. i 2001.-2011. (Izvor: Strategija razvoja Grada Čabra 2015.-2020)

Teritorijalna cjelina	Promjena broja stanovnika u razdoblju 1991.-2001.			Promjena broja stanovnika u razdoblju 2001.-2011.		
	Ukupna promjena	Prirodna promjena	Migracijski saldo	Ukupna promjena	Prirodna promjena	Migracijski saldo
RH	-346.805	-28.757	-318.048	-152.571	-96.310	-56.261
PGŽ	-17.625	-	-	-9.310	-10.211	901
Gorski kotar	-4.425	-2.190	-2.230	-3.109	-2.127	-982
Čabar	-782	-312	-470	-617	-356	-261

Izračun autora na osnovi Popisa stanovništva 2001. i 2011. koji su objavljeni na mrežnim stranicama DZS-a.)

Uz negativnu divergenciju trenda općeg populacijskog kretanja na području grada Čabra u odnosu na prosjeke viših teritorijalnih razina, omjeri između pojedinih dobnih kontingenata u starosnoj strukturi stanovništva Čabra ukazuju i na sve izraženiji proces starenja stanovništva u ovom goranskom gradu

Tablica br.3. Pokazatelji starosti stanovništva u 2001. i 2011. Godini (Izvor: Strategija razvoja Grada Čabra 2015.-2020.)

Adm. Jedinica	Koeficijent starosti*			Indeks starenja**			Prosječna starost		
	2001.	2011.	Indeks 2011./2001.	2001.	2011.	Indeks 2011./2001.	2001.	2011.	Indeks 2011./2001.
RH	21,6	24,1	111,6	90,7	115,0	126,8	39,3	41,7	106,1
PGŽ	22,6	26,6	117,7	109,4	155,3	142,0	41,0	43,9	107,1
Čabar	24,9	27,6	110,8	123,2	179,2	145,5	41,9	45,7	109,1

Izračun autora na osnovi Popisa stanovništva 2001. i 2011. koji su objavljeni na mrežnim stranicama DZS-a.

*Indeks starenja je postotni udio koji se izračunava kao odnos broja osoba starih 60+ godina i broja osoba starih 0-19 godina. Indeks veći od 40% ukazuje da je stanovništvo određenog područja u procesu demografskog starenja.

**Koeficijent starosti prikazuje udio osoba starih 60+godina u ukupnom stanovništvu. Pokazatelj je razine starenja, a nakon što prijeđe vrijednost od 12% smatra se da je stanovništvo promatranog područja u procesu demografskog starenja.

Pokazatelji starosti čabarskog stanovništva ne samo da znatno prelaze granične vrijednosti, već oni značajno odstupaju i od državnog/županijskog prosjeka u obje promatrane popisne godine. Povrh toga, kretanja vrijednosti ovih pokazatelja pokazuju i brže pogoršavanje dobnih obilježja čabrana u odnosu na stanovništvo Republike Hrvatske i Primorsko-goranske županije. U zadnjem međupopisnom razdoblju prosječna starost na području grada Čabra povećala se za 9,1% (RH za 6,1%, PGŽ za 7,1%), indeks starenja za 45,5% (RH 26,8%, PGŽ za 42%), a koeficijent starosti za 10,8% (RH za 11,6%, PGŽ za 17,7%). Dakle, s obzirom na to da dva od tri osnovna pokazatelja starosti čabarskog stanovništva rastu dinamikom bržom od državnog/županijskog prosjeka, sasvim je jasno da grad Čabar i u ovom aspektu sve više demografski zaostaje za Republikom Hrvatskom i Primorsko-goranskom županijom.

To se može vidjeti i kroz različitu zastupljenost pojedinih dobnih razreda u ukupnoj strukturi stanovništva Grada u usporedbi s Republikom Hrvatskom i Primorsko-goranskom županijom

Tablica br.4. Dobna struktura stanovništva Republike Hrvatske, Primorsko-goranske županije, Gorskog kotara i Grada Čabra prema Popisu stanovništva 2011. (Izvor: Strategija razvoja Grada Čabra 2015.-2020.)

Dobni razredi	RH		PGŽ		Gorski kotar		Čabar	
	Broj	Udio (%)	Broj	Udio (%)	Broj	Udio (%)	Broj	Udio (%)
0-4	212.709	4,96	12.518	4,23	820	3,56	128	3,40
5-9	204.317	4,77	11.761	3,97	819	3,56	142	3,77
10-14	235.402	5,49	12.688	4,28	946	4,11	145	3,85
Kontingent mladih	652.428	15,22	36.967	12,48	2.585	11,23	415	11,02
15-19	244.177	5,70	13.792	4,66	1.022	4,44	166	4,40
20-24	261.658	6,11	16.780	5,67	1.221	5,31	194	5,15
25-29	289.066	6,75	20.121	6,79	1.444	6,28	245	6,50
30-34	294.619	6,88	21.370	7,21	1.328	5,77	217	5,76
35-39	284.754	6,65	19.565	6,61	1.191	5,18	229	6,07
40-44	286.933	6,70	19.268	6,51	1.385	6,02	229	6,07
45-49	307.561	7,18	21.121	7,13	1.796	7,80	298	7,90
50-54	320.502	7,48	23.607	7,97	2.078	9,03	365	9,68
55-59	311.818	7,28	24.773	8,36	2.088	9,07	371	9,84
60-64	272.740	6,37	22.827	7,71	1.692	7,35	295	7,82
Radni kontingent	2.873.828	67,10	203.224	68,62	15.245	66,25	2.609	69,19
65-69	202.002	4,71	14.283	4,82	1.081	4,70	149	3,95
70-74	212.401	4,96	15.879	5,36	1.465	6,37	226	5,99
75-79	175.526	4,10	13.081	4,42	1.293	5,62	169	4,48
80-84	108.104	2,52	7.905	2,67	906	3,94	131	3,47
85-89	47.641	1,11	3.811	1,29	349	1,52	65	1,72
90-94	10.758	0,25	825	0,28	70	0,30	5	0,13
95 i više	2.201	0,05	220	0,07	17	0,07	1	0,03
Starački kontingent	758.633	17,70	56.004	18,91	5.181	22,52	746	19,77
Ukupno	4.284.889	100,00	296.195	100,00	23.011	100,00	3.770	100,00

Obrađeno prema osnovi Popisa stanovništva 2011. objavljenog na mrežnim stranicama DZS-a.

Čabar zaostaje i u obrazovnoj strukturi stanovništva u usporedbi s prosjekom Republike Hrvatske i Primorsko-goranske županije. Prema podacima za 2011. godinu najveće zaostajanje u obrazovanosti stanovništva grad Čabar ima u tercijarnom obrazovanju – 8,2 postotna boda manji udio visokoobrazovanog stanovništva u odnosu na PGŽ i 4,6 postotna boda manji udio visokoobrazovanog stanovništva u odnosu na RH. S obzirom na činjenicu da se u uvjetima rastuće tehnologije i tehnološkog napretka visokoobrazovana radna snaga nameće kao jedan od ključnih čimbenika društveno-ekonomskog razvoja, relativno slaba zastupljenost i nepovoljna struktura visokoobrazovanog stanovništva u gradu Čabru u odnosu na državni/županijski prosjek umanjuje pretpostavke za razvoj modernije strukture lokalnog gospodarstva.

Tablica br. 5. Obrazovna struktura stanovništva Republike Hrvatske, Primorsko-goranske županije, Gorskog kotara i Grada Čabra starog 15 i više godina u 2011. Godini (Izvor: Strategija razvoja Grada Čabra 2015.-2020.)

Administrativna jedinica	Ukupno	Bez škole	1 - 3 razreda osnovne škole	4 - 7 razreda osnovne škole	Osnovna škola	Srednja škola	Visoko obrazovanje				Nepoznato
							Svega	Stručni studij	Sveučilišni studij	Doktorat znanosti	
RH	3.632.461	62.092	34.786	249.081	773.489	1.911.815	595.233	212.059	371.472	11.702	5.965
%	100,00	1,71	0,96	6,86	21,29	52,63	16,39	5,84	10,23	0,32	0,16
PGŽ	259.228	1.732	1.108	10.815	43.267	149.668	52.036	19.059	32.000	977	602
%	100,00	0,67	0,43	4,17	16,69	57,74	20,07	7,35	12,34	0,38	0,23
Gorski kotar	20.426	222	193	944	5.802	10.854	2.373	1.072	1.287	14	38
%	100,00	1,09	0,94	4,62	28,40	53,14	11,62	5,25	6,30	0,07	0,19
Čabar	3.355	27	37	102	1.051	1.741	397	163	233	1	-
%	100,00	0,80	1,10	3,04	31,33	51,89	11,83	4,86	6,94	0,03	-

Obrađeno prema osnovi Popisa stanovništva 2011., Državni zavod za statistiku.

1.3.2.2. Broj kućanstava, razmještaj i struktura

Na području grada Čabra popisom iz 2011. godine evidentirano je ukupno 1441 kućanstvo. Popisom iz 2001. godine evidentirano je 1542, što označava pad od 6,5 %.

NASELJE	BROJ KUĆANSTAVA 1991.	BROJ KUĆANSTAVA 2001.	BROJ KUĆANSTAVA 2011.	INDEKS 2001/1991.	INDEKS 2011/2001.	INDEKS 2011/1991.
1. Bazli	3	3	3	100,00	100,00	100,00
2. Brinjeva Draga	5	4	2	80,00	50,00	40,00
3. Čabar	217	185	168	85,25	90,81	77,42
4. Crni Lazi	46	41	42	89,13	102,44	91,30
5. Donji Žagari	9	7	4	77,78	57,14	44,44
6. Fažonci	1	-	-	0,00	0,00	0,00
7. Ferbežari	16	13	14	81,25	96,79	87,50
8. Geroovo	279	249	241	89,25	100,00	86,38
9. Gerovski Kraj	40	35	35	87,50	89,13	87,50
10. Gorači	56	46	41	82,14	83,33	73,21
11. Gornji Žagari	45	42	35	93,33	79,63	77,78
12. Hrib	59	54	43	91,53	45,45	72,88
13. Kamenski Hrib	10	11	5	110,00	107,69	50,00
14. Kozji Vrh	29	26	28	89,66	80,00	96,55
15. Kraljev Vrh	5	5	4	100,00	33,33	80,00
16. Kranjci	8	6	2	75,00	120,00	25,00
17. Lautari	10	5	6	50,00	122,22	60,00
18. Lazi	26	18	22	69,23	120,00	84,62
19. Makov Hrib	34	30	36	88,24	108,57	105,88
20. Mali Lug	40	35	38	87,50	100,00	95,00
21. Mandli	17	16	16	94,12	33,33	94,12
22. Okrivje	15	3	1	20,00	94,29	6,67
23. Parg	32	35	33	109,38	102,13	103,13
24. Plešće	60	47	48	78,33	100,00	80,00
25. Podstene	8	5	5	62,50	50,00	62,50
26. Požarnica	7	2	1	28,57	94,79	14,29
27. Prezid	368	307	291	83,42	100,00	79,08
28. Prhci	6	4	4	66,67	100,00	66,67
29. Prhutova Draga	2	1	1	50,00	0,00	50,00
30. Pršleti	2	1	-	50,00	84,21	0,00
31. Ravnice	29	19	16	65,52	75,00	55,17
32. Selo	28	20	15	71,43	86,11	53,57
33. Smrečje	38	36	31	94,74	85,71	81,58
34. Smrekari	9	7	6	77,78	60,00	66,67
35. Sokoli	11	10	6	90,91	144,44	54,55
36. Srednja Draga	10	9	13	90,00	80,00	130,00

37. Tropeti	-	5	4	0,00	89,63	0,00
38. Tršće	149	135	121	90,60	115,38	81,21
39. Vode	25	13	15	52,00	79,41	60,00
40. Vrhovci	38	34	27	89,47	61,11	71,05
41. Zamost	21	18	11	85,71	93,45	52,38
GRAD ČABAR UKUPNO	1820	1.542	1441	84,73	93,45	79,18

Tablica br. 6. – Broj kućanstava prema broju članova prema popisu stanovništva 2011. godine; (Izvor podataka: PPUG Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09, SN Grada Čabra 19/13, 04/17), Državni zavod za statistiku)

Prema tipu kućanstava razlikuju se privatna obiteljska i neobiteljska kućanstva. U strukturi kućanstava prevladavaju obiteljska kućanstva. Od ukupnog broja obiteljskih kućanstava na području Grada Čabra (1433, prema popisu iz 2011. godine), 1028 je obiteljskih kućanstava i 405 su neobiteljska kućanstva. Od toga su 377 samačka i 28 višechlanih neobiteljskih kućanstava.

Broj osoba koje žive u obiteljskim kućanstvima (3171, prema popisu iz 2011. godine) odgovara približno ukupnom broju stanovnika. Prema strukturi kućanstva, odnosno prema broju članova kućanstva najviše je onih s 2 (dva) člana, slijede kućanstva s 1 (jednim) do 3 (tri) člana. Najmanje je obiteljskih kućanstava s 11 (jedanaest) i/ili više članova dok ih sa (deset) članova uopće nema. Prosječan broj članova kućanstva prema popisu iz 2011. godine je 2,63.

Prema statistici kretanja broja kućanstava u posljednjem međupopisnom razdoblju utvrđen je pad broja kućanstava na području grada Čabra za 7,1%, što je gotovo istovjetno stupnju smanjenja broja kućanstava na razini Gorskog kotara (7%). Takva tendencija dodatno potvrđuje destimulirajući utjecaj ukupnih situacijskih obilježja ovog dijela gorske Hrvatske zbog kojih mladi ljudi nisu sposobni formirati vlastito kućanstvo. (Izvor: Strategija razvoja grada Čabra 2015.-2020.)

Na temelju iznesenih rezultata analize dinamike i strukturnih promjena stanovništva, u ovom dijelu poglavlja 1.3.2. „Demografska struktura“, može se zaključiti da su svi aspekti dosadašnjeg demografskog razvoja grada Čabra poprimili kritična obilježja koja predstavljaju ozbiljnu prijetnju i ograničenje razvojnim mogućnostima te mogu postati glavni uzrok daljnjeg razvojnog zaostajanja ovog goranskog grada.

1.3.3. SOCIJALNO-GOSPODARSKA STRUKTURA

1.3.3.1. Indeks razvijenosti

Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Narodne novine 147/14, 123/17 i 118/18) uveden je indeks razvijenosti kao kompozitni pokazatelj stupnja razvijenosti lokalne i područne samouprave u Republici Hrvatskoj, u odnosu na prosjek države. Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 147/14, 123/17 i 118/18) propisan je jedinstveni postupak ocjenjivanja stupnja razvijenosti i razvrstavanja svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti. Razvrstavanje se temelji na indeksu razvijenosti (članak 34. i 35. Zakona).

Pokazatelje za izračun indeksa razvijenosti, izračun vrijednosti indeksa razvijenosti i druga pitanja s tim u vezi uređuje Vlada Republike Hrvatske uredbom.

Postupak ocjenjivanja stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave provodi Ministarstvo na temelju indeksa razvijenosti.

Temeljem izračuna indeksa razvijenosti određuje se stupanj razvijenosti. Vlada Republike Hrvatske je na temelju članka 37. stavka 1. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 147/14, 123/17 i 118/18), donijela odluku o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti. Tako su jedinice područne (regionalne) samouprave podijeljene u IV. (četiri) skupine, a jedinice lokalne samouprave u VIII. (osam) skupina.

Izmjenama i dopunama Zakona utvrđeno je da se postupak ocjenjivanja provodi svake tri godine. Slijedom toga, novi postupak ocjenjivanja i razvrstavanja svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj prema indeksu razvijenosti proveden je krajem 2017. godine na osnovu kojeg je donesena i nova Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (Narodne novine, br. 132/17) koja se primjenjuje od 1. siječnja 2018, prema kojoj je Grad Čabar svrstan u V. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u zadnjoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave.

1.3.3.2. Gospodarstvo

Poljoprivreda

Poljoprivredne parcele na području grada Čabra uglavnom su male i najčešće su strme, pa je upotreba poljoprivredne mehanizacije manje efikasna.

Zbog toga je poljoprivredna proizvodnja dosta ograničena: najviše se proizvodi krumpir, kupusnjače, grah i krmno bilje. Proizvodnja krumpira se smanjila od oko 1900 tona 1970. na oko 1500 tona 1991. Godišnja proizvodnja smanjivala se za nešto više od 1% s tendencijom daljnjeg pada.

Biljni i voćarski proizvodi služe uglavnom za vlastite i proizvode se na ekstenzivan način, s malim prinosima pojedinih kultura. To uvjetuju i klimatske prilike koje omogućuju uzgoj samo onih kultura i sorti koje podnose snijeg, hladne i duge oštre zime te kratka i topla ljeta s nešto više oborina.

Područje Čabra kao i čitavog Gorskog kotara obiluje mnoštvom samoniklog ljekovitog, začinskog i aromatskog bilja i jestivih gljiva. Za komercijalnu berbu značajnije su ove vrste gljiva: vrganj, pečurka, smrčak, rujnica, sunčanica, velika gnojštarka, blagva, lisičarka, puhara i smjača. One čine 70% berbe gljiva u Gorskom kotaru.

Goveda je upola manje nego 1971., ali je ostvaren selekcijski napredak u uzgoju mliječnih krava. Ovčarstvo, kozarstvo i svinjogojstvo ekstenzivnog je karaktera s malim brojem grla u stadima i služe uglavnom za vlastite potrebe. Slično je s kuničarstvom i pčelarstvom.

Lovstvo i lovni turizam

Na čabarskom području nalaze se dva lovišta i to: Crna gora i Kupički vrh.

Lovište Crna gora graniči sa Slovenijom i zauzima prostor između Čabra, Tršća i Prezida. Površina mu je 5925 ha, od čega na lovnu površinu otpada 5348 ha. Lovište je dobro otvoreno, pristupačno i povezano cestama Tršće - Prezid, a s juga preko Gerova i šumskim cestama.

Lovište Kupički vrh nalazi se između Željeznih vratiju, Gerova, Tršća i rijeke Čabranke, površina mu je 4636 ha, od čega na lovnu površinu otpada 4286 ha. Pristupi lovištu su cestom Željezna vrata - Gerovo - Tršće i Osilnica - Čabar.

Oba lovišta su privlačna za razvoj lovnog turizma, jer se osim lovnih kapaciteta, lovcima pruža mogućnost korištenja smještaja i prehrane specijalitetima od divljači u dobro opremljenim objektima kućne radinosti u Tršću, Gerovu i Prezidu.

Šumarstvo

Na području Čabra, prema podacima službene statistike iz 1991. godine, pod šumama je bilo 21.812 ha površine, a ako se tome dodaju i šume Javne ustanove NP Risnjak ukupno je pod šumama oko 24,5 tisuća ha površine.

Državnim šumama čabranskog područja upravljaju Hrvatske šume-šumarije u Gerovu, Tršću i Prezidu temeljem izrađene Osnove gospodarenja, a privatnim privatni vlasnici na osnovu izrađenih programa gospodarenja. Šume Nacionalnog parka pod posebnom su zaštitom Državne uprave za zaštitu prirode i okoliša i za njih je izrađen Program zaštite, očuvanja i održavanja šuma Nacionalnog parka.

Šumarije u okviru svojih redovnih djelatnosti obavljaju i propisane šumsko-uzgojne radove, jednostavne biološke reprodukcije koje se sastoje u pripremi staništa, pošumljavanju sječina, njegu i čišćenju biogrupa, njegu i, čišćenju i proređivanju kultura te u prihranjivanju. Sušenje jele, različiti štetnici, onečišćenje zraka i drugi nepovoljni čimbenici pogoršali su zdravstveno stanje šuma.

PODUZETNIŠTVO

Financijski rezultati poduzetnika

Analiza financijskih i drugih pokazatelja poslovanja poduzetnika grada Čabra, te njihova usporedba s kretanjima na razini mikroregije Gorskog kotara i Primorsko-goranske županije u promatranom razdoblju, ukazuje na relativno lošije stanje čabarskog poduzetničkog sektora

Posebno se u negativnom smislu ističe:

- Značajno smanjenje broja zaposlenih i ukupnih prihoda;
- Smanjenje dobiti te veliko povećanje gubitka razdoblja;
- Značajno smanjenje prihoda od izvoza;
- Smanjenje investicija u novu dugotrajnu imovinu.

Bruto dodana vrijednost poduzetnika Grada

Prema obrađenim podacima, BDV poduzetnika po stanovniku grada Čabra iznosio je 2008. godine 33.269,1 kuna, što je za 12,1% veća vrijednost od županijske razine i čak duplo veća vrijednost od razine goranske regije. Međutim, u 2014. godini grad Čabar ostvario je za 30,4% manju vrijednost istog pokazatelja u usporedbi s prosjekom Županije i za 32,3% veću BDV-a od prosjeka goranske regije. Prema tome, paradigma Čabra zorno prikazuje razmjere ekonomskih posljedica u situaciji kada se društvo koje svoj dohodak stvara gotovo isključivo na temelju jedne djelatnosti suoči s recesijskim okolnostima. Također, slabljenje poduzetničkog sektora u gradu Čabru može se sagledati i kroz smanjenje njegova udjela u ukupno ostvarenom BDV-u poduzetnika na razini

Gorskog kotara i Županije. U 2014. godini čabarski poduzetnici ostvarili su 21,5% BDV-a Gorskog kotara, što predstavlja smanjenje od 34,8%, dok je njihova kontribucija u stvaranju BDV-a poduzetničkog sektora Županije bila 0,85%, čime se u usporedbi s predrecesijskom 2008. godinom njihov relativni značaj u generiranju BDV-a poduzetnika Županije smanjio za 48,4%.

Proizvodnost rada

Iz obrađenih podataka vidljivo je da ukupna proizvodnost rada poduzetnika grada Čabra, kao značajan pokazatelj ekonomske uspješnosti, u promatranom razdoblju bilježi smanjenje od 5,07%. U istom je razdoblju produktivnost rada u mikroregiji Gorskog kotara smanjena za 0,63%, a u Primorsko-goranskoj županiji za 5,24%. Proizvodnost rada čabarskog poduzetničkog sektora 2014. godine bila je 1,07% viša u odnosu na prosjek Gorskog kotara te istovremeno 29,43% niža u odnosu na prosjek Županije. Navedeno je posljedica zabilježenih negativnih godišnjih stopa rasta ukupnih prihoda (-9,7%) i zaposlenosti (-9,24%), što je značajno utjecalo na smanjenje ukupnih ekonomskih aktivnosti Grada.

Djelatnosti

- Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo,
- Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša,
- Građevinarstvo i
- Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala

imale su 2014. godine iznadprosječnu dok je u ostalim djelatnostima zabilježena ispodprosječna produktivnost rada.

Osim proizvodnosti rada, odraz uspješnosti lokalnog poduzetništva te indirektno i kvalitete života domicilnog stanovništva može se sagledati i kroz kretanje prosječnih neto plaća po zaposlenom, a koje su u razdoblju od 2008. do 2014. godine zabilježile nominalni rast od 10,72%. Potrebno je istovremeno naglasiti da su neto plaće u Čabru bile niže u odnosu na prosjek Gorskog kotara (-0,47%), Županije (-17,28%) i Republike Hrvatske (-21,52%).

Najveći rast neto plaće u razdoblju zabilježen je u sklopu Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (84,87%) dok je najveći pad zabilježen u djelatnosti opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša (-60,41%).

Obrtništvo

Radi stjecanja potpunijeg uvida u poslovnu demografiju lokalnog gospodarstva potrebno je analizirati i stanje u sektoru obrtništva. 2015. godine u čabarskom je gospodarstvu djelovalo 84 obrtnika, odnosno 16,5% ukupno registriranih obrta na području mikroregije Gorskog kotara.

Većina obrtnika u ukupnome broju aktivnih obrta aktivna je u:

- prerađivačkoj industriji s udjelom od 20,23%
- djelatnosti građevinarstvo s udjelom od 16,67%,
- trgovina na veliko i malo te popravak motornih vozila i motocikala koja s djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane ima podjednaki udjel od 14,29%,
- poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo s udjelom od 11,9%.

Može se zaključiti da struktura obrtničkih djelatnosti u velikoj mjeri odgovara strukturi poduzetništva prema kriteriju broja zaposlenih i broja poduzetnika budući da je većina obrtnika koncentrirano u

- prerađivačkoj industriji,
- građevinarstvu,
- trgovini
- poljoprivredi i
- ugostiteljskom sektoru.

Analiza imovine, kapitala i investicijske aktivnosti poduzetnika

Kretanja obrađenih pokazatelja sukladna su trendu na razini čitave mikroregije Gorskog kotara, iako izraženijim intenzitetom. Za usporedbu, 2014. godine poduzetnički sektor čitave goranske mikroregije ostvario je negativan prosječni povrat na imovinu od -1,1% i na kapital od -3,2%, dok je primjerice istovremeno na razini Županije prisutan trend oporavka, uz pozitivan prosječni povrat na imovinu od 0,75% i na kapital od 2,62%.

Zaposlenost i nezaposlenost

Stopa nezaposlenosti, koja se izračunava kao omjer broja nezaposlenih osoba i ukupno raspoložive radne snage, zbog svoje jasnoće i jednostavnosti najčešće je korištena mjera koja zorno prikazuje stanje u gospodarstvu te predstavlja mjerilo težine socijalnih anomalija i rizika raslojavanja u društvu. U 2014. godini u gradu Čabru je stopa nezaposlenosti iznosila 25,06%, što znači da je svaki četvrti radno sposobni stanovnik Čabra bio nezaposlen. Iako je stopa nezaposlenosti u Čabru značajno manja u odnosu na Gorski kotar, ono još uvijek značajno negativno odstupa od županijskih i nacionalnih prosječnih vrijednosti ovog pokazatelja – za 10,56 postotnih bodova više od prosjeka Županije i za 5,46 postotnih bodova više od prosjeka Republike Hrvatske.

ANALIZA KLJUČNIH GOSPODARSKIH DJELATNOSTI

U nastavku se daje pregled osnovnih gospodarskih djelatnosti, prema kriteriju njihova doprinosa ukupnoj zaposlenosti te ostvarenim prihodima i bruto dodanoj vrijednosti lokalnog poduzetničkog sektora.

Prerađivačka industrija

Prema rezultatima provedene analize može se zaključiti da je prerađivačka industrija najznačajnija djelatnost u čabarskom poduzetničkom sektoru.

To je vidljivo iz udjela koji prerađivački sektor ima u ukupnoj zaposlenosti lokalnog poduzetništva, a koji je, unatoč padu od 7,4% u odnosu na 2008. godinu, u 2014. godini iznosio 77,02%, odnosno 496 zaposlenih.

Također, prerađivački sektor generira glavninu prihoda i rashoda lokalnog poduzetništva, kao i dobiti i gubitka te je 2014. godine sudjelovala s udjelom od 70,04% u ukupno ostvarenoj bruto dodanoj vrijednosti čabarskih poduzetnika.

Sektor prerađivačke industrije ujedno je i najveći generator investicija u lokalnom poduzetništvu, ostvarivši tako 2014. godine 77,13% vrijednosti ukupnih investicija čabarskih poduzetnika. U 2014. godini investicije u novu dugotrajnu imovinu po zaposlenom u prerađivačkom sektoru iznosile su 13,3 tisuća kuna, te su bile za 68,5% manje u odnosu na 2008. godinu.

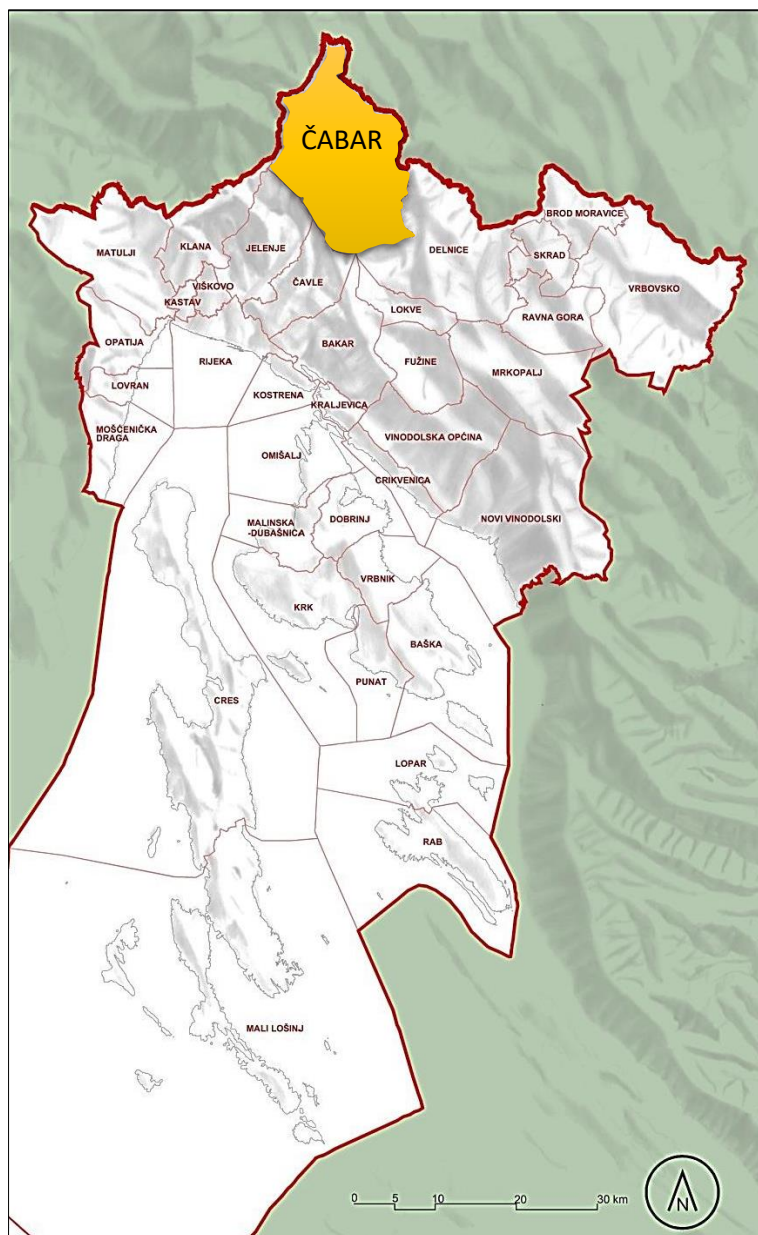
Ostale značajne djelatnosti

Druga po redu značajna djelatnost lokalnog poduzetništva je građevinarstvo, koja je 2014. godine sudjelovala u ukupnoj zaposlenosti s udjelom od 13,7%. Djelatnost je imala značajan udjel u ukupnim prihodima (14,3%), rashodima (11,97%), dobiti (16,9%) i manji udjel u gubitku (0,10%). U 2014. godini ostvaren je pozitivan financijski rezultat ove djelatnosti u iznosu od 1,45 milijuna kuna.

Osim građevinarstva, u promatranom razdoblju porastao je i relativni gospodarski značaj djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva. Sektor poljoprivrede zapošljivao je 2014. godine 2,64% ukupno zaposlenih u lokalnom poduzetništvu te je sudjelovao s udjelom od 4,28% u ukupnim prihodima, 3,86% u ukupnim rashodima te 2,12% u ukupnoj dobiti poduzetništva. Na razini djelatnosti 2014. godine ostvaren je negativni konsolidirani financijski rezultat od 343,4 tisuće kuna.

1.4. GRAD ČABAR U OKVIRU PROSTORNOG UREĐENJA PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

Zakonom o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19) uređen je sustav prostornog uređenja u RH, nadležnost tijela državne vlasti, tijela područne (regionalne) samouprave i jedinica lokalne samouprave u upravnim i drugim postupcima te upravni nadzor. Sustav prostornog uređenja čine subjekti, dokumenti, akti i postupci kojima se osigurava praćenje stanja u prostoru, određivanje uvjeta i načina izrade, donošenja i provedbe prostornih planova, te uređenja građevinskog zemljišta. Zakonom je određen stupanj nadležnosti dokumenata prostornog uređenja kojima država, županije, gradovi i općine usmjeravaju razvoj svojih područja putem razvojnih i provedbenih planova koji se donose na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini.

Kartografski prikaz br. 1 – Položaj Grada Čabra u Primorsko-goranskoj županiji; Izvor:PPPGŽ (SN 32/13, 07/17, 41/18); Izrada: Jurcon projekt d.o.o.

Prostorni plan Primorsko-goranske županije (SN 32/13, 07/17, 41/18) regionalni je plan koji temeljem Strategije razvoja RH, te programskim opredjeljenjima regionalne samouprave određuje smjernice razvoja, propisuje uvjete i kriterije izrade prostornih planova uređenja općina i gradova. Svrha plana je, između ostalog, osigurati, odnosno sačuvati prostor za planirane građevine od državnog i županijskog značaja, te usmjeravati izradu planova uži područja izdavanjem mišljenja o usklađenosti Prostornih planova gradova ili općina s Prostornim planom županije.

Prostorni plan uređenja Grada Čabra usklađen je s Prostornim planom uređenja Primorsko-goranske županije (SN 32/13, 07/17, 41/18) kojim su određeni razvojni ciljevi za teritorij cijele županije, pa tako i za područje Grada Čabra. Planom se postavljaju temeljni ciljevi razvitka, a prije svega potrebno je kvalitetno vrednovati geostrateški položaj, te postaviti smjernice za provedbu zaštite i razvitka prostora grada Čabra.

U okviru prostornog plana moraju se osigurati pretpostavke za rast gospodarstva koje jamče uravnotežen i održiv razvitak prostora, povećavaju standard stanovnika, zaposlenost i uspostavlja gospodarska i demografska ravnoteža rasta i razvitka. Planom je određena potreba provođenja sustavnih istraživanja i praćenja pojava i procesa u prostoru. Praćenje obuhvaća cjelovit sklop pojava koje utječu na stanje okoliša, naročito na kakvoću vode, tla, zraka i šumske vegetacije.

Planom se određuju infrastrukturne sastavnice prostora, mora se razviti kvalitetan prometni sustav, usklađen s prometnim sustavom regije i države. Također, moraju se razviti sustavi vodoopskrbe i odvodnje, sustav zbrinjavanja otpada i osigurati prostorno-planski preduvjeti za korištenje obnovljivih izvora energije. Cilj je očuvati bioraznolikost ekosustava, a posebno očuvati ekološki značajna područja, te potencijalnih NATURA 2000 područja.

Radi održivog korištenja prostora, Prostornim planom uređenja Grada nužno je postići sljedeće ciljeve prostornog uređenja naselja na području Županije:

1. Racionalno korištenje i zaštita prostora

1. Racionalno korištenje prostora

Radi racionalnog korištenja prostora nužno je provesti sljedeće aktivnosti:

- Postignuti skladnu strukturu i razmještaj djelatnosti i aktivnosti u naselju.
- Na razini građevinskog područja središnjih naselja općine/grada postići minimalnu gustoću od 30 st/ha.
- Građevinska područja naselja povećavati proširenjem izgrađenog dijela, bez mogućnosti formiranja novih izdvojenih dijelova.
- Pokrenuti urbanu obnovu, putem planskih mjera i uvjeta za otklanjanje prostornih, gospodarskih, društvenih i okolišnih nedostataka degradiranih područja naselja.
- Poticati korištenje rezervi za gradnju u izgrađenom dijelu naselja.
- Poticati revitalizaciju i prenamjenu napuštenih i zapuštenih površina naselja.

2. Zaštita prostora

Radi zaštite prostora nužno je:

- Postignuti I. kategoriju kakvoće zraka, u kojem je kakvoća zraka II. kategorije.
- U novim i postojećim (gdje je to moguće) naseljima omogućiti infiltraciju oborinskih voda u tlo formiranjem mokrih zona unutar parkova i zelenih površina.
- Smanjiti dotok oborinskih voda u postojeće mješovite sustave odvodnje u starogradskim jezgrama.
- Smanjivanje razine buke na propisanu razinu uzrokovane cestovnim prometom u naseljima smještenim uz državne i županijske ceste.

2. Unapređenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture

1. Unapređenje naselja

Potrebno je:

- Minimalna razina uređenja građevinskog područja u Županiji obuhvaća pripremu zemljišta, pristupni put, vodoopskrbu i odvodnju.

- Osigurati prostor za komunalne građevine i površine, određivanjem standarda za planiranje komunalnih građevina i komunalnih površina (parkovi, dječja igrališta, tržnice na malo, površine za zbrinjavanje otpada, i ostalo).
- Za centralna naselja općina i gradova osigurati min. 10 m²/stanovniku parkovnih površina.

2. Unapređenje komunalne infrastrukture

Radi unapređenja komunalne infrastrukture treba:

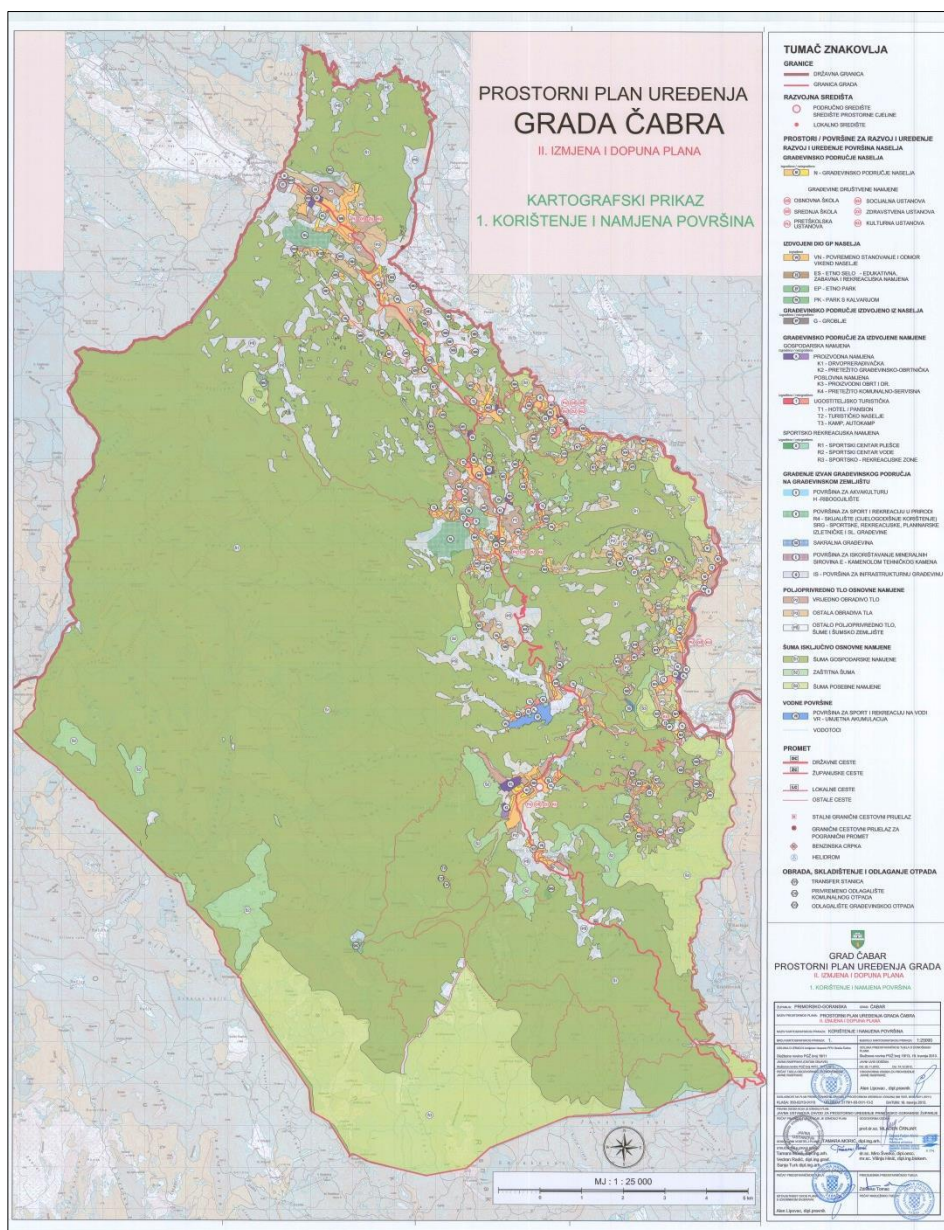
- Kvalitetnom mrežom javnih cesta povezati naselja sa središtem razvitka mikroregije i međusobno.
- Osigurati javna parkirališna i garažna mjesta za osobna vozila na obodima najužih urbanih središta.
- Osigurati mogućnost za komunalni privez plovila, sukladno namjeni na obalnom dijelu naselja.
- Osigurati površine za izgradnju putničkih terminala.
- U priobalnom i otočnom području uspostavi lokalni pomorski promet.
- Osigurati minimalno jedan poštanski ured u svakom od središnjih naselja općine/grada.
- Osigurati 100% pokrivenost telekomunikacijskim signalom.
- Usporedo graditi sustave za odvodnju i pročišćavanje komunalnih otpadnih voda s izgradnjom vodovoda, te rješavati oborinsku odvodnju.
- Osigurati primjerenu kakvoću opskrbe električne energije u svim naseljima.
- Poticati korištenje prirodnog plina kao ekološki prihvatljivog energenta.
- Poticati korištenje visoko efikasnih dizalica topline radi smanjenja potrošnje energije.
- Osigurati pretpostavke za korištenje decentraliziranih obnovljivih izvora energije.
- Osigurati pretpostavke za primjenu mjera energetske učinkovitosti (planiranje novih objekata isključivo kao niskoenergetskih pa čak i pasivnih te dodatno poboljšanje energetskih osobina postojećih objekata).

Prostorni pokazatelj	Primorsko-goranska županija	Grad Čabar
Površina	358 724 ha	28.014,44 ha
Broj naselja	511	37
Broj stanovnika 2001.	305.505	4.387
Broj stanovnika 2011.	296.123	3.770
Broj stanovnika 2021.	291.946	3.078
Broj stanovnika 2031.	294.993	2.545
Gustoća naseljenosti 2011.	13,41 stan/ha Stvarno izgrađeno 26,9 stan/ha	7,22 stan/ha Stvarno izgrađeno 13,25 stan/ha

Tablica br. 7 – Prostorni pokazatelji Grada Čabra u odnosu na Primorsko-goransku županiju; Izvor podataka: PPU PGŽ (SN PGŽ 32/13, 41/18, 04/19-pročišćeni tekst)

2.1. PROSTORNA STRUKTURA KORIŠTENJA I NAMJENE POVRŠINE GRADA ČABRA

Prostornim planom Grada Čabra izvršeno je razgraničenje prostora prema namjeni, određeni su veličina, položaj i oblik površine za pojedinu namjenu, te izvršeno razgraničenje unutar svake namjene.

Kartografski prikaz br. 2 – k.p. br.1.Korištenje i namjena površina, Površine za razvoj i uređenje; Izvor: PPUG Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09 i SN Grada Čabra 19/13. 04/17)

2.1.1. STRUKTURA KORIŠTENJA ZEMLJIŠTA

Korištenje i namjena prostora određena je čovjekovim aktivnostima i zahvatima u prostoru. Prostoru se dodjeljuje funkcija sukladno načinu korištenja, uređenja i zaštite prostora. Prostor je podijeljen tako da je primarno namijenjen čovjekovim intervencijama u prostor (antropogena područja), te na dijelove gdje su zahvati ograničeni i strogo regulirani (prirodna područja). U užem prostorno-planskom smislu, antropogena područja namijenjena su za građenje, a prirodna područja odnose se na šumska i poljoprivredna zemljišta, te vodne površine.

2.1.2. PLANSKA NAMJENA POVRŠINA

Planska namjena površina određuje se prostorno-planskom dokumentacijom. Namjena površina planira se na način da se prihvaća i poštuje stvarno stanje u prostoru, a za pretežiti dio izgrađenih struktura, planska namjena mora odgovarati njihovom stvarnom korištenju. Prema planiranim aktivnostima prostor se dijeli na naselja, namjene izdvojene iz naselja, infrastrukturne koridore, poljoprivredna i šumska zemljišta, vodene površine i vodotoci.

Red. broj	Naziv grada : GRAD ČABAR	Oznaka :	Ukupno : ha	% od površine Grada	Stan/ha ha/stan*
1.0.	ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA				
1.1.	Građevinska područja naselja ukupno: - izgrađeni dio GP - neizgrađeni dio GP - izdvojena područja GP naselja povremeno stanovanje-vikend naselja - GP izdvojeno iz naselja - groblja	GP I N VN G	583,06 497,32 85,74 16,78 4,80	2,08 % 0,08 %	
1.2.	Izgrađene strukture van građevinskog područja naselja (GP za izdvojene namjene) Ukupno: 106,77 ha gospodarske : proizvodne i poslovne - proizvodne (drvoprerađ. i građ.) - poslovne gospodarske : ugostiteljsko-turističke sportsko-rekreacijske Građenje na građevinskom zemljištu Ukupno: 170,45 ha - površ. za iskor. mineralnih sirovina - akvakultura - ribogojilište - sportsko-rekreacijske građevine - sakralna - vjerska građevina	K K1, K2 K3, K4 T R E H SRG SG	38,04 23,66 14,38 45,73 23,00 7,20 2,20 157,42 3,63	0,38 % 0,61 %	
1.3.	Poljoprivredne površine ukupno: - vrijedno obradivo tlo - ostala obradiva tla	P P2 P3	1051,36 545,35 506,01	3,75 %	*
1.4.	Šumske površine ukupno: - gospodarske - zaštitne - posebne namjene	Š Š1 Š2 Š3	24487,00 17061,00 4905,00 2521,00	87,41 %	*
1.5.	Ostale poljoprivredne i šumske površine ukupno:	PŠ	1176,58	4,20 %	*
1.6.	Vodne površine ukupno: - akumulacija Vode - vodotoci (rjeke i potoci)	V	167,98 24,84 143,14	0,60 %	*
1.7.	Ostale površine ukupno: - infrastrukturne površine - granični prijelaz Prezid	IS	249,50 248,16 1,34	0,89 %	*
	GRAD ČABAR ukupno :		28014,00	100,00 %	*

Tablica br. 8 – Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina; Izvor: PPUG Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09 i SN G Čabra 19/13, 04/17)

Redn i broj	Naziv grada GRAD ČABAR	Oznaka	Ukupno ha	% od površine Grada	Stan/ha ha/stan*
2.0.	ZAŠTIĆENE CJELINE				
2.1	Zaštićena prirodna baština : ukupno : - Nacionalni park Risnjak - Park prirode Kupa sa Čabrankom - Zaštićeni krajolik Sveta Gora - Zaštićeni krajolik Sokolske stijene	Zpb NP PP ZK ZK	3495,66 2757,72 680,96 32,47 24,51	12,48 %	*
2.2.	Zaštićena graditeljska baština : ukupno : - arheološka područja : kasnoantički limes u Prezidu - etnološka područja : etno park Zamost - povijesne graditeljske cjeline : povijesna jezgra Čabar povijesna jezgra Plešće	Zkb	126,00	0,45 %	*
	GRAD ČABAR ukupno		28014,00	100,00 %	*
3.0.	KORIŠTENJE RESURSA				
3.1.	Rijeke i jezera - obalno područje	ha, km			
3.2.	Energija proizvodnja potrošnja	MW MWh	ne iskazuje se		
3.3.	Voda vodozahvat potrošnja	u 1000m ³ u 1000m ³			
3.4.	Mineralne sirovine	jed. mjere za sirovinu			
	GRAD ČABAR ukupno		28014,00	100,00 %	

Tablica br. 9 – Zaštićene cjeline; Izvor: PPUG Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09 i SN G Čabra 19/13, 04/17)

2.2. SUSTAV NASELJA

Prostornim Planom Grada Čabra uspostavljen je sustav središnjih naselja i razvojnih središta prema razvojnoj ulozi pojedinog naselja u društvenom i gospodarskom razvoju ukupnog područja, te njegovom gravitacijskom utjecaju na naselja u okruženju na sljedeći način :

1. Razvojna središta prostorne cjeline G2 (VI. kategorija centraliteta) određuju se dvojno :
 - grad Čabar : gradsko središte - sjedište lokalne samouprave i središte društvenog razvoja, i
 - Gerovo : središte gospodarskog razvoja,
2. Lokalna razvojna središta (VII. kategorija centraliteta) su:
 - Prezid - manje razvojno središte i pogranično naselje,
 - i Tršće - manje razvojno središte.

U postojećoj mreži naselja Grada Čabra Planom je uspostavljen sustav naselja prema značaju i razini funkcionalne opremljenosti na sljedeći način :

1. administrativni centar : grad Čabar - naselje sa stambenim, središnjim uslužnim i pratećim gospodarskim funkcijama - određuje se nosiocem društvenog razvitka prostorne cjeline. Pored postojećih funkcija, planira se dopuna sadržaja središnjih uslužnih funkcija (uprave i pravosuđa, školstva, kulture, zdravstva, sporta, financijskih i intelektualnih usluga, trgovine, obrta i usluga, opskrbe i sl.), te sadržaja pratećih gospodarskih funkcija primjerenih potrebama gradskog sjedišta.

2. gospodarski centar: Gerovo - naselje sa stambenim, pratećim gospodarskim i središnjim uslužnim funkcijama - određuje se pokretačem gospodarskog razvitka prostorne cjeline. Uz postojeće, planira se proširenje sadržaja stambenih i središnjih uslužnih funkcija (kao i u administrativnom centru, osim uprave i pravosuđa), a posebno sadržaja pratećih gospodarskih funkcija (poslovnih i turističko-ugostiteljskih namjena, poljoprivrednih namjena i sl.).

3. podcentri: Prezid i Tršće - naselja sa stambenim, pratećim gospodarskim i nekim središnjim uslužnim funkcijama - lokalna središta gospodarskog i društvenog razvitka gravitacijskog područja. Uz postojeće, planira

se proširenje sadržaja stambenih, pratećih gospodarskih funkcija (naročito ugostiteljsko-turističkih u Tršću, a proizvodno-poslovnih u Prezidu), te nekih središnjih uslužnih funkcija (školstvo, kultura, zdravstvo, sport, financijske i intelektualne usluge, trgovina, obrt i usluge, opskrba i sl.).

4. pogranična naselja: Prezid i Zamost - naselja sa stambenim i pratećim gospodarskim funkcijama, te središnjim uslužnim funkcijama vezanim uz pogranično područje - specifična su po svom smještaju uz državnu granicu sa Republikom Slovenijom. U Prezidu kao većem pograničnom naselju, osim postojećih sadržaja, treba planirati sadržaje pratećih gospodarskih funkcija (gospodarske zone, zone slobodne trgovine i sl.) a po potrebi mogu se graditi i neki sadržaji središnjih uslužnih funkcija vezanih uz poslovanje u pograničnoj zoni.

5. ostala veća naselja: Plešće, Mandli, Donji Žagari, Kamenski Hrib, Smrekari, Gerovski Kraj, Hrib (Skednari), Mali Lug, Smrečje, Vode, Makov Hrib, Ravnice, Crni Lazi, Ferbežari, Selo, Lazi, Srednja Draga, Parg, Vrhovci, Tropeti, Gorači (Majeri), Kozji Vrh - naselja sa stambenim i pratećim gospodarskim funkcijama - u njima postoje stambene i neke prateće gospodarske funkcije, a Planom se predviđa njihovo upotpunjavanje sadržajima potrebnim za život u naselju.

6. manja naselja ruralnog tipa: Okrivje, Podstene, Požarnica, Fažonci, Hrib (ostala naselja), Brinjeva Draga, Prhutova Draga, Prhci, Pršleti, Sokoli, Kraljev Vrh, Gornji Žagari, Gorači (ostala naselja), Bazli, Lautari, Kranjci - naselja sa pretežito stambenim funkcijama i nekim pratećim gospodarskim funkcijama - u njima se zadržavaju stambene funkcije koje se mogu dopunjavati gospodarskim - poljoprivrednim i turističko-ugostiteljskim sadržajima (seoski turizam, proizvodnja zdrave hrane i sl.).

Ovakav sustav naselja Grada Čabra proizašao je iz sustava središnjih naselja i razvojnih središta postavljenih Županijskim planom i zahtjeva lokalne zajednice.

2.2.1. RAZMJETAJ I POVRŠINE NASELJA, GUSTOĆA NASELJA I NASELJENOST

Najveća koncentracija stanovnika nalazi se u naselju Čabar koje je administrativno-upravno, gospodarsko, obrazovno-kulturno, zdravstveno-socijalno, uslužno i sportsko središte Grada Čabra.

Za II. Izmjenu i dopunu Prostornog plana uređenja Grada Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09 i SN Grada Čabra 19/13,) kao relevantni pokazatelji o stanju broja stanovnika, stanova i domaćinstava uzeti su službeni podaci Popisa stanovništva 2001. i prvi podaci provedenog Popisa stanovništva 2011.

Gustoća naseljenosti Grada Čabra iznosi 15,66 stan./km², što je ispod prosječne gustoće naseljenosti Primorsko-goranske županije (82,55 stan./km²).

Prema službenim podacima Popisa stanovništva 2011. g. podaci su još lošiji i gustoća naseljenosti iznosi 13,47 stan./km², što je daleko ispod prosječne gustoće naseljenosti Primorsko-goranske županije (82,55 stan./km²).

Najveća gustoća naseljenosti, izuzev naselja Čabar je u naseljima Plešće (270,64 stan./km²) i Tršće (210,89 stan./km²), najmanja gustoća naseljenosti je u naseljima Kranjci (0,09 stan./km²), Okrivje (0,41 stan./km²) i Požarnica (0,47 stan./km²) dok naselja Fažonci i Pršleti već danas nemaju niti jednog stanovnika.

Primorsko - goranska Županija GRAD ČABAR - naselja -	Površina km ²	STANOVNICI				KUĆANSTVA				STAMBENE JEDINICE		Gustoća naseljen. broj st./ km ²
		Popis 2001.		Popis 2011.		Popis 2001.		Popis 2011.		Popis 2001.	Popis 2011.	
		broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	broj	
1. Bazli	Površina Grada Čabra (svih administrativnih naselja): 280 144 383 m ² (28 014 ha ili 280 km ²)	6	0,14	5	0,13	3	0,19	3	0,21	U Popisu 2001. stambene jedinice nisu popisane po naseljima nego po JLS (gradovima / općinama): GRAD ČABAR : ukupno 2082 stambene jedinice	5	Gustoća naseljenosti (Popis 2001.): 15,66 stanovnika / km ²
2. Brinjeva Draga		11	0,25	5	0,13	4	0,25	2	0,14		5	
3. Crni Lazi		132	3,00	117	3,07	41	2,66	42	2,91		56	
4. Čabar		511	11,65	414	10,86	185	12,00	168	11,66		223	
5. Donji Žagari		14	0,32	8	0,21	7	0,45	4	0,27		14	
6. Fažonci		-	-	-	-	-	-	-	-		-	
7. Ferbežari		28	0,64	32	0,84	13	0,84	14	0,97		27	
8. Gerovo		722	16,45	693	18,18	249	16,15	241	16,72		319	
9. Gerovski Kraj		104	2,37	95	2,49	35	2,27	35	2,43		66	
10. Gorači		127	2,89	101	2,65	46	2,98	41	2,84		74	
11. Gornji Žagari		104	2,37	83	2,18	42	2,72	35	2,43		48	
12. Hrib		130	2,96	110	2,88	54	3,50	43	2,98		102	
13. Kamenski Hrib		13	0,296	6	0,16	11	0,71	5	0,35		13	
14. Kozji Vrh		76	1,73	60	1,57	26	1,68	28			40	
15. Kraljev Vrh		14	0,32	14	0,36	5	0,32	4	0,27		6	
16. Kranjci		10	0,23	4	0,10	6	0,39	2	0,14		14	
17. Lautari		14	0,32	16	0,42	5	0,32	6	0,42		8	
18. Lazi		52	1,18	56	1,47	18	1,17	22	1,53		23	
19. Makov Hrib		100	2,28	98	2,57	30	1,94	36	2,50		52	
20. Mali Lug		92	2,10	81	2,12	35	2,27	38	2,64		62	
21. Mandli		46	1,05	39	1,02	16	1,03	16	1,11		24	
22. Okrivje		4	0,09	2	0,05	3	0,19	1	0,07		21	
23. Parg		99	2,26	89	2,33	35	2,27	33	2,29		47	
24. Plešće		159	3,62	141	3,70	47	3,05	48	3,33		61	
25. Podstene		18	0,41	17	0,44	5	0,32	5	0,35		6	
26. Požarnica		2	0,04	1	0,02	2	0,13	1	0,07		3	
27. Prezid		877	19,99	755	19,81	307	19,91	291	20,19		376	
28. Prhci		11	0,25	12	0,31	4	0,25	4	0,27		8	
29. Prhutova Draga		3	0,06	3	0,08	1	0,06	1	0,07		4	
30. Pršleti		2	0,04	-	-	1	0,06	-	-		1	
31. Ravnice		51	1,16	41	1,07	19	1,23	16	1,11		22	
32. Selo		54	1,23	40	1,05	20	1,30	15	1,04		24	
33. Smrečje		83	1,89	72	1,89	36	2,33	31	2,15		45	
34. Smrekari		15	0,34	9	0,23	7	0,45	6	0,42		9	
35. Sokoli		20	0,45	10	0,26	10	0,65	6	0,42		16	
36. Srednja Draga		33	0,75	43	1,13	9	0,58	13	0,90		15	
37. Tropeti		13	0,30	12	0,31	5	0,32	4	0,27		10	
38. Tršće		428	9,75	342	8,97	135	8,75	121	8,40		169	
39. Vode		41	0,93	35	0,92	13	0,84	15	1,04		32	
40. Vrhovci		124	2,82	108	2,83	34	2,20	27	1,87		43	
41. Zamost		44	1,00	26	0,68	18	1,17	11	0,76		20	
Naknadno upisani:		-	-	16	0,42	-	-	7	0,48		7	
Grad Čabar Ukupno :		4387	100	3811	100	1542	100	1441	100	2082	2120	

Tablica br. 10 – Površine naselja, broj stanovnika i gustoća naseljenosti; Izvor podataka: PPUG Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09 i SN G Čabra 19/13, 04/17)

NASELJE	POVRŠINA	UDIO U POVRŠINI GRADA %	BROJ STANOVNIKA 20011.	GUSTOĆA NASELJANOSTI 2011 st/km2
1. Bazli	0,5808	0,21%	5	8,61
2. Brinjeva Draga	1,8818	0,67%	5	2,66
3. Čabar	0,6210	0,22%	412	663,45
4. Cmi Lazi	43,7440	15,62%	117	2,67
5. Donji Žagari	1,8475	0,66%	8	4,33
6. Fažonci	0,3264	0,12%	0	0,00
7. Ferbežari	0,6996	0,25%	32	45,74
8. Gerovo	65,5360	23,41%	689	10,51
9. Gerovski Kraj	30,4260	10,87%	95	3,12
10. Gorači	12,2380	4,37%	99	8,09
11. Gornji Žagari	6,5804	2,35%	83	12,61
12. Hrib	8,5169	3,04%	109	12,80
13. Kamenski Hrib	2,9250	1,04%	6	2,05
14. Kozji Vrh	2,3213	0,83%	60	25,85
15. Kraljev Vrh	0,4234	0,15%	14	33,07
16. Kranjci	42,1860	15,07%	4	0,09
17. Lautari	4,2197	1,51%	16	3,79
18. Lazi	0,3934	0,14%	55	139,81
19. Makov Hrib	0,9197	0,33%	103	111,99
20. Mali Lug	4,0366	1,44%	79	19,57
21. Mandli	0,3850	0,14%	39	101,30
22. Okrivje	4,9067	1,75%	2	0,41
23. Parg	2,3580	0,84%	87	36,90
24. Plešće	0,5173	0,18%	140	270,64
25. Podstene	0,7549	0,27%	17	22,52
26. Požarnica	2,1211	0,76%	1	0,47
27. Prezid	13,2280	4,72%	740	55,94
28. Prhci	0,4924	0,18%	12	24,37
29. Prhutova Draga	0,6330	0,23%	3	4,74
30. Pršleti	0,2603	0,09%	0	0,00
31. Ravnice	0,3756	0,13%	39	103,83
32. Selo	1,6497	0,59%	41	24,85
33. Smrečje	4,2661	1,52%	71	16,64
34. Smrekari	1,2759	0,46%	9	7,05
35. Sokoli	3,2281	1,15%	10	3,10
36. Srednja Draga	0,5189	0,19%	43	82,87
37. Tropeti	0,9554	0,34%	12	12,56
38. Tršće	1,6217	0,58%	342	210,89
39. Vode	7,7251	2,76%	35	4,53
40. Vrhovci	1,8148	0,65%	110	60,61
41. Zamost	0,4539	0,16%	26	57,28
GRAD ČABAR UKUPNO	279,97	100,00%	3770	13,47

Tablica br. 11. – Površine naselja, broj stanovnika i gustoća naseljenosti; Izvor podataka: PPUG Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09 i SN G Čabra 19/13, 04/17), Državni zavod za statistiku 2011.

Zaključci:

- Prema službenim podacima Popisa stanovništva 2011. g gustoća naseljenosti Grada Čabra od 13,47 stan./km² je daleko ispod prosjeka Primorsko-goranske županije koja iznosi 82,55 stan./km²;
- Naselje Čabar ima najveću gustoću naseljenosti od 663 stan./km²;
- Naselja Fažonci, Kranjci, Okrivje, Požarnica i Pršleti su demografski ispražnjeni.

2.2.2. GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA

• Građevinska područja naselja

Građevinska područja naselja određena su Prostornim planom uređenja Grada Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09, SN Grada Čabra 19/13, 04/17) koji je usklađen s Prostornim planom Primorsko-goranske županije (SN PGŽ 14/00, 12/05, 50/06 - ispravak, 08/09 i 03/11 ali, istovremeno, i s izradom novog Županijskog plana 32/13).

Planom su određena:

- građevinska područja naselja (N),
- izdvojeni dijelovi građevinskih područja naselja za :
 - povremeno stanovanje i odmor (postojeća vikend naselja - VN),
 - gradski park s kalvarijom u Čabru (PK),
 - etno-selo i etno-park u Zamostu (ES, EP),
- građevinska područja izdvojena iz naselja za groblja (G).

Ukupna površina građevinskih područja naselja Grada Čabra planiranih prostornim planom iznosi 583,06 ha. Površina izgrađenog građevinskog područja iznosi 497,32 ha, odnosno 1,78% u odnosu na ukupnu površinu grada. Neizgrađeno građevinsko područje (planirano PPUG-om) zauzima površinu od 85,74 ha, odnosno 0,31% ukupne površine grada.

Prostornim planom Primorsko-goranske županije određena je površina građevinskog područja Gorskog Kotara i iznosi 19% površine županije (2.868 ha). U prostornoj cjelini Gorskog Kotara povećano je građevinsko područje naselja (izgrađeni dio), dok se površina neizgrađenog dijela smanjila. Povećanje površina vezano je za određivanje vikend-naselja i turističkih zona uz naselja kao sastavnih dijelova građevinskog područja naselja. Također, u posljednjih nekoliko godina kao posljedica donošenja Zakona o ozakonjenju nezakonito izgrađenih građevina, proveden je velik broj postupaka ozakonjenja. Stoga je moguće zaključiti da se dio povećanja izgrađenih građevinskih područja naselja odnosi upravo na građevine izgrađene izvan građevinskih područja naselja koje su potom u prostornim planovima bile uvrštene u građevinska područja naselja.

Kod analize površine građevinskog područja naselja treba razmotriti koncentraciju stanovništva na određenom prostoru, odnosno gustoću naseljenosti. Prostornim planom PGŽ izračunata je gustoća naseljenosti temeljem broja stanovnika po hektaru izgrađenog građevinskog područja naselja. Za Grad Čabar ona iznosi 17 stan./ha.

NASELJE	POVRŠINA NASELJA ha	GP NASELJA UKUPNO ha	% od JLS	GP NASELJA IZGRAĐENO ha	% od JLS
1. Bazli	58,08	3,63	0,01%	2,52	0,01%
2. Brinjeva Draga	188,18	2,15	0,01%	2,15	0,01%
3. Čabar	62,10	36,17	0,13%	31,64	0,11%
4. Crni Lazi	4374,40	14,54	0,05%	12,11	0,04%
5. Donji Žagari	184,75	3,70	0,01%	2,95	0,01%
6. Fažonci	32,64	0,97	0,003%	0,97	0,003%
7. Ferbežari	69,96	6,74	0,02%	5,76	0,02%
8. Gerovo	6553,60	64,38	0,23%	57,83	0,21%
9. Gerovski Kraj	3042,60	17,50	0,06%	14,55	0,05%
10. Gorači	1223,80	39,50	0,14%	37,82	0,14%
11. Gornji Žagari	658,04	14,59	0,05%	13,81	0,05%
12. Hrib	851,69	29,36	0,10%	24,51	0,09%

13. Kamenski Hrib	292,50	4,58	0,02%	3,60	0,01%
14. Kozji Vrh	232,13	27,80	0,10%	23,31	0,08%
15. Kraljev Vrh	42,34	1,15	0,00%	1,15	0,004%
16. Kranjci	4218,60	9,17	0,03%	5,76	0,02%
17. Lautari	421,97	1,62	0,01%	1,62	0,01%
18. Lazi	39,34	6,43	0,02%	6,43	0,02%
19. Makov Hrib	91,97	18,57	0,07%	14,61	0,05%
20. Mali Lug	403,66	13,98	0,05%	12,37	0,04%
21. Mandli	38,50	8,35	0,03%	6,24	0,02%
22. Okrivje	490,67	11,99	0,04%	10,65	0,04%
23. Parg	235,80	24,20	0,09%	20,58	0,07%
24. Plešće	51,73	15,82	0,06%	10,15	0,04%
25. Podstene	75,49	6,01	0,02%	4,83	0,02%
26. Požarnica	212,11	6,71	0,02%	6,71	0,02%
27. Prezid	1322,80	79,71	0,28%	72,61	0,26%
28. Prhci	49,24	1,78	0,01%	1,78	0,01%
29. Prhutova Draga	63,30	2,09	0,01%	2,09	0,01%
30. Pršleti	26,03	1,19	0,00%	1,19	0,004%
31. Ravnice	37,56	5,38	0,02%	4,71	0,02%
32. Selo	164,97	5,31	0,02%	4,41	0,02%
33. Smrečje	426,61	12,29	0,04%	9,68	0,03%
34. Smrekari	127,59	3,58	0,01%	2,19	0,01%
35. Sokoli	322,81	2,14	0,01%	2,14	0,01%
36. Srednja Draga	51,89	8,60	0,03%	6,89	0,02%
37. Tropeti	95,54	4,77	0,02%	3,31	0,01%
38. Tršće	162,17	33,62	0,12%	29,50	0,11%
39. Vode	772,51	5,83	0,02%	3,78	0,01%
40. Vrhovci	181,48	20,89	0,07%	13,03	0,05%
41. Zamost	45,39	6,26	0,02%	5,38	0,02%
GRAD ČABAR UKUPNO	27996,54	583,05	2,08%	497,32	1,78%

Tablica br. 12 – Površine građevinskog područja naselja; Izvor podataka: PPUG Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09 i SN G Čabra 19/13, 04/17).

Zaključci:

- Na području grada Čabra ukupne površine od cca 28.000 ha izgrađeno je svega 1,78% površine, a planirano ukupno 2,08%;
- Prema navedenom Grad Čabar spada u područja izrazito malih izgrađenih i planiranih građevinskih površina i niske stope naseljenosti po ha izgrađene i planirane građevinske površine.

- **Izdvojeni dijelovi građevinskih područja naselja namijenjeni povremenom stanovanju i odmoru**

PPUG-om Čabra određeno je osam postojećih vikend naselja (VN) u izdvojenim dijelovima građevinskih područja naselja, namijenjenim organiziranoj izgradnji kuća za povremeno stanovanje i odmor u formi skupnih aglomeracija. Ukupna površina građevinskog područja Planom određenih vikend naselja ne smije se povećavati. U tim naseljima su izgrađene građevine za povremeno stanovanje i odmor (vikend kuće) ili je parcelirano zemljište za njihovu izgradnju.

Oznaka GP vikend naselja	Broj katgraf. prikaza	Naziv administrativnog naselja	Lokacija GP vikend naselja	Izgrađeni dio GP vikend naselja (ha)	Ukupno GP vikend naselja (ha)
VN₁	4.5.	Gerovski Kraj	uz naselje Gerovski Kraj	3,19	3,5
VN₂	4.7.	Vode	kraj naselja Vode	1,45	1,5
VN₃	4.7.	Smrečje	kraj naselja Smrečje	2,20	2,5
VN₄	4.8.	Makov Hrib	uz naselje Makov Hrib	2,16	3,0
VN₅	4.10.	Pršleti	kraj naselja Pršleti	1,43	1,5
VN₆	4.11.	Vrhovci	kraj naselja Vrhovci	1,19	1,5
VN₇	4.14.	Kozji Vrh	kraj naselja Kozji Vrh	1,60	2,0
VN₈	4.14.	Lautari	između naselja Lautari - Tajčari	3,56	3,5
Ukupna površina :				16,78 ha	19 ha

Tablica br. 13. – Površine građevinskog područja naselja; Izvor podataka: PPUG Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09 i SN Grada Čabra 19/13, 04/17).

- **Građevinska područja izdvojena iz naselja – groblja**

Izdvojene površine za uređenje groblja smještene su neposredno uz naselja, a Prostornim Planom svrstane su u građevinska područja izdvojena iz naselja. Obuhvaćaju površine postojećih groblja kojima se omogućava i potrebno proširenje imajući u vidu starosnu strukturu stanovništva.

Prostornim Planom su određena građevinska područja izdvojena iz naselja za postojeća gradska i mjesna groblja uz naselja Čabar, Gerovo, Tršće, Prezid, Plešće i Hrib (Skednari).

Ukupna površina groblja iznosi: G = 4,80 ha.

2.2.3. IZDOJENA GRAĐEVINSKA PODRUČJA

Izdvojene namjene su specifične funkcije koje svojom veličinom, strukturom i načinom korištenja odudaraju od naselja, planiraju se kao izdvojena građevinska područja pojedinih namjena izvan naselja i u njima se ne može planirati novo stanovanje.

Izdvojene površine za razvoj izvan naselja određene su Prostornim planom Grada Čabra usklađenim s Prostornim planom PGŽ.

U površinama izvan naselja za izdvojene namjene ne može se planirati novo stanovanje, ali se mogu uređivati površine za parkove, sport i rekreaciju, parkirališne površine, te graditi prateći sadržaji što upotpunjuju namjenu osnovnih građevina i pridonose kvaliteti prostora u okruženju.

PP PGŽ određena je maksimalna površina za izdvojene namjene na administrativnim područjima Primorsko Goranske Županije, a za Grad Čabar ona iznose:

- za gospodarsku proizvodnu i poslovnu max. 40,0 ha
- za ugostiteljsko-turističku namjenu max. 85,0 ha
- za sportsko-rekreacijsku namjenu nije limitirana.

Prostornim planom Grada Čabra su određena građevinska područja za sljedeće izdvojene namjene:

- gospodarske - proizvodne i poslovne namjene (K),
- gospodarske - ugostiteljsko-turističke namjene (T),
- sportsko-rekreacijske namjene (R).

Na administrativnom području grada Čabra Planom su predviđene sljedeće površine za izdvojene namjene određene pripadajućim građevinskim područjima:

GRAĐEVINSKO PODRUČJE IZVAN NASELJA ZA IZDOJENE NAMJENE	POVRŠINA (ha)	UDIO (%JLS)
GOSPODARSKA - PROIZVODNA	23,66	0,08%
GOSPODARSKA - POSLOVNA	14,38	0,05%
GOSPODARSKA UGOSTITELJSKO - TURISTIČKA	45,73	0,16%
SPORTSKO – REKREACIJSKA NAMJENA	23,00	0,08%
UKUPNO	106,77	0,38%

Tablica br. 14. – Građevinsko područje izvan naselja za izdvojene namjene; Izvor podataka: PPUG Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09 i SN Grada Čabra 19/13, 04/17), PPU PGŽ (SN PGŽ 32/13, 41/18, 04/19-pročišćeni tekst).

Površine za gospodarske – proizvodne i poslovne namjene određene su građevinskim područjima a dijele se na postojeće (izgrađene) i planirane (neizgrađene) površine. To su izdvojene površine namijenjene gospodarskim proizvodnim i poslovnim djelatnostima koje zahtijevaju veći prostor, vezane su na intenzivni promet a njihov tehnološki proces nije kompatibilan stanovanju.

Uređenje i izgradnja planiranih građevinskih područja površina za gospodarske - proizvodne i poslovne namjene vrši se isključivo temeljem urbanističkog plana uređenja. U postojećim - izgrađenim građevinskim područjima dozvoljene su rekonstrukcije, prenamjene i interpolacije novih građevina, ali samo ako su u funkciji uvođenja novih tehnoloških linija, poboljšanja tehnoloških procesa proizvodnje, te poboljšanja uvjeta života i rada zaposlenog osoblja.

Površina namijenjenih turističko-ugostiteljskoj djelatnosti danas na području Čabra, osim nekoliko hotela i pansiona u većim naseljima, ima vrlo malo a prostor, po svojim prirodnim osobitostima - ljepoti prirode, bogatstvu

etnološke i kulturne baštine, te mogućnostima pružanja najrazličitijih oblika turističko-ugostiteljske ponude, upravo čeka da bude "otkriven" od suvremenih "nomada" u stalnoj potrazi za novim destinacijama. Planom su stvorene pretpostavke razvoja ljetno-zimskog (cjelogodišnjeg) turizma a Planom se podržava razvoj seoskog - agro turizma u okviru registriranih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava.

Izdvojene površine za gospodarsku - ugostiteljsko-turističku namjenu određuju se postojećim (izgrađenim) i planiranim (neizgrađenim) građevinskim područjima, a dijele se na površine za hotele / pansionere (T1), turistička naselja (T2) i kampove / autokampove u prirodi. Uređenje i izgradnja planiranih građevinskih područja izdvojenih površina za gospodarsku - ugostiteljsko-turističku namjenu vrši se isključivo temeljem urbanističkog plana uređenja.

U mreži sportskih građevina predviđene su građevine i kompleksi klasičnih sportskih sadržaja i specifičnih za gorsko područje (od školskih sportskih igrališta, otvorenih i zatvorenih građevina sporta, rekreacije i različitih pratećih sadržaja, do skijaškog sportskog centra Rudnik, te manjih skijališta kraj Tršća i Prezida). Veća zona namijenjena zimskim sportovima je postojeće skijalište Rudnik kraj Tršća. Na traženje lokalne zajednice Planom je predviđeno uređenje manjeg skijališta Kovačev Hrib iznad Prezida. Traženja da se u Plan uvrsti skijaški centar Snježnik nisu se mogla realizirati jer je to u suprotnosti s odrednicama Prostornog plana Nacionalnog parka Risnjak i Zakona o zaštiti prirode kojim se u prostoru nacionalnog parka ne dopušta izgradnja skijališta.

Veće površine za sport i rekreaciju predviđene su uz obalu akumulacije Vode, te u Plešcima uz rijeku Čabranku, a namijenjene su svim oblicima rekreacije koja se odvija na vodi i sportskom ribolovu.

Za uređenje površina i izgradnju u planiranim izdvojenim građevinskim područjima sportsko-rekreacijskih centara obvezna je izrada urbanističkog plana uređenja.

2.2.4. GRAĐENJE I KORIŠTENJE POVRŠINA IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA

PP PGŽ i PPUG Čabra određeno je da se površine za razvoj i uređenje prostora, smještaju na građevinskom zemljištu unutar građevinskog područja i izvan građevinskog područja, a određene su i građevine koje se mogu graditi i na prirodnim područjima.

Izgradnja građevina izvan građevinskih područja može se vršiti na građevinskom zemljištu i na prirodnim površinama.

Građevinska zemljišta izvan građevinskog područja PPUG Čabra razgraničena su za uređenje površina i građenje građevina :

- za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina (E),
- za uzgoj riječnih riba - akvakulturu(H),
- za specifične društvene djelatnosti (skijališta, sportsko-rekreacijske, zdravstveno-lječilišne, edukativno obrazovne, vjerske i slične građevine - R4, SRG, SG),
- za dogradnju infrastrukturnih sustava (prometa i veza, vodnog gospodarstva, energetike i dr. - IS),
- za odlaganje i zbrinjavanje otpada (OK, OG, TR),
- za posebnu namjenu (OUP Guslica).

Na prirodnim područjima mogu se graditi građevine za vlastite gospodarske potrebe, u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti i seoskog turizma, manje stočarske i peradarske farme te građevine u funkciji obavljanja šumarske ili drvoprerađivačke djelatnosti.

2.3. GOSPODARSTVO

Pritisak na prostor i njegovo oblikovanje posljedica je prvenstveno čovjekovih djelovanja. Potrebno je trajno voditi računa o povezivanju gospodarske razvojne politike i prostora, odnosno prostornog razvoja te koordinirati poduzete aktivnosti radi ostvarenja razvojnih ciljeva.

Na temelju Vrijednosti indeksa razvijenosti i pokazatelja za izračun indeksa razvijenosti prema novom modelu izračuna na lokalnoj razini (razdoblje 2014.-2016.; NN 132/2017) Grad Čabar svrstan je u V. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u zadnjoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave.

Temeljna djelatnost i najjača gospodarska grana Gorskog Kotara, pa tako i Čabra jest prerađivačka industrija. Prerada drva je razvojni čimbenik ovog područja. Značajan resurs ovog područja su šume, livade i pašnjaci, međutim bez obzira na ogroman potencijal, ove djelatnosti bi trebalo dodatno poticati jer zastupljenost u ukupnom gospodarstvu nije zadovoljavajuća.

2.3.1. GOSPODARSKE DJELATNOSTI

Na prostoru Grada Čabra prema PPUG Čabra predviđeno je 11 poslovnih zona ukupne veličine 38,04 ha. Namijenjene su gospodarskim proizvodnim i poslovnim djelatnostima koje zahtijevaju veći prostor, vezane su na intenzivni promet a njihov tehnološki proces nije kompatibilan stanovanju.

Prema podacima Strategije razvoja Grada Čabra za razdoblje 2015. do 2020. (Priredili autori na osnovi kumulativnih godišnjih financijskih izvještaja FINA-e.), na području Grada Čabra postoji ukupno 49 trgovačkih društava i 84 aktivna obrta.

NKD	Djelatnost	Broj poduzetnika 2014.	%	Broj Obrta 2015.	%
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	5	10,20%	10	11,90%
B	Rudarstvo i vađenje	0	0,00%	0	0,00%
C	Prerađivačka industrija	14	28,57%	17	20,24%
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	1	2,04%	1	1,19%
E	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	2	4,08%	0	0,00%
F	Građevinarstvo	6	12,24%	14	16,67%
G	Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala	8	16,33%	12	14,29%
H	Prijevoz i skladištenje	0	0,00%	3	3,57%
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	4	8,16%	12	14,29%
J	Informacije i komunikacije	1	2,04%	1	1,19%
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	0	0,00%	1	1,19%
L	Poslovanje nekretninama	1	2,04%	0	0,00%
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	4	8,16%	6	7,14%
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	0	0,00%	0	0,00%
O	Javna uprava i obrana, obavezno socijalno osiguranje	0	0,00%	0	0,00%
P	Obrazovanje	0	0,00%	0	0,00%
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	1	2,04%	0	0,00%
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	1	2,04%	1	1,19%
S	Ostale uslužne djelatnosti	1	2,04%	6	7,14%
Ukupno		49	100,00%	84	100,00%

Tablica br. 15 – Broj trgovačkih društava i broj obrta; Izvor podataka: Strategija razvoja Grada Čabra 2015. - 2020. (Priredili autori na osnovi kumulativnih godišnjih financijskih izvještaja FINA-e.)

NKD	Djelatnost	Broj zaposlenih poduzetnika 2008.	Broj zaposlenih poduzetnika 2014.
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	36	17
B	Rudarstvo i vađenje	0	0
C	Prerađivačka industrija	958	496
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	0	0
E	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	1	7
F	Građevinarstvo	112	88
G	Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i	25	15
H	Prijevoz i skladištenje	0	0
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	2	8
J	Informacije i komunikacije	0	6
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	0	0
L	Poslovanje nekretninama	0	0
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	6	7
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	0	0
O	Javna uprava i obrana, obavezno socijalno osiguranje	0	0
P	Obrazovanje	0	0
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	0	0
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	11	0
S	Ostale uslužne djelatnosti	1	0
Ukupno		1152	644

Tablica br. 16 – Broj zaposlenih u trgovačkim društvima; Izvor podataka: Strategija razvoja Grada Čabra 2015. - 2020. (Priredili autori na osnovi kumulativnih godišnjih financijskih izvještaja FINA-e.)

S obzirom da je glavnina lokalnih ljudskih i poduzetničkih resursa koncentrirano u prerađivačkoj industriji, ukupne situacijske okolnosti u gradu Čabru su takve da jedino pozitivne promjene u poslovanju ove djelatnosti mogu polučiti značajnije gospodarske efekte u kratkom roku, dok sve druge djelatnosti, zbog relativno male kapitalne, imovinske i ljudske osnovice poslovanja kojom raspolažu, trenutno nemaju ni približno dovoljno snažne poduzetničke kapacitete za ozbiljnije iniciranje razvoja poduzetništva i gospodarstva ovog kraja. U razvojnom smislu to je definitivno poražavajuće zbog čega čabarski kraj sve više gubi ekonomsku snagu u odnosu na regionalni i županijski prosjek.

Struktura obrtničkih djelatnosti u velikoj mjeri odgovara strukturi poduzetništva prema kriteriju broja zaposlenih i broja poduzetnika budući da je većina obrtnika koncentrirano u prerađivačkoj industriji, građevinarstvu, trgovini, poljoprivredi i ugostiteljskom sektoru.

2.3.2. ZAPOSLENOST

S obzirom na ključne probleme Gorskog kotara a koji se odnose na rapidan gubitak stanovništva, a samim time i radnog kontingenta, povećanje i razvoj radne snage od vitalnog je interesa za opstanak i revitalizaciju svih gradova i općina goranske mikroregije, pa tako i grada Čabra.

Sukladno tome, u nastavku su iznesene promjene osnovnih pokazatelja tržišta rada grada Čabra i usporednih teritorijalnih jedinica u razdoblju od 2009. do 2014. Godine iz Strategije razvoja Grada Čabra za razdoblje 2015. do 2020.

Opis	Grad Čabar			Gorski kotar			Primorsko-goranska županija			Republika Hrvatska		
	2009.	2014.	Indeks 2014./2009.	2009.	2014.	Indeks 2014./2009.	2009.	2014.	Indeks 2014./2009.	2009.	2014.	Indeks 2014./2009.
Broj zaposlenih	1.623*	834*	51,39	9.973*	5.443*	54,58	92.025	83.122	90,33	1.498.784	1.342.149	89,55
Broj nezaposlenih	161	287	178,26	1.595	1.926	120,75	14.910	18.469	123,87	263.174	328.187	124,70
Ekonomski aktivno stanovništvo	1.784*	1.121*	62,84	11.568*	7.369*	63,70	106.935	101.591	95,00	1.761.958	1.670.336	94,80
Stopa aktivnosti	57,17%*	31,97%*	55,92	61,46%*	35,70%*	58,10	53,06%*	49,99%*	94,21	62,29%	58,12%	93,31
Stopa nezaposlenosti	9,92%*	25,06%*	252,62	15,99%*	35,38%*	221,25	10,80%	14,50%	134,26	14,90%	19,60%	131,54
Udio zaposlenog u ukupnom stanovništvu	36,99%*	22,12%*	59,80	38,18%*	23,65%*	61,95	30,25%*	28,06%*	92,78	34,83%*	31,32%*	89,92

* Procjena na temelju podataka o broju nezaposlenih osoba te broju zaposlenih u pravnim osobama, obrtima i slobodnim djelatnostima.

Izvor: Priredili autori na osnovi podataka Državnog zavoda za statistiku, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i Porezne uprave.

Tablica br.17.: Broj zaposlenih¹⁵, broj nezaposlenih¹⁶, ekonomski aktivno stanovništvo¹⁷, stopa aktivnosti, stopa nezaposlenosti i udio zaposlenog u ukupnom stanovništvu u Gradu Čabru i ostalim usporednim teritorijalnim jedinicama 2009. i 2014. Godine; Izvor podataka: Strategija razvoja Grada Čabra za razdoblje 2015. do 2020.

¹⁵ Zaposleni su sve osobe koje su zasnovele radni odnos s poslodavcem, na određeno ili neodređeno vrijeme, neovisno o duljini radnog vremena i vlasništvu pravne osobe. U zaposlene se uključuju pripravnici (vježbenici), osobe na porodnom dopustu, bolovanju i osobe koje su iz bilo kojeg razloga odsutne s posla do prekida radnog odnosa. U zaposlene se ubrajaju i osobe koje rade u vlastitom trgovačkom društvu, poduzeću, obrtu ili slobodnoj profesiji.

¹⁶ Nezaposleni su osobe u dobi od 15 do 65 godina sposobne ili djelomično sposobne za rad koje nisu u radnom odnosu, aktivno traže posao i raspoložive su za rad te zadovoljavaju sve kriterije iz odredbi Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti, a evidentirane su u Hrvatskom zavodu za zapošljavanje na kraju izvještajnog razdoblja.

¹⁷ Ekonomskom aktivnošću smatra se svaka aktivnost osoba koje pridonose ili su spremne pridonositi proizvodnji dobara i usluga u određenom (referentnom) razdoblju radi stjecanja sredstava za život; Stopa aktivnosti je postotni udio aktivnog stanovništva (radne snage) u radno sposobnom stanovništvu.

Tijekom promatranog razdoblja došlo je do značajnog smanjenja broja zaposlenih u gradu Čabru, čak 48,61%.

Iz podataka tablice br. 16. proizlazi da je na području Čabra 2014. godine bio zaposlen svaki peti stanovnik, što je približno jednako razini zaposlenosti stanovništva u mikroregiji Gorskog kotara, dok je u Županiji i Republici Hrvatskoj bio zaposlen približno svaki treći stanovnik. Stopa nezaposlenosti, koja se izračunava kao omjer broja nezaposlenih osoba i ukupno raspoložive radne snage, zbog svoje jasnoće i jednostavnosti najčešće je korištena mjera koja zorno prikazuje stanje u gospodarstvu te predstavlja mjerilo težine socijalnih anomalija i rizika raslojavanja u društvu. U 2014. godini u gradu Čabru je stopa nezaposlenosti iznosila 25,06%, što znači da je svaki četvrti radno sposobni stanovnik Čabra bio nezaposlen. Iako je stopa nezaposlenosti u Čabru značajno manja u odnosu na Gorski kotar, ono još uvijek značajno negativno odstupa od županijskih i nacionalnih prosječnih vrijednosti ovog pokazatelja.

2.3.3. POLJOPRIVREDA

Prema podacima PPUG Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09 i SN Grada Čabra 19/13, 04/17.) područje grada Čabra imalo je 2003. godine 6450 ha poljoprivrednih površina ili 22,8% ukupnih površina. Obradive površine čine 57,7% poljoprivrednih površina, a pašnjaci 42,3%. U razdoblju 1970-2003. nije bilo bitnih promjena u veličinama poljoprivrednih i obradivih površina i kretale su se oko iskazanih veličina za 2003. godinu. Poljoprivredne parcele su uglavnom male i najčešće su strme, pa je upotreba poljoprivredne mehanizacije manje efikasna. Zbog toga je poljoprivredna proizvodnja dosta ograničena: najviše se proizvodi krumpir, kupusnjače, grah i krmno bilje. Proizvodnja krumpira se smanjila od oko 1900 tona 1970. na oko 1500 tona 1991. te na svega oko 200 tona u 2003. Proizvodnja krumpira kao temeljne poljoprivredne kulture je gotovo zanemarena.

Biljni i voćarski proizvodi služe uglavnom za vlastite potrebe i proizvode se na ekstenzivan način, s malim prinosima pojedinih kultura. To uvjetuju i klimatske prilike koje omogućuju uzgoj samo onih kultura i sorti koje podnose snijeg, hladne i duge oštre zime te kratka i topla ljeta s nešto više oborina. U 2003. na području grada

Čabra bilo je sposobnih stabala voćaka za rod i to: jabuka 2.200, krušaka 595, trešanja 466, šljiva 1870 i oraha 250. 1

Područje Čabra kao i čitavog Gorskog kotara obiluje mnoštvom samoniklog ljekovitog, začinskog i aromatskog bilja i jestivih gljiva. Za komercijalnu berbu značajnije su ove vrste gljiva: vrganj, pečurka, smrčak, rujnica, sunčanica, velika gnojštarka, blagva, lisičarka, puhara i srnjača. One čine 70% berbe gljiva u Gorskom kotaru.

U budućem razvoju poljoprivrede očekuje se barem zadržavanje proizvodnje dosadašnjih kultura i sorti, ali se biljna proizvodnja može znatno proširiti na uzgoj i sakupljanje ljekovitog, aromatskog i začinskog bilja, te na uzgoj i sakupljanje gljiva. Programe aromatičnog i ljekovitog bilja i gljiva treba prije svega usmjeriti na jačanje uzgoja i proizvodnje a manje na samo sakupljanje, jer će se tako moći očuvati i održati ove vrste biljaka i osigurati održivi razvoj.

Proizvodnja voća može se povećati prvenstveno proizvodnjom jagodičarskih i bobičarskih sorti, uzgojem stolne jabuke, podizanjem tehnološke razine uzgoja, uvođenjem novih sorti voća i naročito obnovom i proširenjem voćnih nasada i proizvodnjom za tržište u svježem ili prerađenom stanju.

Na području Čabra bilo je prema popisu iz 2003. godine 285 goveda 708 ovaca, 426 koza, 46 konja, 127 svinjate 6132 grla peradi i 235 košnica pčela. 3 Goveda je svega 35% u odnosu na stanje iz 1971., ovaca nešto više, a konja 4 puta manje. Ovčarstvo, kozarstvo i svinjogojstvo ekstenzivnog je karaktera, s malim brojem grla u stadima i služe uglavnom za vlastite potrebe. Slično je s kuničarstvom i pčelarstvom.

Neophodno je poboljšati hranidbu stoke i kvalitetu stočne hrane, te mijenjati način držanja krava i to tako da se njihov boravak u stajama kombinira s boravkom na pašnjacima. I za tu proizvodnju ostaju i dalje znatna ograničenja koja dolaze od usitnjenosti poljoprivrednih gospodarstava, otežanih uvjeta proizvodnje na brdsko-planinskim prostorima i nedovoljnih javnih poticajnih sredstava koja bi te uvjete ublažila, nedovoljnosti tehničke opreme, pomanjkanja sredstava za investicije, otežanog plasmana i neorganiziranog otkupa.

Stočarstvo se može razvijati u okviru obiteljskog gospodarstva primjenom modernih metoda uzgoja: boljim režimom prehrane, mijenjanjem pasmine goveda, primjenom suvremene opreme, stimuliranjem javnim sredstvima i drugim mjerama. Proizvodnja mlijeka mogla bi se podići na pet i više tisuća litara u jednoj laktaciji dok telad u tovu može dostići u prosjeku oko 1,25 kg dnevnog prirasta. Obiteljsko gospodarstvo s 10 i više visoko produktivnih krava, uz korištenje vlastitih zemljišnih površina za proizvodnju krme i ispašu stoke, može osigurati kakav takav osnovni izvor svojih prihoda.

Ovčarstvo i kozarstvo može se razvijati s povećanjem stada, specijalizacijom u proizvodnji mesa i mlijeka, vlastitom preradom i plasmanom ili pak povezivanjem s mljekarskom industrijom. Osim toga na obiteljskim gospodarstvima moguće je razviti proizvodnju kunića, te proširiti uzgoj riba i proizvodnje meda. Za povećanje poljoprivredne proizvodnje i stočarstva potrebno je stvoriti pretpostavke i uvjete za okrupnjavanje poljoprivrednih površina, za sufinanciranje investicijskih ulaganja, za razvoj i unapređenje programa proizvodnje "zdrave" hrane te osigurati odgovarajuće poticaje za povećanje proizvodnje u brdsko-planinskim uvjetima.

Blizina tržišta Rijeke, Hrvatskog primorja i otoka povoljna je okolnost za plasman povrća, jagodičastog i bobičastog voća, gljiva, aromatičnog i začinskog bilja te mesa i mlijeka. Pomaci se mogu očekivati posebno u tržišno orijentiranim gospodarstvima koja će kombinirati poljoprivrednu i stočarsku proizvodnju.

S obzirom na brojne ograničavajuće čimbenike procjenjuje se moguće povećanje poljoprivredno-stočarske proizvodnje uz prosječnu godišnju stopu od oko 2% do 2020.

2.3.4. ŠUMARSTVO

Prema podacima PPUG Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09 i SN Grada Čabra 19/13, 04/17.) površine pod šumama iznose 21.295 ha (podacima katastra), a prema podacima Hrvatskih šuma 22.487, od čega na državne šume otpada 17211 ha ili 76,5% i na privatne 5.276 ha ili 23,5% površine. Procjenjuje se da oba izvora nemaju sasvim pouzdane podatke o šumama područja Grada Čabra. Katastarski podaci su stari, a šume se postepeno povećavaju otkupom zemljišta od privatnika, neobrađivanjem poljoprivrednog zemljišta i širenjem šuma na privatnim parcelama.

Državnim šumama čabarskog područja upravljaju Hrvatske šume-šumarije u Gerovu, Tršću i Prezidu temeljem izrađene Osnove gospodarenja, a privatnim privatni vlasnici na osnovu izrađenih programa gospodarenja. Šume Nacionalnog parka su pod posebnom zaštitom Državne uprave za zaštitu prirode i okoliša i za njih je izrađen Program zaštite, očuvanja i održavanja šuma Nacionalnog parka.

Stanje drvne mase prema popisu 1961. iznosilo je oko 5,2 mln m³ i oko 5,8 mln m³ 1978. te 6,3 mln m³ u 2010. U razdoblju od 1978-2010. prosječno stanje drvne zalihe povećavano je s prosječnom godišnjom stopom od 0,6%.

Na čabarskom području posječeno je prosječno godišnje u razdoblju 1972-2010. oko 99.430 m³ drvne mase.

Trgovačko društvo "Hrvatske šume" prodaje drvne sortimente, posječene na čabarskom području na bazi javnih natječaja i temeljem godišnjih ugovora s kupcima, a postojeći šumski doprinos od 2,5% na prodajnu vrijednost ovih sortimenata ne može zadovoljiti minimalne potrebe lokalne samouprave.

Omjer drvne zalihe crnogorice i bjelogorice je 54,4:45,6%. U razdoblju od 2006.-2015.godine prosječni godišnji prirast državnih šuma iznosio je 104.440 m³.

U šumarstvu se u razdoblju 2016-2025.godine ne očekuju promjene niti u prirastu, niti u etatu, niti u sječi. Dakle, zadržat će se postojeća razina aktivnosti šumarija Grada Čabra.

Privatnim šumama gospodare privatnici na osnovi Programa gospodarenja koji su odobreni za sve šume Gorskog kotara. Obrasla površina privatnih šuma se postepeno povećava, jer se poljoprivredne površine ne obrađuju već su zapuštene.

Na jednog stanovnika Grada Čabra dolazi oko 5,5 ha površina pod šumom, na jednog stanovnika Gorskog kotara 3,4 i Republike Hrvatske 0,5 ha.

Šumarstvo je bilo jedan od temeljnih razvojnih okosnica i egzistencije stanovništva. U 1947. izvršena je nacionalizacija zemljišnih zajednica, pa su stanovnici ostali bez izvora prihoda od tih šumskih prostora. Šumska su poduzeća potpomagala i sufinancirala neke lokalne programe sve do 90- tih godina, a formiranjem jedinstvenog poduzeća "Hrvatske šume" izvršena je centralizacija poslovanja šumarstva. Tek 1993. uveden je šumski doprinos od 2,5% na prodanu vrijednost drva za podmirenje potreba lokalne samouprave u sufinanciranju izgradnje komunalne infrastrukture.

Osim šumskog doprinosa, Šumarije izdvajaju sredstva za jednostavnu biološku reprodukciju u jednorodnim šumama 22%, u raznorodnim 16% i u šumama na području krša 16% vrijednosti prodaje i upotrijebljenog drva za vlastite potrebe. Za proširenu reprodukciju izdvaja se 3% vrijednosti proizvedenog drva. Tvrtke plaćaju naknadu za korištenje opće korisnih funkcija šuma u visini od 0,07% na ukupan prihod.

Šumarije u okviru svojih redovnih djelatnosti obavljaju i propisane šumsko-uzgojne radove jednostavne biološke reprodukcije koji se sastoje u pripremi zemljišta, pošumljavanju sječina, njezi i čišćenju biogrupa, njezi, čišćenju i prorjeđivanju kultura te u prihranjivanju.

Pretjerane sječe nakon drugog svjetskog rata nepovoljno su djelovale na stanje šuma, a štete izazivaju i zračna onečišćenja, kukci i biljne bolesti, šumski požari, vuča, izgradnja vlaka, cesta i drugo.

Osnovni ciljevi razvoja šumarstva su: očuvanje i racionalno gospodarenje i obnavljanje šuma, zaštita vrijednih šuma i zaštita od požara, nametnika i bolesti.

Razvoj šumarstva određuju Osnove gospodarenja državnim šumama i Program gospodarenja privatnim šumama kojima su propisane smjernice gospodarenja, šumsko uzgojni radovi, etati i potrebna ulaganja u državne i privatne šume s ciljem održavanja šumskog fonda, dizanja kvalitete i racionalne eksploatacije šuma. Za razdoblje 2010.-2020.godine procjenjuje se godišnji prirast od 1,6%, godišnji etat od 1,8%, te sječu od 1,5%. Očekuje se promjena strukture prodaje kvalitetnijih sortimenta što bi omogućilo prosječni godišnji porast vrijednosti prodaje između 1,5 i 2,0%. To bi omogućilo porast bruto domaćeg proizvoda od 21,4 mln kuna u 2010. na 25,5 do 27,1 mln kuna u 2020. godini, uz prosječan godišnji porast BDP od 1,8-2,4%.

Broj zaposlenih bi se trebao zadržati na sadašnjoj razini odnosno 150-160 osoba.

U cilju usklađivanja interesa JP "Hrvatskih šuma" i lokalne zajednice Uprava šuma trebala bi dobiti veću samostalnost u izvršavanju radova propisanih osnovama gospodarenja, dok bi TD Hrvatske šume moglo voditi cjelokupnu poslovnu politiku, raspoređivati sredstva za biološku reprodukciju i obavljati nadzor nad izradom osnova gospodarenja.

Mogućim izmjenama zakona potrebno je iznaći mogućnosti za povratak zemljišnih zajednica bivšim vlasnicima, odnosno njihovim nasljednicima. JP "Hrvatske šume" bi uz odgovarajuću naknadu mogle za te zajednice obavljati stručne poslove u skladu sa Zakonom o šumama. Ukoliko takav pristup ne bi bio prihvatljiv, moguće je izvršiti raspodjelu ostvarene dobiti po pojedinim područjima u odnosu na veličinu prostora pod državnim šumama i ukupnog prostora, ili pak pronaći neki drugi parametar kako bi se više uvažile potrebe lokalne zajednice kojima je to osnovni razvojni resurs. Osim toga, trebalo bi otvoriti raspravu o mogućnostima uvođenja barem minimalne šumske rente i to barem za ona područja koja imaju veći postotak šuma na svom području u odnosu na ostala područja zemlje. Renta bi se trebala koristiti za dodatna ulaganja u obnovu šuma i za razvoj lokalne infrastrukture.

Gospodarenje šumama i šumskim zemljištem ima poseban društveni interes stoga šume, kao dobra opće vrijednosti, treba posebno zaštititi i iskorištavati uz uvjete koji moraju uvažavati posebne prirodne i gospodarske interese (zaštita tla i voda, oblikovanje krajolika, drvna industrija, turizam, sport i rekreacija, te druge nematerijalne koristi).

2.3.5. LOVSTVO RIBOLOVSTVO

Na čabarskom području nalaze se lovišta i to: Crna gora, Kupički vrh, koncesijsko lovište "Snježnik" i lovište Smrekova draga (Hrvatske šume).

Lovište Crna gora (LD Tetrijeb Čabar) graniči sa Slovenijom i zauzima prostor između Čabra, Tršća i Prezida. Površina mu je 5925 ha, od čega na lovnu površinu otpada 5348 ha. Lovište je dobro otvoreno, pristupačno i povezano cestama Tršće - Prezid, a s juga preko Gerova i šumskim cestama. U lovištu ima medvjeda, jelena, srna, divljih svinja i zečeva. Godišnji plan odstrela je 2 medvjeda, 18 jelena, 12 srna, 60 divljih svinja i 160 zečeva. Ono raspolaže kvalitetno opremljenim lovno-tehničkim i lovno-gospodarstvenim objektima, u okviru kojih se nalazi lovačka kuća s 26 ležaja, dvije zatvorene visoko komforne čeke, 15 otvorenih čeka, tri hranilišta, jedno mečilište i uređene lovačke staze.

Lovište Kupički (LD Gerovo) vrh nalazi se između Željeznih vratiju, Gerova, Tršća i rijeke Čabranke, površina mu je 4636 ha, od čega na lovnu površinu otpada 4286 ha. Pristupi lovištu su cestom Željezna vrata - Gerovo - Tršće i Osilnica - Čabar. Na lovištu ima medvjeda, jelena, srne i divljih svinja. Godišnji plan odstrela je 2 medvjeda, 16 jelena, 10 srna i 8 svinja. Ono raspolaže slovačkom kućom, 19 zatvorenih čeka, 22 otvorene čeke, 2 mečilišta, 16 hranilišta i 30 lovačkih staza.

Čabarski kraj je sredina s brojnim i uređenim lovačkim kućama i domovima poput Lividrage, Smrekove drage, Šegina, Milanovog Vrh, Škodovnika, Kupičkog Vrh, Crne Gore, Gredice i Runc uz mogućnost njihova korištenja tijekom zime i ljeta. Lov se organizira na nisku, visoku i na pernatu divljač.

Lovišta su privlačna za razvoj lovnog turizma, jer se osim lovnih kapaciteta, lovcima pruža mogućnost korištenja smještaja i prehrane specijalitetima

Ribogojilište u Mandlima je u vlasništvu tvrtke Finvestcorp. Na ribogojilištu se uzgoji oko 5 tona konzumne pastrve godišnje, koju Finvestcorp plasira na tržište Hrvatske. Prodajom ribe ostvari se godišnji bruto domaći proizvod od 360 tisuća kuna. Osim uzgoja ribe može se organizirati i ribolov na rijeci Čabranki.

Razvoj lovstva i ribolova moguće je uklopiti u paletu turističkog razvitka područja te oni mogu postati značajni razvojni činitelji u ovoj djelatnosti.

S obzirom na brojne ograničavajuće čimbenike procjenjuje se moguće povećanje poljoprivrede, šumarstva i ribarstva uz prosječnu godišnju stopu od oko 1,8 – 2,4%, a broj zaposlenih u 2010. bit će 150-160 osoba.

2.3.6. RURALNI RAZVOJ

Pristupanjem RH Europskoj uniji prihvaćen je pristup ruralnom razvoju preko lokalnih akcijskih grupa (LAG) koje se financiraju iz nacionalnog Programa ruralnog razvoja u okviru Europskog fonda za ruralni razvoj. LAG-ovi su oblike lokalno-privatnog partnerstva – udruge koju čine predstavnici lokalne i područne (regionalne) vlasti, privatnog sektora i civilnog društva s uključenog područja. Cilj je održivo upravljanje prirodnim resursima i uravnotežen razvoj ruralnih krajeva.

Prema OECD-u (Međunarodna organizacija za gospodarsku suradnju i razvitak) ruralne regije su one u kojima je gustoća naseljenosti manja od 150 stanovnika po km², dok Europska unija ruralne regije definira kao područja s manje od 100 stanovnika po km². Primorsko-goranska županija je za definiciju ruralnog područja prihvatila definiciju iz Programa ruralnog razvoja RH za razdoblje 2014. – 2020. prema kojoj ruralno područje županije čine sve JLS na njezinom teritoriju, osim Grada Rijeke.

Grad Čabar član je LAG-a GORSKI KOTAR što otvara mogućnosti razvoja i povezivanja s drugim općinama i gradovima s obzirom na lokalnu razvojnu strategiju LAG-a te Fondove Europske unije. Za razdoblje do 2020. godine LAG Gorski Kotar raspolaže s 9.995.225,31 kn (Izvor: UO za turizam, poduzetništvo i ruralni razvoj).

2.3.7. TURIZAM I UGOSTITELJSTVO

Osnovne ekonomske funkcije turizma su: poticanje bržeg razvoja područja, porast zaposlenosti i životnog standarda, te veća valorizacija prirodnih privlačnosti i kulturno-povijesnih spomenika. Izvan ekonomske funkcije su vezane uz zdravstvene, rekreativno-zabavne, odgojno-obrazovne socijalne, političke i druge sadržaje. Turizam donosi i negativne utjecaje a značajniji su: onečišćenja, pojačana buka, prometna zakrčenost, degradacija prostora, ugrožavanje običajnih i domicilnih vrijednosti, porast kriminala i slično. Turizam obilježavaju stalne promjene u ponudi i potražnji, sezonski karakter poslovanja, velika osjetljivost na veličinu dohotka turista i na turističke cijene, vrlo visoka osjetljivost na političke i ekonomske poremećaje i drugo.

Turizam Grada Čabra i u cjelini Gorskog kotara je uglavnom zanemarena djelatnost. Tome je pridonijelo mnoštvo razloga, a među njima su najbitniji: iseljavanje stanovništva prema većim centrima, nedostatak stimulativnih mjera ekonomske politike za razvoj turizma u brdsko planinskim područjima, nedovoljno razvijeno obrtništvo i razne druge usluge, nedovoljna briga javnih vlasti, nedovoljna inicijativa stanovništva i drugo. U 2010. ova djelatnost zapošljava 30 osoba, a ostvarila je 1,2% bruto domaćeg proizvoda Grada.

Promet u hotelima i restoranima područja Čabra iznosio je u razdoblju 1980. -1986. prosječno godišnje oko 19,7 mln kuna (cijene 2010.), a nakon toga je počeo padati iz godine u godinu. Tako se godišnji promet 1990. smanjivao na 10 mln kuna, a 2010. na svega oko 5,8 mln kuna. Ovakvo drastično smanjenje prometa bilo je uvjetovano i smanjenjem broja noćenja turista, od prosječnih 11.000 u razdoblju 1980. -1986. na svega 5.000 u razdoblju 1987.-1990., a 2010. ostvareno je svega 2.280 noćenja.

Hotelske kapacitete Grada Čabra čine: hotel Petrus u Tršću s 50 postelja, s restoranom, kongresnom dvoranom za 50 osoba, te s Wellness, jakuzzi i teretanom; domaćinstva: smještaj Jurković u Tršću s 18 postelja, smještaj Lipovac u Gerovu s 45 postelja, smještaj Tajči u Prezidu (Kozji Vrh) s 10 postelja; apartmani s po 6 postelja svaki: Wolf Tršće, Kvaternik Gerovo, Moravac Plešće, Zelena dolina Plešće, Resman Tršće, David Tršće i Poje Čabar; kuće za odmor po 6 postelja svaka: Lipovac (Makov Hrib) Tršće, Malnar (Žumpri) Čabar, Erika (Ponikve) Tršće, i Marijan (Hrib) Gerovo; te lovački dom u Lividragi Gerovo s 15 postelja i lovački dom Smrekova draga Tršće s 15 postelja. Hotel Petrus i domaćinstva pružaju smještaj i prehranu, a apartmani samo usluge noćenja.

Osim tih kapaciteta hotel "Snježnik" u Gerovu s 57 ležaja, te pansioni "Čabar" u Čabru s 18 ležaja i "Prezid" u Prezidu s 30 ležaja, nisu u poslovnoj funkciji. Na širem području (izvan Grada Čabra) djeluje pansion "Risnjak" u Crnom Lugu s 18 ležaja i hotel "Mance" u Brodu na Kupi s 27 stalnih i pomoćnih ležaja.

U turizmu Grada Čabra bilo je zaposleno 30 osoba 2010. godine.

Prema Pravilniku o razvrstavanju turističkih mjesta u razrede, kapaciteti u Tršću i Gerovu razvrstani su u „B“ kategoriju, a u Čabru, Prezidu i Plešćima u „C“ kategoriju.

Na sadašnjem stupnju razvoja ova djelatnost ostvaruje vrlo skromne i zanemarive učinke.

Izostanak investicijskih ulaganja, dotrajalost hotelskih i restoranskih kapaciteta, iseljavanje stanovništva, pomanjkanje stimulativnih mjera za razvoj ove djelatnosti, vrlo loša prometna povezanost i izoliranost naročito u zimskim mjesecima, te subjektivni faktori utjecali su na drastično smanjenje turističkog poslovanja.

Grad Čabar ima određenih prednosti za razvoj turizma. Među značajnijima su:

- planinsko i šumovito područje;
- bogatstvo i raznolikost kraških pojava;
- bogatstvo biljnog i životinjskog svijeta te sačuvana priroda;
- blizina mora i Primorja uz mogućnost kombiniranja boravka turista danju na moru, a noćenja u planinskim uvjetima;
- određena turistička tradicija.

Turističke mogućnosti pojedinih većih naselja Grada i njihove okolice su:

– Prezid. Ovo je mjesto dobilo ime najvjerojatnije po ostacima starog rimskog limesa. Tu je prolazila granica između zapadnog i istočnog carstva u vrijeme Karla Velikog. Tu su od davnina postojale pilane i mlinovi na vodenom pogon. Na tom se području turizam može razvijati i uz kvalitetnije korištenje prirodne i kulturne baštine kao što su: ostaci rimskog limesa, izletišta Milanov Vrh, crkva sv. Vida, crkvice na Žalosnom vrhu i u Kranjcima, Goranska kuća „Vesel“ i zavičajne zbirke. Osim toga u Prezidu postoji i rekreativno-energetska staza sa šest energetske točke koje pozitivno djeluju na zdravlje ljudi;

– Čabar. Ovo je mjesto svoj najveći gospodarski zamah ostvarilo u vrijeme vladavine obitelji Zrinski koji su talili željeznu rudaču i pilili drvo s vodenim pogonom. Na tom su području djelovale pilane, mlinovi, kovačnice ali i gojište pastura, a izgrađena je i prva mini hidrocentrala u vlasništvu obitelji Urh. U Čabru se nalazi župna crkva sv. Antuna Padovanskog s vrijednom oltarnom slikom, dvorac Zrinskih, galerija Vilima Svečnjaka, zavičajnom zbirkom. Prema izvoru Čabranke nalaze se ostaci topionice Zrinskih, zatim izvor Čabranke te poučna staza „Tropetarska stijena“. Bogatstvo flore nadopunjuje ortografska razvedenost terena s panoramskim pogledima na okolna naselja, na središte grada Čabra i okolne planinske vrhove;

– Plešće. Za plešku dolinu značajno je razvijanje vodenica, pilana, kovačnica i mlinova kojih je bilo oko desetak. U Pleščima je crkva Presvetog trojstva i posjednička kuća „Palčava šiša“, u Zamostu je crkvice s freskama. Za turizam vrijedno je posjeta izvoru Gerovčice, s ostacima starih vodenica, pilana mlinova i kovačnica. Osim toga, postoji značajna mogućnost penjanja na Svetogorsku stijenu, šetnje do izvora Kupe, ribolov, kušanje „blječki“ (suho voće) i netaknuta priroda. Tome treba pridodati mogućnost berbe šumskih plodina (gljiva, borovnica) i ljekovitog bilja, uređene šetnice i biciklističke staze, te uživanje u miru i tišini;

– Tršće. U okolici Tršća, posebice u Crnim Lazima kopala se željezna ruda, krčile šume i proizvodio drveni ugalj. Osim toga u okolici Tršća kopala se živina rudača – cinabarit u rudničkim oknima Sokolice, Lukin rova, Resnog Hriba i Kranjca. Pogodnosti za razvoj turizma na području Tršća su: župna crkva sv. Andrije apostola, ostaci rudnika žive i željezne rudače „Lukinov Rog“, zatim vidikovci Petrinska stijena, Žigneni zdenac, Sokolanska stijena. Tršće ima mogućnosti berbe šumskih plodina (borovnica, malina, jagoda, kupina, gljiva, ljekovitog bilja ..). Tu se nalaze sportski tereni za mali nogomet, košarku, rukomet, atletiku, tenis igrališta te školska sportska dvorana, zatim prirodni ambijenti za strelčarstvo, biciklizam, lov, ribolov, planinarenje i druge aktivnosti. U Tršću dominiraju turističko-edukativne staze „Stopama tršćanskih rudara“ i „Staza predatora“. Na sjevernim obroncima brda Rudnik postoji mogućnost za rad skijaškog centra „Rudnik“ na nadmorskoj visini od 1052m. Tu postoje dvije skijaške staze za alpsko skijanje u duljini od 800 i 1200 m, te staze za nordijsko skijanje u duljini od 3, 5, 7 i 10 km. Tu je izgrađena vučnica i ugostiteljski objekt s restoranom i ski lift za djecu. Skijaški klub organizira školu skijanja za početnike;

– Gerovo. Ono je jedno od najstarijih naselja, a krajem 14-og stoljeća imalo je 2000 stanovnika i bilo je glavno sjelo Zrinskih posjeda u Gorskom kotaru. U mjestu je župna crkva sv. Hermagora i Fortunata, a u blizini Gerova nalazi se Sveta Gora sa svetištem Majke Božje Karmelske i Mali Lug s crkvicom sv. Ane spomenik kulture (osmerokut). U Malom Lugu mogu se vidjeti temelji rodne kuće i spomenik legendarnog junaka „hrvatskog diva“ Petra Klepca. U neposrednoj blizini je i Lividraga Lovačkom kućom, zatim brojne špilje, vodenice i pilane te tereni za odmor i rekreaciju.

Grad Čabar za sada nema razrađenu cjelovitu strategiju razvoja turizma na svom području, a neki od planovi razvoja turizma su:

- pansion "Prezid" u Prezidu s 30 postelja od toga 24 stalne (izgrađen 1972) potrebno je staviti u turističku funkciju;
- pansioni "Čabar" u Čabru s 18 ležaja potrebno je staviti ponovno u funkciju. To ima svakako opravdanje jer je mjesto Čabar gradsko središte sa svim javnim i društvenim funkcijama. Za ovo mjesto značajniji je ljetni od zimskog turizma. Mjesto Čabar nema puno sadržajnih uvjeta za razvoj turizma, pa je neophodno osmisliti mogućnosti proširenje palete turističke ponude;
- u Plešcima bi bilo potrebno izgraditi obiteljski hotel do 50 postelja, ali programa za sada nema;
- u Tršću je plan ponovnog stavljanja u funkciju skijališta „Rudnik“ (nije u funkciji posljednje 3 godine – nema snijega). Za taj program potrebno je otkupiti zemljište, izgraditi bazen koji bi služio za zasneživanje staza i za vodene adrenalinske sportove (snow park). Skijaški klub „Rudnik“ i Turistička zajednica izradili su projekt retencije za vodu na skijaškom poligonu kapaciteta 5.000 m³ vode. Potrebna ulaganja za ovaj projekt su 600 tisuća kuna; Osim toga, neophodno je zamijeniti postojeću vučnicu (tanjuraču) s dvosedežnicom za ljetnu i zimsku sezonu. Po nekim procjenama uz korištenje postojeće opreme potrebna ulaganja iznosila bi 1,5-2 mln kuna (ako bi se postavila dvosedežnica potrebna sredstva bila bi puno veća). U Tršću i negdje oko podnožja skijališta „Rudnik“ bilo bi neophodno izgraditi i druge prateće sadržaje te manji obiteljski hotel. Postoje i razmišljanja o mogućnostima povezivanja skijališta Platak i Lazca koji se nalazi na gerovskoj strani s gondolama, čime bi se stvorila zajednička ponuda Primorja i Grada Čabra. Tršće se može razviti u zimski i ljetni sportski centar;
- Prostornim planom uređenja Grada Čabra nedaleko Gerova u mjestu Vode predviđena je izgradnja umjetne akumulacije - jezera te izdvojenih građevinskih područja turističkog kampa u prirodi i sportsko-rekreacijske zone. Svi planirani prostorni sadržaji objedinjeni su u jedinstveni Turistički i sportsko-rekreacijski centar „Jezero Vode“ za koji je propisana izrada urbanističkog plana uređenja (UPU). Nakon realizacije umjetne akumulacije - jezera (u prvoj fazi) Programom za izgradnju Turističkog i sportsko-rekreacijskog centra „Jezero Vode“ predviđena je izgradnja (u drugoj fazi) turističkog kampa u prirodi koji bi obuhvatio: smještaj hotelskog tipa u centralnoj građevini kampa te smještaj u drvenim bungalovima, kamp kućicama i šatorima za kampiranje, ukupne veličine 90-110 smještajnih jedinica (. Ovaj centar planiran je pored naselja Vode, u neposrednoj blizini su naselja Smrečje i Mali Lug i nešto udaljenije Gerovo. Izgradnjom centra korisnicima bi se omogućile slijedeće sportsko-rekreacijske aktivnosti: kupanje u jezeru, ronjenje, veslanje, kajakaštvo, sportski ribolov, rekreacija u prirodi, hodanje, šetanje, vožnja biciklom i različite druge sportsko-rekreacijske i zabavne priredbe, edukativni programi, goranska gastronomija i sl. Provedbom cjelokupnog plana uređenja ovog Centra moglo bi se ostvariti oko 10 tisuća noćenja i zaposliti oko 15 osoba.
- hotel "Snježnik" u Gerovu s 57 postelja od toga 38 stalnih (izgrađen 1979.) neophodno je privesti ponovnoj svrsi i staviti u funkciju razvoja turizma.

Osnovni opći ciljevi razvoja turizma Grada Čabra su:

- stvaranje i razvoj turističke klime;
- razvoj turističkih kapaciteta i potrebne infrastrukture;
- povećanje turističkog prometa;
- proširenje ponude raznovrsnih kvalitetnih oblika turističkih usluga i
- proširenje komunalnih i osobnih usluga, sportsko-rekreacijskih, kulturnih i drugih sadržaja.

Osim toga, unapređivanje općih uvjeta boravka turista i to osobito podizanje kvalitete turističkih i drugih komplementarnih usluga očuvanjem i stvaranjem prepoznatljivog i privlačnog turističkog okružja i osiguranjem turističkog gostoprimstva zatim promocija turističkog proizvoda, razvijanje svijesti o važnosti i gospodarskim, društvenim i drugim učincima turizma, unapređenje svih elemenata turističkog proizvoda i zaštite okoliša neki su od posebnih ciljeva razvoja turizma Grada Čabra.

Glavni operativni ciljevi Turističke zajednice Grada Čabra u razvoju turizma su:

1. Povećanje noćenja na oko 13 tisuća u svim objektima u I. varijanti i na oko 16 tisuća u II. varijanti te oko 10 tisuća noćenja u kampu. Ovo povećanje trebalo bi ostvariti uz pomoć adekvatnijeg oglašavanja (internet) i djelovanjem kroz promocijske kanale (sajmovi i prezentacije, prihvati novinara i druge promocijske aktivnosti).

2. Prilagođavanje ponude zahtjevima tržišta kroz poticanje i pomaganje razvoja selektivnih oblika turizma: eko-turizam, berba i degustacija šumskih plodina, gljiva, ljekovitog bilja, lovni i ribolovni turizam, suradnja s lovačkim društvima i koncesionarima lovišta, avanturistički turizam, planinarenje i slobodno penjanje, brdski biciklizam, vođeni sportovi na Čabraci i Kupi, obilježavanje i uređenje planinarskih staza, izletnički i vjerski turizam, zimski i ljetni turizam.

3. Pružanje informacija putem: interneta, turističkog ureda, direktni kontakt s gostom te održavanje i postavljanje nove turističke signalizacije.

4. Poticanje, koordinacija i suorganizacija kulturnih, umjetničkih, sportsko rekreacijskih manifestacija u cilju obogaćivanja turističke ponude, produženja sezone i većeg turističkog prometa. Suradnja i čvršće povezivanje s društvima, udrugama i ugostiteljima, savjetodavna pomoć privatnim iznajmljivačima, obavješćivanje o zakonskim obvezama i promjenama i sl.

U studiji D. Magaš i drugi, 8 dat je prijedlog turističkih zona. Tako je čabarsko područje istaknuto kao Prezidsko-tršćansko područje s Risnjakom koje obuhvaća naselja Prezid, Parg, Tršće, Gerovo i Crni Lug koji u zajednici s nacionalnim parkom „Risnjak“ čini zasebnu cjelinu. Motivacijsko odredište ovog područja je svakako nacionalni park „Risnjak“, zatim planine Rudnik, te tršćanske visoravni i Svete gore kao hodočasničkog mjesta stvorile bi se pretpostavke za turističku valorizaciju ovog područja. Ovo područje zajedno s Kupskim čini jednu optimalnu cjelinu.

U Europi se sve više nudi segmentirana turistička ponuda kao što su: turizam mladih, turizam tzv. treće dobi, „zeleni odmor“, agroturizam, putovanja, sportski, zdravstveni, izletnički, hobistički, klupski, turizam kratkih odmora i produženih vikenda, studijski i drugi.

Na području grada Čabra očekuje se razvoj sljedećih oblika turizma: eko-turizam, lovni i ribolovni turizam, avanturistički turizam, planinarenje i slobodno penjanje, brdski biciklizam, vođeni sportovi na Čabraci i Kupi, izletnički i vjerski turizam, zimski i ljetni turizam, ekstremni na umjetnom jezeru, odmorišni i tzv. zeleni turizam, agroturizam odnosno obiteljski i drugi alternativni oblici (istraživači prirode, studijsko – istraživački oblik, zdravstveni, hobijski i drugi).

Turizam Grada Čabra razvijat će se kao ruralni i obiteljski biznis, a oblici ruralnog turizma mogli bi biti:

- razne ture koje obuhvaćaju: pješačenja (pješačke staze, prirodni parkovi, fitnes staze), jahanje, boravak u kamp kućicama te obilazak prostora terenskim kolima i biciklima,
- sportsko–terenske: lov i ribolov, aktivnosti koje obuhvaćaju penjanje i spuštanje uz stijene i planinarenje,
- aktivnosti otkrivanja prirodnih i drugih znamenitosti,
- kulturne aktivnosti s tečajevima ručnog rada, umjetničke radionice, folklorne grupe, kulturni sadržaji, gastronomski sadržaji i drugo, te
- aktivnosti zdravstvenog karaktera kao što su boravak na čistom zraku, fitnes i drugi programi.

Bez obzira na brojna ograničenja, očekuje se da će ova djelatnost biti ne samo dopunska, već dijelom i razvojna.

Prognoza smještajnih kapaciteta sastoji se od:

- hotelske kapacitete čine postojeći hotel „Petrus“ u Tršću s 50 postelja, aktiviranje postojećeg hotela „Snežnik“ u Gerovu s 57 postelja i eventualna izgradnja novog obiteljskog hotela u Tršću s 50 postelja u II. varijanti;
- apartmane čine postojeći kapaciteti od 48 postelja i izgradnja 10 novih postelja u II. varijanti;
- kapacitete u domaćinstvima čine postojeći kapaciteti od 73 postelje, zatim aktiviranje pansiona „Prezid“ u Prezidu s 30 postelja i pansiona „Čabar“ u Čabru s 18 postelja;
- kapaciteti kuća za odmor čine postojeći broj postelja (24) i 10 novih postelja u II. varijanti;
- lovački kapaciteti zadržani su na postojećoj razini; i
- kamp mjesta planirana su u mjestu Vode s veličinom oko 100 smještajnih jedinica u drugoj varijanti.

Grad Čabar bi aktiviranjem postojećih kapaciteta i manjom izgradnjom novih u značajnoj mjeri povećao postojeću razinu ponude smještajnih kapaciteta.

Za obnovu postojećih i izgradnju novih kapaciteta bit će potrebno uložiti 1741 tisuća EUR odnosno u prvoj varijanti 653 i u drugoj 1741 tisuća EUR-a. U prognoziranju investicija pošlo se od pretpostavke potrebnih ulaganja po jednoj postelji i to: u hotelima oko 15.000 EUR-a, u privatnim sobama oko 9.400, te u kampovima oko 1.500 EUR-a. Za adaptacije postojećih sadržaja uzete su cijene u visini od 50% iskazanih za novogradnje.

Ovi kapaciteti omogućit će ostvarenje 13-16 tisuća noćenja u svim objektima te oko 10 tisuća noćenja u kampu. Najveći broj noćenja ostvarit će se u srpnju, kolovozu i rujnu, zatim u prosincu, siječnju i veljači, a znatno manje u ostalim mjesecima. Očekuje se da će kapaciteti u srpnju i kolovozu biti popunjeni oko 50%, u siječnju i rujnu oko 15 %, u lipnju i prosincu oko 10 %, a u svim ostalim mjesecima oko 5%. Kamp mjesta mogla bi biti popunjena sa 60% u srpnju i kolovozu uz prosječnu popunjenost po kamp mjestu od 2,2 osoba.

Takav razvoj omogućit će ostvarenje bruto domaćeg proizvoda turizma od 5,1 do 7,1 milijuna kuna. Aktiviranjem postojećih kapaciteta koji sada nisu u funkciji zaposlilo bi se novih 30 zaposlenih, a u II. varijanti izgradnjom novog hotela u Tršću i kampa u Tršću novih 30 (15 i 15) osoba. Ukupan broj zaposlenih s sadašnjih 30 osoba povećao bi se u I. varijanti na 60 i u II. na 90 osoba. Bruto domaći proizvod povećao bi se prosječno godišnje aktiviranjem postojećih neaktivnih kapaciteta za 10,5, a u II. fazi povećao bi se za gradnju novih kapaciteta u hotelu i kampu od 15,5%.

Ove razvojne projekcije mogu se realizirati uz promjenu ukupnih odnosa poduzetnika, državne i lokalne samouprave i pozitivnog okruženja stanovništva. To pretpostavlja rekonstrukciju i adaptaciju postojećih ugostiteljskih, komunalnih i drugih objekata, obogaćivanje ponude, obogaćivanje sadržaja turističke ponude, pružanje raznovrsne zdrave i prirodne domaće hrane, širenje raznih vrsta turističkih usluga, proširenje kulturno-sportskih i drugih sadržaja.

Da bi se to ostvarilo potrebno je provesti slijedeće mjere:

a.) na državnoj razini

- omogućiti liberalnije propise o razvoju seoskog turizma,
- osigurati stimulativne mjere za financiranje adaptacije i izgradnje smještajnih i drugih turističkih kapaciteta,
- provoditi sistem racionalnog gospodarenja i upravljanja prostorom i prirodnim resursima, sustavom zaštite okoliša i suzbijanja turističkih onečišćenja.

b.) na županijskoj i lokalnoj razini

- osigurati potporu lokalne vlasti u provedbi razvojnog programa turizma i to osiguranjem raznih komunalnih, poreznih, prostorno lokacijskih i sličnih olakšica turističkim subjektima,
- osigurati lokacijske subvencije, financijsku podršku i jamstva proračuna za određene akcije i turističke programe,
- omogućiti stručno-tehničku i pravnu pomoć privatnim poduzetnicima i domaćinstvima.

c.) poduzetnici

- trebali bi izoštriti kreativnost, osposobiti se za nove izazove i kooperativnost u stvaranju kompleksne turističke ponude, na zajedničkoj promociji, na dizanju kvalitete i širenju ponuda raznovrsnih proizvoda i usluga, u sniženju troškova, te u većoj komercijalizaciji prirodnih, kulturnih resursa i u cjelini u obogaćivanju turističke ponude.

d.) turistička zajednica

- trebala bi poticati razvojne, promotivne, koordinacijske i edukativne aktivnosti. Grad Čabar ima dugogodišnju tradiciju, blizinu Slovenije i Italije, neposrednu blizinu Primorja, pa bi uz nužna ulaganja i razvoj turizma bio moguć. Osim toga, država, županija i lokalna samouprava trebale bi zajednički ulagati u objekte infrastrukture, kako bi se omogućio kvalitetniji život stanovništva i turistički razvoj ovog područja.

2.4. OPSKRBLJENOST PROSTORA INFRASTRUKTUROM OD ZNAČAJA ZA GRAD ČABAR

2.4.1. OPSKRBLJENOST PROSTORA KOMUNALNOM INFRASTRUKTUROM

Izgrađena infrastruktura temelji je kvalitete života stanovništva nekog područja i neophodan preduvjet razvoja. Visok stupanj izgrađenosti komunalne, prometne i javne infrastrukture omogućuje kvalitetniji standard, bolje uvjete života, ali i olakšava privlačenje potencijalnih ulagača.

2.4.1.1. CESTOVNA PROMETNA INFRASTRUKTURA

Osnovu cestovne prometne infrastrukture čine državne ceste koje se dalje povezuje na lokalnoj i regionalnoj razini putem cestovne mreže županijskih i lokalnih cesta. Kroz područje Grada Čabra prolazi 74,67 km cesta:

Ceste na području Grada Čabra:

- Izvor podataka: HRVATSKE CESTE d.o.o.

Temeljem Odluke o razvrstavanju javnih cesta (NN 17/20) područjem Grada prolaze državne ceste:

- D32 – G.P. Prezid (gr.P. Republike Slovenije) - Delnice (D3);
- D305 – D32 – Čabar (Ž5031)

Ukupna duljina državnih cesta na području Grada Čabra je 38,90 km.

- Izvor podataka: ŽUPANIJSKA UPRAVA ZA CESTE PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

Tablica br. 18 – Županijske i lokalne ceste na području Grada Čabra; Izvor podataka: Županijska uprava za ceste Primorsko-goranske županije

1. Duljina cesta po kategorijama

ŽUPANIJSKE CESTE			
kategorija	oznaka	naziv	duljina (u metrima)
županijska cesta	ŽC-5031	Čabar (D305) – Plešće – Zamost - Hrvatsko	11.811,00 m
županijska cesta	ŽC-5185	Mali Lug (D32) - Zamost (Ž5031)	6.197,60 m
LOKALNE CESTE			
kategorija	oznaka	naziv	duljina (u metrima)
lokalna cesta	LC-58001	Čabar (D305) - G. Žagar (Ž5031)	4.177,40 m
lokalna cesta	LC-58002	D32 - Vrhovci - Lazi - Tršće (D32)	4.701,70 m
lokalna cesta	LC-58003	Makov Hrib (D32) - Crni Lazi - Tršće (D32)	2.698,00 m
lokalna cesta	LC-58004	Selo - Tršće (D32)	760,90 m
lokalna cesta	LC-58005	Vode - Smrečje (D32)	1.521,10 m
lokalna cesta	LC-58007	Gerovalo (D32) - Hrib	3.899,00 m

2. Udio pojedinih vrsta cesta

Ukupna duljina županijskih cesta (u metrima): 18.008,60 m

Ukupna duljina lokalnih cesta (u metrima): 17.758,10 m

Sveukupno: 35.766,70 m

Udio županijskih cesta: 50,35%

Udio lokalnih cesta: 49,65%

3. Cestovna gustoća (dužina cesta/površina područja)

Dužina cesta: 35.77 km

Površina područja: 282 km² (Izvor: <https://hr.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cabar>)

Cestovna gustoća: 0,13 km/km²

• GRAD ČABAR – Službene stranice – Evidencija komunalne infrastrukture – nerazvrstane ceste

Tablica br. 19 – Evidencija komunalne infrastrukture – nerazvrstane ceste; Izvor podataka: Službene stranice Grada Čabra

Grad Čabar EVIDENCIJA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE - NERAZVRSTANE CESTE										
REDNI BROJ	NAZIV KOMUNALNE INFRASTRUKTURE	VRSTA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE	Asfaltirano	Neasfaltirano	DULJINA (m)	KATASTARSKA ČESTICA	KATASTARSKA OPĆINA	VLASNIŠTVO	UPRAVLJANJE KOMUNALNOM INFRASTRUKTUROM	NAPOMENA
1.	GORANSKA- ZA STRAŽOM	Nerazvrstana cesta	924	0	924	5069, 5070	PREZID	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	
2.	BRAČE ŽAGAR	Nerazvrstana cesta	502	0	502	5058, 5057	PREZID	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	
3.	BRAČE ŽAGAR	Nerazvrstana cesta	214	0	214	VIŠE NEISCJEPIVIH I NEISPARELIRANIH DUELOVA PRIVATNIH POSJEDA	PREZID	PRIVATNA OSOBA	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	VANKNIŽNO VLASNIŠTVO GRADA ČABRA PRIJE 2011. GODINE
4.	ŠKOLA	Nerazvrstana cesta	134	0	134	137/2	PREZID	PRIVATNA OSOBA	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	VANKNIŽNO VLASNIŠTVO GRADA ČABRA PRIJE 2011. GODINE
5.	PARTIZANSKI PUT	Nerazvrstana cesta	487,2	0	487,2	5072, 5074	PREZID	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	
6.	PARTIZANSKI PUT - MRZLA JAMA	Nerazvrstana cesta	556	0	556	VIŠE NEISCJEPIVIH I NEISPARELIRANIH DUELOVA PRIVATNIH POSJEDA	PREZID	PRIVATNA OSOBA	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	
7.	PREZID - ZBITKE - GREĐICE	Nerazvrstana cesta	1541	0	1541	5077/1, 5084/4, 5087/3, 5999/13, 5088, 2439/2 dio	PREZID	PRIVATNA OSOBA	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	VANKNIŽNO VLASNIŠTVO GRADA ČABRA PRIJE 2011. GODINE
8.	ZBITKE - OGRAJA	Nerazvrstana cesta	342	0	342	5087/1, 5087/3 dio	PREZID	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	
9.	ŠKOLSKA	Nerazvrstana cesta	472	0	472	5065 dio, 5064, 5077/1 dio	PREZID	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	
10.	PREZID - NOVI KOT	Nerazvrstana cesta	1321	0	1321	5064 dio, 5079/1, 5079/2	PREZID	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	
11.	PREZID - MLAKE	Nerazvrstana cesta	636	0	636	5066 dio, 5059	PREZID	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	
12.	VATROGASNA	Nerazvrstana cesta	587	0	587	5061, 5065 dio	PREZID	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	
13.	KAMENJE	Nerazvrstana cesta	372	0	372	5066 dio, 5060	PREZID	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	
14.	LAUTARI	Nerazvrstana cesta	0	219	219	VIŠE NEISCJEPIVIH I NEISPARELIRANIH DUELOVA PRIVATNIH POSJEDA	PREZID	PRIVATNA OSOBA	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	VANKNIŽNO VLASNIŠTVO GRADA ČABRA PRIJE 2011. GODINE
15.	KOZJI VRH - KRANJCI	Nerazvrstana cesta	1615	0	1615	5400 dio, 4100, 5046, 5044, 4701 dio, 5046 dio	PREZID	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	
16.	PRIOŽBOLTI	Nerazvrstana cesta	129	0	129	5045	PREZID	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	
17.	ERŽENCI	Nerazvrstana cesta	1422	0	1422	5504/2, 5773, 5549	PREZID	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	
18.	TAJČARI	Nerazvrstana cesta	92	0	92	5775	PREZID	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	
19.	KOZJI VRH - LEKAČI	Nerazvrstana cesta	285	0	285	6125/21 dio, 6125/16 dio, 6125/1	PREZID	PRIVATNA OSOBA	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	
20.	KOZJI VRH - MASLARI	Nerazvrstana cesta	343	522	865	9999/2	PREZID	PRIVATNA OSOBA	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	VANKNIŽNO VLASNIŠTVO GRADA ČABRA PRIJE 2011. GODINE
21.	BEBARI	Nerazvrstana cesta	0	70	70	5593/5	PREZID	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	
22.	KOZJI VRH - DOLINA	Nerazvrstana cesta	1557	0	1557	4139	GORAČI	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	
23.	MAJER - GREHČI	Nerazvrstana cesta	1250	605	1855	4140 dio, 4152	GORAČI	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	
24.	MUHOVCI	Nerazvrstana cesta	271	0	271	4156, 4182, 4183, 4154,	GORAČI	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	
25.	MAJER - OPAJKI	Nerazvrstana cesta	520	0	520	4162	GORAČI	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	

26.	MAJER	Nerazvrstana cesta	116	140	256	VIŠE NEISCJEPIVIH I NEISPARCELIRANIH DIELOVA PRIVATNIH POSJEDA	GORAČI	PRIVATNA OSOBA	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	VANKNIŽNO VLASNIŠTVO GRADA ČABRA PRIJE 2011. GODINE
27.	OPAJKI - PLEJSCI	Nerazvrstana cesta	244	0	244	4165	GORAČI	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	
28.	OPAJKI - GROHARI	Nerazvrstana cesta	1398	0	1398	4162 dio	GORAČI	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	
29.	OPAJKI - TUŠKI	Nerazvrstana cesta	865	0	865	1704/3	GORAČI	VIŠE VLASNIKA	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	VANKNIŽNO VLASNIŠTVO GRADA ČABRA PRIJE 2011. GODINE
30.	RUSCI - GMAJNCA	Nerazvrstana cesta	696	0	696	4168 dio	GORAČI	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	
31.	MAJER - HUDOLINI - ADAMI	Nerazvrstana cesta	1428	0	1428	VIŠE NEISCJEPIVIH I NEISPARCELIRANIH DIELOVA PRIVATNIH POSJEDA	GORAČI	PRIVATNA OSOBA	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	VANKNIŽNO VLASNIŠTVO GRADA ČABRA PRIJE 2011. GODINE
32.	ŽUMPRI	Nerazvrstana cesta	588	0	588	4177	GORAČI	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	
33.	PARG - KAVALLIRI	Nerazvrstana cesta	829	0	829	4180/2, 4189	GORAČI	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	
34.	RESMANI - ŠTIMCI	Nerazvrstana cesta	1035	0	1035	4197/8, 4198	GORAČI	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	
35.	PARG - ERŽENI	Nerazvrstana cesta	536	0	536	VIŠE NEISCJEPIVIH I NEISPARCELIRANIH DIELOVA PRIVATNIH POSJEDA	GORAČI	VIŠE PRIVATNIH OSOBA	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	VANKNIŽNO VLASNIŠTVO GRADA ČABRA PRIJE 2011. GODINE
36.	PARG - MET. STANICA	Nerazvrstana cesta	702	0	702	4196/1 dio	GORAČI	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	
37.	NARODNOG OSLOBOĐENJA	Nerazvrstana cesta	421	0	421	7985/1 dio, 7982	ČABAR	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	

38.	PETRA ZRINSKOG	Nerazvrstana cesta	526	0	526	7984 dio	ČABAR	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	
39.	KRALJA TOMISLAVA	Nerazvrstana cesta	170	0	170	7977/1 dio	ČABAR	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	
40.	ŽRTAVA FAŠIZMA	Nerazvrstana cesta	86	0	86	7980 dio	ČABAR	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	
41.	I.G.KOVAČIĆA	Nerazvrstana cesta	517	0	517	7978 dio, 7977/1 dio	ČABAR	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	
42.	VATROGASNA	Nerazvrstana cesta	255	0	255	7976/1 dio, 7975	ČABAR	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	
43.	ZAOBILAZNICA	Nerazvrstana cesta	0	332	332	VIŠE NEISCJEPIVIH I NEISPARCELIRANIH DIELOVA PRIVATNIH POSJEDA	ČABAR	VIŠE PRIVATNIH OSOBA	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	VANKNIŽNO VLASNIŠTVO GRADA ČABRA PRIJE 2011. GODINE
44.	ČABAR - STROJAČI	Nerazvrstana cesta	147	0	147	7971	ČABAR	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	
45.	ŽUNŽEMBERG	Nerazvrstana cesta	161	0	161	VIŠE NEISCJEPIVIH I NEISPARCELIRANIH DIELOVA PRIVATNIH POSJEDA	ČABAR	PRIVATNA OSOBA	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	VANKNIŽNO VLASNIŠTVO GRADA ČABRA PRIJE 2011. GODINE
46.	ČABAR - TOMETI	Nerazvrstana cesta	1257	0	1257	7968 dio	ČABAR	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	
47.	ČABAR - ŽAGARI	Nerazvrstana cesta	1400	0	1400	7960/2 dio	ČABAR	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	
48.	ČABAR - TRIŽAGARI	Nerazvrstana cesta	301	0	301	7954, 7952 dio	ČABAR	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	
49.	RAVNICE - TRŠĆE	Nerazvrstana cesta	3720	0	3720	12504	ČABAR	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	
50.	B. DRAGA - M. HRIB	Nerazvrstana cesta	1470	0	1470	4199 dio	GORAČI	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	
51.	SELO - SOKOLI	Nerazvrstana cesta	2363	0	2363	7893, 7894, 7895, 999/39, 9129, 9125	ČABAR	J I VIŠE PRIVATNIH OSOBA	Grad Čabar, Narodnog osobođenja 2, Čabar	VANKNIŽNO VLASNIŠTVO GRADA ČABRA PRIJE 2011. GODINE

52.	FRBEŽARI - SELO	Nerazvrstana cesta	633	0	633	12508	ČABAR	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	
53.	MAKOV HRIB - PRIHUTAVA DRAGA	Nerazvrstana cesta	1036	0	1036	7913/2, 7926 dio	ČABAR	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	
54.	MAKOV HRIB	Nerazvrstana cesta	431	100	531	10057, 10066, 10067, 10079	ČABAR	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	
55.	MAKOV HRIB	Nerazvrstana cesta	275	0	275	10098/2, 10102	ČABAR	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	
56.	CRNI LAZI - KUT	Nerazvrstana cesta	521	0	521	12503 dio	ČABAR	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	
57.	CRNI LAZI - MIHELČI	Nerazvrstana cesta	199	47	246	10634	ČABAR	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	
58.	CRNI LAZI - SREDNJA DRAGA	Nerazvrstana cesta	428	0	428	10729	ČABAR	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	
59.	TRŠĆE - KORITI	Nerazvrstana cesta	176	0	176	11449 dio, 12136	ČABAR	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	
60.	ŠKOLA	Nerazvrstana cesta	213	0	213	11700	ČABAR	GRAD ČABAR	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	
61.	DRAŽICE	Nerazvrstana cesta	168	0	168	10988	ČABAR	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	
62.	TRŠĆE - KRALJEV VRH	Nerazvrstana cesta	1382	0	1382	7904/2	ČABAR	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	
63.	MANDLI - NAKONCI	Nerazvrstana cesta	1345	2350	3695	791 dio, 7990, 7985	PLEŠĆE	VIŠE VLASNIKA I JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	VANKNIŽNO VLASNIŠTVO GRADA ČABRA PRIJE 2011. GODINE
64.	MIKULI - KRULIČI	Nerazvrstana cesta	666	0	666	7994	PLEŠĆE	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	
65.	GEŠTINE	Nerazvrstana cesta	0	504	504	7987 dio	PLEŠĆE	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	
66.	MANDLI - D.ŽAGARI	Nerazvrstana cesta	441		441	7979	PLEŠĆE	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	
67.	D. ŽAGARI - Ž 5031	Nerazvrstana cesta	95	0	95	7979 dio, 7981	PLEŠĆE	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	

68.	PRHCI - PRŠLETI	Nerazvrstana cesta	0	691	691	VIŠE NEISCUPIVIH I NEISPARCELIRANIH DIJELOVA PRIVATNIH POSJEDA	GEROVO	VIŠE PRIVATNIH OSOBA	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	VANKNIŽNO VLASNIŠTVO GRADA ČABRA PRIJE 2011. GODINE
69.	SMREČJE	Nerazvrstana cesta	118	0	118	10010, 8136/1, 8138	GEROVO	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	
70.	PLEŠĆE - POŽARNICA SMREČJE	Nerazvrstana cesta	4611	0	4611	8123/1	GEROVO	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	
71.	SMREČJE - ODVOJAK	Nerazvrstana cesta	81	234	315	10046	GEROVO	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	
72.	VODE	Nerazvrstana cesta	245	0	245	10856 dio, 12280dio, 10991 dio	GEROVO	VIŠE PRIVATNIH OSOBA	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	VANKNIŽNO VLASNIŠTVO GRADA ČABRA PRIJE 2011. GODINE
73.	MALI LUG	Nerazvrstana cesta	190	0	190	10383	GEROVO	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	
74.	PLEŠĆE - KAMENSKI HRIB	Nerazvrstana cesta	1434	0	1434	7960 dio, 7949, 7955, 7956	PLEŠĆE	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	
75.	ODVOJAK - KAMENSKI HRIB	Nerazvrstana cesta	0	224	224	7980 dio, 7964, 7962 dio	PLEŠĆE	PRIVATNA OSOBA	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	VANKNIŽNO VLASNIŠTVO GRADA ČABRA PRIJE 2011. GODINE
76.	PLEŠĆE - PODSTENE	Nerazvrstana cesta	830	0	830	7920	PLEŠĆE	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	
77.	PLEŠĆE - GROBLJE	Nerazvrstana cesta	103	0	103	7954	PLEŠĆE	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	
78.	PODPLANICA	Nerazvrstana cesta	173	0	173	12077/3 dio, 12076/3, 12075/3, 12074/3, 12073/3, 12072/3, 12071/3, 12070/3, 12069/3, 12068/3, 12067/3, 12066/3, 12065/3, 12064/3, 12063/3, 12062/3	GEROVO	VIŠE PRIVATNIH PARCELA	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	VANKNIŽNO VLASNIŠTVO GRADA ČABRA PRIJE 2011. GODINE

79.	PILANSKA	Nerazvrstana cesta	148	0	148	12031	GEROVO	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	
80.	VODOVODNA	Nerazvrstana cesta	691	0	691	11853/1, 11733	GEROVO	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	
81.	ŽRTAVA FAŠIZMA	Nerazvrstana cesta	270	0	270	11642 dio	GEROVO	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	
82.	E. KVATERNIKA	Nerazvrstana cesta	731	0	731	11853/2	GEROVO	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	
83.	PARTIZANSKA	Nerazvrstana cesta	170	0	170	11490, 11932	GEROVO	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	
84.	KLAONIČKA	Nerazvrstana cesta	477	0	477	11459	GEROVO	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	
85.	RIJEČKA	Nerazvrstana cesta	207	0	207	11540/1, 11425/1, 540/2, 540/3	GEROVO	JAVNO DOBRO I PRIVATNE OSOBE	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	VANKNIŽNO VLASNIŠTVO GRADA ČABRA PRIJE 2011. GODINE
86.	SKEDNARI - BREZOVCI	Nerazvrstana cesta	394	0	394	VIŠE NEISCJEPIVIH I NEISPARCELIRANIH DIJELOVA PRIVATNIH POSJEDA	HRIB	VIŠE PRIVATNIH OSOBA	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	VANKNIŽNO VLASNIŠTVO GRADA ČABRA PRIJE 2011. GODINE
87.	SKEDNARI - BARAKA	Nerazvrstana cesta	18163	0	18163	5842, 5840, 5841, 5842	HRIB	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	
88.	MARKCI - OGRAJA	Nerazvrstana cesta	370	0	370	VIŠE NEISCJEPIVIH I NEISPARCELIRANIH DIJELOVA PRIVATNIH POSJEDA	HRIB	VIŠE PRIVATNIH OSOBA	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	VANKNIŽNO VLASNIŠTVO GRADA ČABRA PRIJE 2011. GODINE
89.	SKEDNARI - STEKLICE	Nerazvrstana cesta	1978	0	1978	5834	HRIB	JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	
90.	PUTARI - MOŠUN	Nerazvrstana cesta	0	237	237	VIŠE NEISCJEPIVIH I NEISPARCELIRANIH DIJELOVA PRIVATNIH POSJEDA	HRIB	PRIVATNA OSOBA	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	VANKNIŽNO VLASNIŠTVO GRADA ČABRA PRIJE 2011. GODINE

91.	MAGUŠARI - ŽIVCI	Nerazvrstana cesta	0	562	562	VIŠE NEISCJEPIVIH I NEISPARCELIRANIH DIJELOVA PRIVATNIH POSJEDA	HRIB	PRIVATNA OSOBA	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	VANKNIŽNO VLASNIŠTVO GRADA ČABRA PRIJE 2011. GODINE
92.	PODGRIČ - KUPARI	Nerazvrstana cesta	2653	0	2653	VIŠE NEISCJEPIVIH I NEISPARCELIRANIH DIJELOVA PRIVATNIH POSJEDA	HRIB	PRIVATNA OSOBA	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	VANKNIŽNO VLASNIŠTVO GRADA ČABRA PRIJE 2011. GODINE
93.	PODGRIČ - DOLARI	Nerazvrstana cesta	0	292	292	VIŠE NEISCJEPIVIH I NEISPARCELIRANIH DIJELOVA PRIVATNIH POSJEDA	HRIB	PRIVATNA OSOBA	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	VANKNIŽNO VLASNIŠTVO GRADA ČABRA PRIJE 2011. GODINE
94.	STEKLIČE - LAZARI	Nerazvrstana cesta	1215	0	1215	VIŠE NEISCJEPIVIH I NEISPARCELIRANIH DIJELOVA PRIVATNIH POSJEDA	HRIB	PRIVATNA OSOBA	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	VANKNIŽNO VLASNIŠTVO GRADA ČABRA PRIJE 2011. GODINE
95.	KONJCI	Nerazvrstana cesta	0	680	680	VIŠE NEISCJEPIVIH I NEISPARCELIRANIH DIJELOVA PRIVATNIH POSJEDA	HRIB	PRIVATNA OSOBA	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	VANKNIŽNO VLASNIŠTVO GRADA ČABRA PRIJE 2011. GODINE
96.	GEROVSKI KRAJ	Nerazvrstana cesta	892	0	892	5726/5 dio, 5648/2, 5707/3, 5708/2, 5709/2 dio, 5859/6, 5859/5, 5859/3, 5859/12, 4964/4, 4964/5, 5864	HRIB	PRIVATNE OSOBE I JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	VANKNIŽNO VLASNIŠTVO GRADA ČABRA PRIJE 2011. GODINE

97.	VIKEND NASELJE GEROVSKI KRAJ	Nerazvrstana cesta	520	0	520	5726/1	HRIB	PRIVATNA OSOBA	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	VANKNIŽNO VLASNIŠTVO GRADA ČABRA PRIJE 2011. GODINE
98.	KASARNE	Nerazvrstana cesta	292	0	292	12258, 12275	GEROVO	GRAD ČABAR	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	
99.	OGNJIŠĆE	Nerazvrstana cesta	0	578	578	12260/1, 12277 dio, 8064	GEROVO	GRAD ČABAR I JAVNO DOBRO	Grad Čabar, Narodnog oslobodjenja 2, Čabar	

Prema Evidenciji nerazvrstanih cesta na područja Grada Čabra ukupna duljina nerazvrstanih cesta iznosi **90,16 km**.

Na području grada Čabra nalazi se više šumskih putova koji su u funkciji gospodarenja i zaštite šuma.

Izmjenama i dopunama PPUG Čabra ne planira se izgradnja ili rekonstrukcija određenih prometnica.

Rekonstrukciju postojećih prometnih površina i građevina treba vršiti poboljšavanjem prometnih elemenata u cilju sigurnijeg odvijanja prometa. Izuzetak čine postojeće ceste u izgrađenim dijelovima naselja gdje položaj postojećih građevina i konfiguracija terena to ne omogućuje.

Granični prijelazi

Na državnoj cesti Prezid - Delnice - Jezerane nalazi se granični prijelaz II. kategorije Prezid - Babno Polje. Na administrativnom području Grada Čabra nalaze se tri granična prijelaza za pogranični promet : Prezid - Novi kot, Čabar - Potplanina i Zamost - Osilnica.

Postojeći granični prijelazi zadržavaju svoju kategoriju. Moguće je otvaranje novih graničnih prijelaza i promjena kategorije postojećih.

Rekonstrukcija postojećih i građenje novih građevina na graničnim prijelazima vrši se neposrednom provedbom uz ishođenje posebnih uvjeta građenja nadležnih institucija.

2.4.1.2. ZRAČNI PROMET

Šire gorsko-kotarsko područje gravitira zračnim lukama Rijeka - Krk i Zagreb, a područje grada Čabra još i zračnoj luci Brnik u Republici Sloveniji. Nema geografsko-reljefnih mogućnosti niti objektivnih potreba za planiranjem nove zračne luke na čabarskom, a ni širem području cijelog Gorskog kotara.

Postoje dva privatna helidroma u Tršću i Vrhovcima. Planom je predviđeno uređenje novih površina helidroma za slučaj hitnih intervencija i u turističke svrhe na dvije lokacije: jedna na prostoru između Prezida i naselja Zbitki, a druga u Lividragi uz novu turističko-ugostiteljsku i rekreacionu zonu.

2.4.1.3. ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJE

Republika Hrvatska smatra razvoj širokopojasnih mreža jednom od ključnih grana gospodarskog razvoja. S tim je ciljem od 2006. godine doneseno nekoliko uzastopnih Strategija razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj. Posljednju, za razdoblje od 2012. do 2015. godine, Vlada RH je prihvatila 27. listopada 2011. godine.

Telekomunikacijske usluge razvijat će se i unapređivati sukladno razvojnim planovima Hrvatskih telekomunikacija. Predviđena je izgradnja pretplatničke TK mreže, odnosno izgradnja distributivne telekomunikacijske kanalizacije (DTK), u koju se po potrebi uvlače telekomunikacijski kabeli prema suvremenim tehnološkim rješenjima, što će zavisiti i od potreba budućih korisnika.

Određuju se sljedeći uvjeti za razvoj i izgradnju sustava pošte i veza:

Ne planira se otvaranje novih poštanskih ureda nego podizanje razine usluga u postojećim. Planom se predviđa daljnji razvoj javne telekomunikacijske fiksne i pokretne mreže, te razvoj ostalih sustava veza.

Planira se razvoj radio i televizijskog sustava veza..

Razvoj TK mreže

Gradnja nove i rekonstrukcija pristupne TK mreže izvodit će se postupno u skladu s potrebama za nove priključke, najprije na mjestima s nedostatkom kapaciteta u kabelskoj mreži, a potom prema starosti mreže.

Nova TK mreža će se graditi kao distribucijska kabelska kanalizacija (DTK) s kabelskim zdencima u naseljima. Izgradnja nove elektroničke komunikacijske mreže unutar naselja planira se polaganjem podzemnih kabela.

Pokretne telekomunikacije

Novu elektroničku komunikacijsku infrastrukturu za pružanje komunikacijskih usluga putem elektromagnetskih valova, bez korištenja vodova, odrediti planiranjem postave baznih stanica i njihovih antenskih sustava na antenskim prihvata, uz poželjno načelo zajedničkog korištenja od strane svih operatera-koncesionara gdje god je to moguće.

Antenski prihvat mogu se planirati na izgrađenim građevinama u naselju i na rešetkastim i/ili jednocijevnim stupovima isključivo izvan naselja, bez detaljnog definiranja lokacija (samo točkastim označavanjem).

Gradnja samostojećih antenskih stupova izvodi se sukladno odredbama PPPGŽ i nije dozvoljena unutar građevinskog područja naselja. Za odabir optimalne lokacije potrebno je izraditi analizu smještaja samostojećeg antenskog stupa prilikom izrade idejnog projekta, s posebnom analizom krajobraznih vrijednosti okoline.

Zabranjuje se postava baznih stanica s antenskim prihvata GSM mreže na područjima na kojima bi se mogle narušiti krajobrazne vrijednosti i panoramske vizure, te na površinama i građevinama zaštićene kulturne baštine.

Prostornim Planom na prostoru Grada Čabra nalaze se 4 elektroničke komunikacijske zone namijenjene izgradnji samostojećih antenskih stupova.

Obzirom da su II Izmjene i dopune PPUG Čabra donesene 2013 g potrebno je zone uskladiti s Uredbom o mjerilima razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme (NN 131/12, 92/15).

PGŽ je pokrenula projekt mrežne elektroničke komunikacijske infrastrukture i mrežnih usluga za potrebe korisnika na svojem području. Radi se o projektu e-Županija, a svrha je povezivanje lokalne samouprave, obrazovanja i industrije kao preduvjet za bržu primjenu novih ICT tehnologija i gospodarski rast. Za planiranje i izvođenje projekta izgradnje otvorene širokopojasne pristupne elektroničke komunikacijske mreže 2016. godine sklopljen je sporazum o suradnji između Županije i konzorcija jedinica lokalne samouprave (5 konzorcija).

Sukladno Europskoj direktivi digitalne agende za Europu, potrebno je pristupiti modernizaciji, obnovi i dogradnji postojeće, te izgradnji nove elektroničke komunikacijske infrastrukture i mreže kako bi se zadovoljili zahtjevi za sve većim prijenosnim brzinama i kvalitetnijim širokopojasnim uslugama u nepokretnoj i pokretnoj elektroničkoj komunikacijskoj mreži.

2.4.1.4. ENERGETSKA INFRASTRUKTURA

OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM

Na temelju svih dosadašnjih planova koji su obrađivali područje grada Čabra, i kroz to iskazanih potreba za električnom energijom, te na temelju geografskih karakteristika područja, do daljnjega će se opskrba obavljati iz postojeće TS 35/20 kV "Gerovo" kojoj se kapacitet transformatora može povećati sa sadašnjih 2x2,5 MVA na 2x4 MVA.

Rezervno napajanje područja će se osiguravati preko 70 postojećih i 8 planiranih transformatorskih stanica 20/0,4 kV (izvor HEP Operatora distribucijskog sustava d.o.o.) i 20 kV mreže koja se zbog toga posebno tretira i ubrzano rekonstruirati, pa se u tom smislu već sada u sklopu razgraničenja između Republike Hrvatske i Republike Slovenije, na potezu od Broda na Kupi do Kuželja položio 20 kV podzemni kabel i izvršile predradnje za nastavak

kabliranja prema Turkima i Gašparcima. Vezano za izgradnju nove prometnice Zamost-Gašparci već se razmatra polaganje zamjenskog visokonaponskog kabela i na toj dionici.

Iz plana razgraničenja elektroenergetskog sustava s Republikom Slovenijom na predmetnom području se planira izgradnja podzemnog kablenskog voda od TS 20/0,4 kV "Metalpres" do nove trafostanice 20/0,4 kV "Zamost", te dalje do sela Smrekari čime će se stvoriti uvjeti za prestanak napajanja sela Zamost i Smrekari iz TS 20/0,4 kV "Osilnica" u Republici Sloveniji.

U sklopu izgradnje prometnice Zamost-Gašparci planira se i polaganje 35 kV i 20 kV kabela od Smrekari do iza Hrvatskog, što će omogućiti demontažu nadzemnih vodova preko Osliničkog polja u Republici Sloveniji, što je još jedan od uvjeta razgraničenja.

Također, u planu razvoja distribucije predviđena je izgradnja jednog 20 kV voda između Malog Sela (Crni Lug) i Krašicevice, čime će se dobiti rezervno napajanje predmetnog područja iz TS 35/20 kV "Vrata" i područja Crnog Luga iz TS 35/20 kV "Gerovo".

Konzumna područja Gerova i Prezida danas se napajaju radijalno preko nadzemnih vodova, a razvojnim planovima nije predviđena izgradnja vodova koji bi osigurali rezervno napajanje na 20 kV.

Prostornim planom je predviđeno proširenje proizvodne zone u Gerovu i poslovna zona na graničnom prijelazu u Prezidu. S obzirom na predviđenu namjenu prostora, očekivanu povećanu potrošnju sadašnjih potrošača i buduću izgradnju neophodno će biti dograditi postojeću 20 kV mrežu u dijelu gdje je ona već izvedena, odnosno izgraditi novu za zone koje danas nisu elektrificirane.

Lokacije budućih trafostanica 20/0,4 kV i trase 20 kV vodova biti će osigurane kroz planove nižeg reda. Budući 20 kV vodovi, unutar građevinskih područja, izvodit će se obavezno podzemnim kablskim vodovima, a postupno će se podzemnim kabelima zamijeniti i nadzemni vodovi koji danas prolaze kroz naselja - građevinska područja. Visokonaponski 35 kV i 20 kV vodovi će se gdje god je to moguće izvoditi u sklopu izgradnje ostale komunalne infrastrukture (ceste, vodovod i dr.). Zbog povećanja sigurnosti u napajanju buduću 20 kV mrežu treba razvijati na način da se većini trafostanica omogući dvostrano napajanje.

Niskonaponska mreža će se kao i do sada razvijati kao nadzemna, sa samonosivim kablskim snopom razvijenim na betonskim stupovima, ili podzemnim kabelima.

Javna rasvjeta će se dograđivati u sklopu postojeće i buduće nadzemne niskonaponske mreže ili kao samostalna izvedena sa zasebnim stupovima kada se niskonaponska mreža izvodi s podzemnim kabelima.

Građevine energetskog sustava

Prostornim Planom je izvršeno razgraničenje i određeni uvjeti građenja građevina energetskog sustava Grada Čabra koji čine površine trasa, vodova i građevina za proizvodnju, transformaciju i prijenos energenata kako slijedi :

Energetski sustav grada Čabra čine površine trasa, vodova i građevina za proizvodnju, transformaciju i prijenos energenata. To su :

- **Elektroenergetske građevine :**

proizvodne:

- tri postojeće mini hidroelektrane na rijeci Čabraci,
- planirane mini hidroelektrane na vodotocima koji omogućuju njihovu izgradnju - za određivanje njihove lokacije potrebna su detaljna hidrogeološka istraživanja i ustanovljenje stvarnih vodnih potencijala,

transformacijske:

- prema razvojnim planovima HEP Operatora distribucijskog sustava d.o.o. predviđena je izgradnja 8 novih trafostanica 20/0,4 kV

- postojeće trafostanice 20/0,4 KV mogu se rekonstruirati ili zamijeniti (na istoj lokaciji ili što bliže postojeće) novom trafostanicom 20/0,4 kV drugog tipa i većeg kapaciteta. Planirane trafostanice 20/0,4 mogu se graditi neposrednom provedbom Plana unutar cijelog obuhvata.
- trafostanice je moguće graditi kao samostojeće, ugradbene ili stupne. Ako se trafostanica gradi kao samostojeća, u vlasništvu distribucije, najmanja dopuštena udaljenost trafostanice do granice prema susjednim česticama iznosi 1m, a prema kolniku najmanje 2m. Za trafostanicu potrebno je osigurati direktni ili posredni pristup do javne površine.
- ako se trafostanica izvodi u nekoj građevini kao ugradbena trafostanica, a ista će biti u vlasništvu distribucije, potrebno je za nju osigurati prostor koji će biti u vlasništvu distribucije.

distribucijske:

- vodovi 20kv naponskog nivoa mogu se graditi nadzemnim i podzemnim kabelima. Trase kabela vode se javnim, a iznimno i ostalim površinama.
- niskonaponska mreža izvoditi će se kao podzemna kabelima ili nadzemna samonosivim kabelskim vodičima razvijenim na drvenim, betonskim ili željeznim stupovima.
- **Građevine za transport plina s pripadajućim objektima, odnosno uređajima i postrojenjima:**

sustav plinovoda /planirani županijski plinovod/:

- visokotlačni plinovod od GMRS Delnice do RS Čabar – Gerovo,
- srednjetačna plinska mreža - razvod plinske mreže do potrošača odrediti temeljem detaljne stručne dokumentacije,

građevine plinoopskrbe:

- redukcijska stanica za Grad Čabar (RS Čabar - Gerovo),
- skladišta (spremnici) UNP-a - u slučaju rješavanja toplinskih potreba ovim energentom, lokacije redukcijske stanice ili spremnika UNP-a odrediti u skladu sa zahtjevima potrošača i važećim propisima.

PLINIFIKACIJA

Prostornim planom Primorsko - goranske županije usvojena je trasa međunarodnog transportnog plinovoda Italija - Hrvatska. Na trasi kopnenog dijela magistralnog plinovoda određene su mjerno redukcijske stanice (MRS) kao mjesta priključka županijske mreže plinovoda. Također je predviđena alternativna trasa magistralnog plinovoda, koja je vezana i uz mogućnost dobave ukapljenog prirodnog plina, a čini je podmorska dionica Plomin- Omišalj i kopnena Omišalj - Delnice - Republika Slovenija.

Koncepcijsko rješenje plinoopskrbe područje grada Čabra temelji se na Studiji i Idejnom projektu opskrbe prirodnim plinom Primorsko - goranske županije.

Idejnim projektom plinifikacije Primorsko - goranske županije prirodnim plinom obuhvaćeno je i područje grada Čabra - predviđen je visokotlačni plinovod iz GMRS - Delnice do RS Čabar čija je lokacija određena u Gerovu. Međutim, naknadnim ekonomskim optimiranjem plinskog sustava potencijalne potrošnje (ukupna potencijalna potrošnja prirodnog plina iznositi će 4.291.565. m³.

Analizom postojećih potrošača iz područja drvoprerađivačke industrije i uslužnog sektora (ugostiteljstvo i turizam, obrazovanje, zdravstvo i uprava), dobivena je godišnja potrošnja prirodnog plina od 1.208.340 m³, odnosno satna potrošnja od 1.056 m³ /h.

Ukupna godišnja potrošnja prirodnog plina iznositi će 4.291.565 m³ prirodnog plina, odnosno 3.172.026 kg UNP.

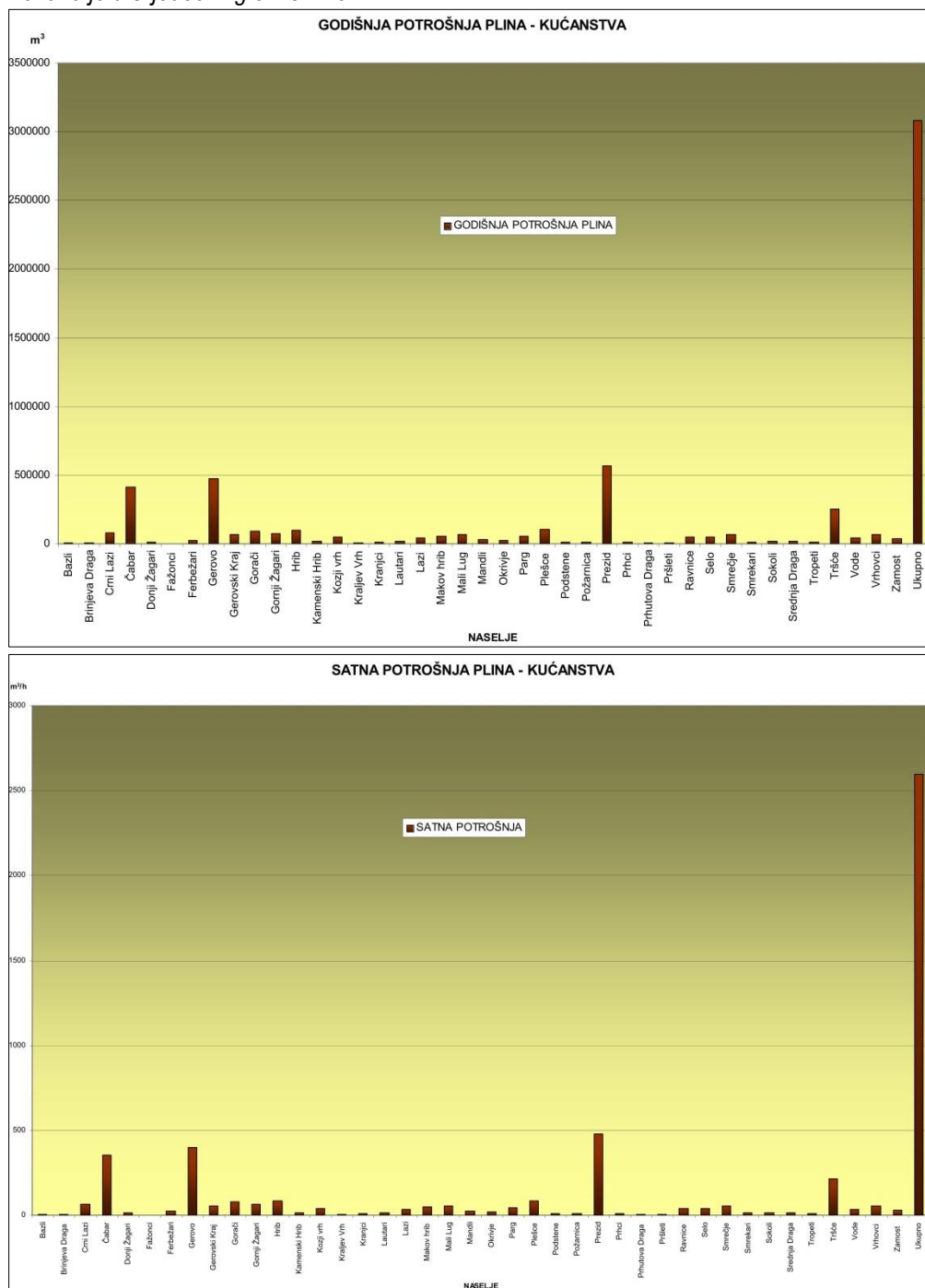
Grad Čabar, uključujući sva naselja unutar administrativnog prostora, bit će opskrbljen prirodnim plinom iz redukcijske stanice RS Čabar - Gerovo, smještene u naselju Gerovo. Potreban kapacitet navedene stanice iznosi 3652 m³/h prirodnog plina, a predviđen je za pokrivanje ukupnih toplinskih potreba u kućanstvima, industriji i uslužnom sektoru Grada Čabra. Redukcijska stanica je visokotlačnim plinovodom priključena na glavnu mjerno-redukcijsku stanicu GRMS - Delnice.

Planirana plinifikacija izrađena za potrebe Prostornog Plana dio je kompletnog energetskog infrastrukturnog sustava i u skladu je s osnovnom koncepcijom plinifikacije prirodnim plinom Primorsko - goranske županije, odnosno idejnim projektom magistralne županijske plinske mreže. Budući razvoj razvodne plinske mreže

(odredukcijskih stanica do postojećih i planiranih potrošača) zahtjeva izgradnju nove korisničke mreže koje će biti realizirana u daljnjim fazama plinifikacije Županije.

Prvi korak prema realizaciji lokalne plinske mreže područja grada Čabra je izgradnja plinske distributivne mreže primarno namijenjene ciljanom konceptu plinifikacije Županije prirodnim plinom, ali koja podržava prijelaznu mogućnost upotrebe sa zamjenskim plinom do dolaska prirodnog plina. Kod izgradnje cjevovoda treba u što većoj mjeri koristiti tipska i standardna rješenja a prijelaz na prirodni plin mora biti omogućen uz minimalne radove i zahvate na unutarnjoj plinskoj instalaciji.

Ukupna godišnja i satna potrošnja prirodnog plina za toplinske potrebe u kućanstvima Grada Čabra do 2020. godine prikazana je u slijedećim grafikonima :

Grafikon br.1. Ukupna godišnja i satna potrošnja prirodnog plina za toplinske potrebe u kućanstvima Grada Čabra do 2020.; Izvor podataka: PPUG Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09 i SN Grada Čabra 19/13, 04/17.):

DOPUNSKI IZVORI ENERGIJE

Prijedlog i preporuka Prostornog Plana je korištenje dopunskih i obnovljivih izvora energije koji, osim energetske efekte značajnih za cjelokupni energetski sustav, imaju značajan utjecaj na ukupni gospodarski razvitak lokalne zajednice.

Prostornim Planom je omogućeno građenje manjih energetske građevina i kogeneracijskih postrojenja koja koriste energiju biomase i/ili vodni potencijal čabarskih vodotoka, koja na vjetrovitim područjima iskorištavaju energiju vjetrova s malim vjetroagregatima do 10 kW ili, eventualno, energiju sunca na područjima s dovoljno sunčanih dana u godini, za individualnu upotrebu i korištenje u svrhu energetske opskrbe pojedinačnih građevina (stambenih, proizvodnih, poslovnih, ugostiteljsko-turističkih, sportsko-rekreacijskih, gospodarskih i sličnih građevina) ili dijelova naselja.

Preporuča se i građenje malih bioplinskih postrojenja za energetske iskorištavanje organskog otpada iz stočarskih farmi i poljoprivrednih gospodarstava.

Prostornim Planom je omogućena izgradnja mini hidroelektrana na manjim vodotocima Grada Čabra. Za određivanje njihovih lokacija, s obzirom na negativna iskustva vezana uz izgradnju triju postojećih mini hidroelektrana na rijeci Čabranici, potrebno je prethodno provođenje detaljnih hidrogeoloških istraživanja i ustanovljenje stvarnih vodnih potencijala.

Prostornim Planom se podržava korištenje i drugih dopunskih izvora energije (npr. izgradnja manjih solarnih elektrana, vjetroelektrana i sl.) uz provođenje potrebnih radnji i postupaka po posebnim propisima.

2.4.1.5. VODOOPSKRBA I ODVODNJA OTPADNIH VODA

Djelatnost javne vodoopskrbe i odvodnje na području Grada Čabra organizirana je putem K. D. ČABRANKA d.o.o.

Prema podacima dobivenima od K. D. ČABRANKA d.o.o. ima u planu sljedeće radove:

- Izgradnja vodovodne mreže naselja Kozji Vrh,
- Sanacija vodosprema lokalnih izvorišta (Gorači, Donji Žagari, Hrib, Podstene);
- Sanacija klizišta objekta CVS Tropeti;
- Sanacija cjevovoda Sušica . Gorači
- Sanacija cjevovoda Gag (Parg) – Ponikve (Tršće);
- Izgradnja vodospreme Gag (Parg) kapaciteta 2 000 m³;
- Izgradnja Uređaja za pročišćavanje otpadnih voda (3. Stupanj) za naselje Tršće;
- Izgradnja Uređaja za pročišćavanje otpadnih voda (3. Stupanj) za naselje Prezid;
- Popravak crpnih pumpi CVS Tropeti.

Sustav vodoopskrbe

Stanje vodoopskrbe grada Čabra karakterizira postojanje nekoliko većih i manjih lokalnih vodovoda čija izgradnja datira iz različitih vremenskih razdoblja sve do današnjih dana. To su uglavnom veći i manji nepovezani sustavi koje je potrebno dograditi i međusobno optimalno povezati, u skladu s terenskim uvjetima i mogućnostima.

Do danas su izgrađeni objekti kojima se osigurava doprema vode iz izvorišta Čabranke na inicijalne točke daljnjeg razvoda po prostoru, a to su rezervoari "Čabar" i "Gag", a izgrađen je i uređaj za kondicioniranje vode.

Visinskom lokacijom rezervoara "Gag", koji dominira praktički čitavim prostorom omogućen je gravitacijski dovod vode do potrošača.

Veći lokalni vodovodi Grada Čabra

VODOOPSKRBNI SUSTAV	PODRUČJE OPSKRBE	IZVORI	IZDAŠNOST l/s		max. teh. moguć. korištenja danas l/s
			Min.	max.	
REGIONALNI VODOVOD	Čabar (osim gornje zone), Parg, MO Tršće (Makov Hrib, Ravnice, Srednja Draga, Crni Lazi, Selo, Trbežari, Lazi), MO (Gerovo, Smrečje, Mali Lug)	Čabranka	181,0	>22.000	48,5
ČABAR	Gornja i donja zona Čabra	Pakleni jarak, Tropeti I i II, Čabar I	0,5 0,3 2,0		3,0 2,0
PREZID	Viša zona Prezida Niža zona Prezida	Trbuhovica Blake	1,0 1,0	100	4,0
GORAČI	Gorači	Sušica	0,7		1,5
TRŠĆE	Tršće	Žikovci 1, 2	1,0		2,2
GEROVO	Gerovo	Sokoli 1, 2, Hrib, Kamnje, Klanac	5,5 1,0		5,5 2,1
PLEŠĆE	Plešće	Požarnica, Podstane	1,8		3,2

Manji lokalni vodovodi

VODOOPSKRBNI SUSTAV	PODRUČJE OPSKRBE	IZVOR	IZDAŠNOST l/s		max. teh. moguć. korištenja danas l/s
			Min.	max.	
CRNI LAZI	Crni Lazi	Crni Lazi	0,1		
MANDLI	Mandli	Mandli	0,2		
MALI LUG	Mali Lug	Sveta Gora	0,2		
GEROVSKI KRAJ	Gereovski kraj	Šišje	0,1		
ŠAFARI HRIB	Šafari Hrib	Šafari Hrib	0,1		
SREDNJI HRIB	Srednji Hrib	Srednji Hrib	0,1		
PODGRIČ	Podgrič	Podgrič	0,5		
SKEDNARI HRIB	Skednari Hrib	Skednari Hrib	0,1		
DONJI ŽAGARI	Donji Žagari	Donji Žagari	0,2		
TROPETI	Čabar	Tropeti	0,3		

IZRADA : JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ, travanj 2013.

249

Tablica br. 20 i br. 21 – Lokalni vodovodi na području Grada Čabra; Izvor podataka: PPUG Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09 i SN G Čabra 19/13, 04/17).

Prostornim Planom predlaže se s obzirom na reljefne karakteristike terena te na zone potrošnje vodoopskrbu na području grada Čabra podijeliti na pet zona, "Čabar", "Tršće", "Gerovo", "Prezid" i "Plešće", unutar kojih se vodoopskrba rješava na optimalan način s obzirom na lokalne prilike i postojeće izgrađene strukture. Vodoopskrbni sustav treba razvijati postupno i stalno, u skladu s prioritetima i mogućnostima lokalne zajednice.

Opće karakteristike zona "Čabar", "Tršće", "Gerovo", "Prezid" i "Plešće" ogledaju se u sljedećem:

ZONA "ČABAR" kod koje je rješenje vodoopskrbe praktički već u cijelosti definirano postojećim, izgrađenim objektima regionalnog vodovoda. S obzirom na topografske prilike, veći dio potrošača ove zone, a koji se pretežno nalaze na području grada Čabra, mogu se opskrbiti vodom iz istoimenog rezervoara smještenog na koti $H = + 563,0/559,0$ m.n.m., kako je to već i danas riješeno. Dio visoke zone Čabra uključujući i naselje Tropeti opskrbljivalo bi se vodom iz rezervoara "Tropeti".

ZONA "TRŠĆE" kod koje već je djelomično riješena problematika vodoopskrbe na temelju regionalnog vodovoda. Izvedenim cjevovodom R. "Gag" - R. "Tršće" omogućena je doprema određenih količina vode što je još povećano ugradnjom booster crpne stanice.

To je posebno od značaja, jer izgrađeni dovodni cjevovod: R. "Gag" - R. "Tršće" treba osigurati i dobavu potrebnih količina za zonu "Gerovo".

Kod toga dovodni cjevovod R. "Gag" - R. "Tršće" služi ujedno i za opskrbu svih neposredno gravitirajućih, usputnih potrošača.

ZONA "GEROVO" kod koje je već u cijelosti riješena problematika dovoda vode od rezervoara "Tršće" do postojećih opskrbnih rezervoara zone "Gerovo" ("Sokoli I", "Sokoli II", "Vode" i "Gerovo"), ali s ograničenim

kapacitetom koji je uzrokovan uskim grlom na potezu R."Gag" - R."Tršće". S druge strane dovodni sustav na području zone "Gerovo" tj. od rezervoara "Tršće" preko "Sokoli I" i "Sokoli II" do rezervoara "Gerovo" u cijelosti zadovoljava potrebe konačne faze. Preostaje jedino da se definiraju neki razvodi unutar zone od postojećih rezervoara do potrošača.

ZONA "PREZID" kod koje se današnja opskrba temelji na lokalnim izvorima i kod koje još ne postoje objekti regionalnog karaktera. Rješenje u okviru grupnog, regionalnog vodovoda predviđa se s priključenjem na rezervoar "Gag" i uz gravitacijsku otpremu u novi rezervoar "Prezid". Pri tome postoji mogućnost korištenja dijela postojećeg cjevovoda na području naselja Gorači (kojim se danas dovodi voda iz izvora "Sušica"), ali i to uglavnom samo u smislu prijelaznog rješenja.

ZONA "PLEŠĆE" kod koje se današnja vodoopskrba temelji na lokalnim izvorima, povezanim uz male vodovodne sustave. Kapaciteti postojećih izvora u mogućnosti su da podmire i krajnje potrebe ovog područja, ali sve s time da se osigura zahtijevana kakvoća vode, a što iziskuje izgradnju uređaja za kondicioniranje i osiguranje zaštitnih zona izvorišta.

S gledišta priključenja navedene zone na regionalni vodovod planira se rješenje koje se temelji na povezivanju na rezervoar "Tršće" s vođenjem trase preko Okrivja gdje bi se obavljalo razdvajanje u dva pravca i to prema naselju D. Žagari i Mandli, te prema Kamenskom Hridu i Plešćima uz daljnje odvođenje prema Podstenama, Zamostu i Smrekarima.

Sustav odvodnje

Gradnja sustava odvodnje neophodna je zbog zaštite izvorišta voda za piće i površinskih voda. Kakvoću podzemnih i površinskih voda treba čuvati i unaprijediti kontroliranim ispuštanjem i pročišćavanjem otpadnih voda.

Na području grada Čabra Prostornim Planom je predviđeno pet sustava javne odvodnje (SJO): Čabar, Tršće, Prezid, Gerovo i Plešće. Planom se omogućuje izgradnja i SJO Parg ukoliko dođe do značajnijih povećanja aglomeracije izgradnjom planiranog turističkog naselja na brdu Gag.

Aglomeracija	Veličina aglomeracije (ES)	Izgradnja i razvoj sustava odvodnje	Prijemnik otpadnih voda	Stupanj pročišćavanja otpadnih voda
Čabar	1000	Dogradnja i sanacija sustava	Rijeka Čabranka	Najmanje drugi
Tršće	1000	Dogradnja i sanacija sustava	Bujični potok Trščanka	Naprednije pročišćavanje*
Parg	150	Izgradnja sustava	Podzemlje (II. zona zaštite izvorišta Čabranke). Potrebna istraživanja mjesta užeg lokaliteta ispusta.	Naprednije pročišćavanje*
Prezid	1000	Dogradnja sustava, izgradnja uređaja za pročišćavanje	Potok Trbuhovica	Najmanje drugi
Gerovo	1000	Izgradnja sustava	Potok Gerovčica I.	Najmanje drugi
Plešće	250	Izgradnja sustava	Rijeka Čabranka	Drugi stupanj

*Napredniji stupanj pročišćavanja podrazumijeva stupanj pročišćavanja otpadnih voda koji se može postići npr. membranskom tehnologijom (membranski bio reaktor)

Tablica br. 22. – Sustavi javne odvodnje (SJO) na području Grada Čabra; Izvor podataka: PPUG Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09 i SN G Čabra 19/13, 04/17),

Polazeći od kriterija veličine aglomeracija i osjetljivosti područja sustavi javne odvodnje od županijskog značaja su SJO Čabar i SJO Tršće.

Za sve sustave treba primijeniti tip razdjelne kanalizacije što je ključni preduvjet za efikasni rad uređaja za pročišćavanje.

Osjetljivost prijemnika otpadnih voda (podzemne vode i vodotoci koji presušuju i imaju manji prihvatni kapacitet) iziskuje minimalno drugi stupanj pročišćavanja. Potencijalni recipijenti otpadnih voda sustava javne odvodnje na području grada Čabra su :

- za SJO Čabar - vodotok Čabranka,
- za SJO Tršće - bujični potok Trščanka,
- za SJO Parg - podzemlje
- za SJO Prezid - bujični potok Trbuhovica
- za SJO Gerovo - potok Gerovčica I.
- Za SJO Plešće - vodotok Čabranka

Bujični potok Trščanka uvire u ponoru za kojeg je bojanjem dokazana veza s desnim izvorom Čabranke. S obzirom da je izvoršte Čabranke zahvaćeno za centralni vodovodni sustav Grada Čabra potrebno je izbjeći ispuštanje otpadnih voda u ovaj ponor. Rješenje tražiti u odvođenju otpadnih voda izvan zone neposrednog utjecaja (druga zona zaštite) na izvor Čabranke ili u slučaju da takvo rješenje iziskuje visoke materijalne troškove otpadne vode pročititi naprednijim stupnjem pročišćavanja.

Veliki problem su otpadne vode naselja Parg koje se nalazi u neposrednom zaleđu izvorišta Čabranke zbog koncentriranog tipa izgradnje. Odvođenje otpadnih voda ovog naselja izvan druge zone zaštite je otežano i zahtjeva velike materijalne troškove, a veličina aglomeracije je vrlo mala, pa stoga iznimno treba dozvoliti upuštanje otpadnih voda u podzemlje unutar druge zone zaštite izvorišta Čabranke uz primjenu visokog stupnja pročišćavanja i provođenja istraživanja užeg lokaliteta ispusta (karakteristike pokrovnog sloja i mogućih kaveroznih zona).

Potok Trbuhovica je bujični potok koji presušuje pa kao takav spada u osjetljiva područja. Osim toga ovaj potok završava u ponornoj zoni koja ima utjecaja na izvorišta vode za piće u Loškoj dolini. Za ispuštanje otpadnih voda SJO Prezid u ovaj potok treba primijeniti minimalno drugi stupanj pročišćavanja. Potrebno je dokazati da ovaj stupanj pročišćavanja neće imati negativni utjecaj na podzemne i površinske vode.

Vodotok Gerovčica prijemnik je otpadnih voda naselja Gerovo. Ovaj potok ponire nakon Gerova i javlja se kao kraški izvor u Zamostu koji se nakon kratkog toka ulijeva u Čabranku. Izvor Gerovčice ne planira se za vodoopskrbu, a drugih prijemnika na području Gerova nema. Zbog ovih elemenata Gerovčica može ostati prijemnik otpadnih voda Gerova uz primjenu drugog stupnja pročišćavanja.

Mnogobrojnost malih naselja (ispod 100 stanovnika) i raštrkani tip izgradnje objekata nameće rješavanje problematike otpadnih voda putem individualnih uređaja. Za opterećenje iznad 50 ES predviđa se pročišćavanje drugog stupnja, a ispod tog opterećenja otpadne vode mogu se pročišćavati i u trokomornim septičkim jamama.

Također je potrebno predvidjeti rješenje zbrinjavanja mulja iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda naselja i objekata za zbrinjavanje otpadnih voda individualnih građevina (uglavnom septičke jame).

Uređenje vodotoka i drugih voda

Sustav uređenja vodotoka i zaštite od štetnog djelovanja voda dio je cjelovitog sustava uređenja vodotoka i obrane od poplava na vodama područja malog sliva „Gorski kotar“. Koridor sustava linijski obuhvaća sve vodotoke.

Veliki dio vodotoka na području grada Čabra (Čabranka, Gerovčica, Trbuhovica...) uređivan je sa svrhom zaštite od štetnog djelovanja voda. Usprkos tome infrastrukturni sustav uređenja vodotoka i zaštite od štetnog djelovanja voda nije uređen u dovoljnoj mjeri pa za velikih voda dolazi do plavljenja ponornih zona i područja uz vodotoke te ugrožavanja dijelova naselja, infrastrukturnih i drugih objekata te poljoprivrednih površina.

Sa svrhom razvoja infrastrukturnog sustava uređenja voda Prostornim Planom su određene sljedeće mjere:

- Radi preciznijeg utvrđivanja koridora sustava uređenja vodotoka i zaštite od bujičnih voda, planira se za sve vodotoke utvrditi inundacijsko područje, te javno vodno dobro i vodno dobro.
- Do utvrđivanja inundacijskog područja (javnog vodnog dobra i vodnog dobra), širina koridora vodotoka obuhvaća prirodno i uređeno korito vodotoka, s obostranim pojasom širine 10 m, mjereno od gornjeg ruba korita, vanjske nožice nasipa ili vanjskog ruba građevine uređenja toka.
- Unutar navedenog koridora planira se dogradnja sustava uređenja vodotoka i zaštite od poplava, njegova mjestimična rekonstrukcija, sanacija i redovno održavanje korita i vodnih građevina.
- Uređenje vodotoka provodi se na temelju planova Hrvatskih voda, usklađenim sa strategijom upravljanja vodama.
- Korištenje koridora i svi zahvati kojima nije svrha osiguranje protočnosti mogu se vršiti samo sukladno Zakona o vodama.
- Do utvrđivanja vodnog dobra i javnog vodnog dobra, kao mjerodavni kartografski podaci uzimaju se oni iz karata Prostornog Plana.
- Dogradnja sustav uređenja vodotoka potrebna je na sljedećim vodotocima:

Dogradnja sustava uređenja vodotoka potrebna je na:

- vodotoku Čabranke i njegovim pritokama zbog zaštite ceste Čabar-Zamost i naselja uz Čabranku,
- vodotoku Gerovčica I. s ciljem osiguranja neškodljivog protoka slivnih voda kroz naselje Gerovo, zaštite građevinskih područja, infrastrukturnih građevina (cesta Mali Lug- Gerovo), poljoprivrednih i drugih vrijednijih sadržaja od bujičnih voda te držanje erozije u prihvatljivim granicama,
- vodotoku Truhovica na toku kroz naselje Prezid zbog zaštite dijelova naselja, pogona drvne industrije i ceste Prezid-Babno Polje..

U svrhu neškodljivog protoka vode neophodno je redovito održavati regulacijske i zaštitne građevine na vodotocima i bujičnim potocima, te vršiti održavanje vodotoka i ponora (čišćenje, uklanjanje nanosa, održavanje obala itd.) i regulacijskih građevina.

Prostornim Planom razmotrena je mogućnost izgradnje akumulacije na području između Gerova i Voda (na dijelu prije ponorne zone u Malom Lugu) Predložena je izgradnja manje akumulacije u neposrednoj blizini naselja Vode, a prema Studiji Akumulacija "Vode" izrađenoj u Vodoprojektnom odjelu poduzeća "Vodoprivreda" Rijeka (danas "Hrvatske vode") 1987. godine, čija je realizacija započeta, ali se nije nastavila. Akumulacija bi prvenstveno bila namijenjena kupanju i rekreaciji na vodi, jer se uz nju planiraju turistički i sportsko-rekreacijski sadržaji (kamp, sportsko-rekreacijska zona). Radi zaštite planirane akumulacije od brzog zapunjenja nanosom i donosom organskih tvari (lišća, granja), potrebni su radovi djelomičnog uređenja vodotoka Gerovčice, Sokolice, Bresnog i Kramarčinog potoka

2.4.1.6. GOSPODARENJE OTPADOM

Zakon o održivom gospodarenju otpadom određuje da je otpad svaka tvar ili predmet koju posjednik odbacuje, namjerava ili mora odbaciti. Otpad nastaje kao posljedica svih naših aktivnosti, a rizik je za zdravlje ljudi i okoliš zbog potencijalnih emisija štetnih tvari u vodu, zrak i tlo.

Donošenjem Plana gospodarenja otpadom RH za razdoblje od 2017. do 2022 (NN 3/17). godine određeno je niz ciljeva i mjera kao preduvjet da RH postane resursno učinkovito društvo u skladu s Direktivama EU, najnovijim smjernicama Europske komisije vezanima uz gospodarenje otpadom, te Zakonom o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17, 14/19, 98/19) Grad Čabar donio je Nacrt plana gospodarenja otpadom za razdoblje od 2017. do 2022. godine. Sustav gospodarenja otpadom jedna je od mjera politike zaštite okoliša. Sukladno tome, definirana je hijerarhija gospodarenja otpadom gdje je kao najbolja opcija ocijenjeno sprječavanje nastanka otpada, ponovno korištenje, recikliranje, uporaba, te odlaganje kao najmanje poželjna opcija.

Na području grada Čabra prikupljanje, odvoz i zbrinjavanje komunalnog otpada koji nastaje u kućanstvima i poslovnim prostorima obavlja Komunalno trgovačko društvo Čabar d.o.o. (u daljnjem tekstu: KTD Čabar). Prikupljanje i odvoz otpada s područja grada Čabra, tvrtka KTD Čabar obavlja specijaliziranim vozilima. Opća ocjena je da su vozila u dobrom stanju i dobro održavana. Prema dinamici odvoza sva vozila imaju odgovarajuće frekvencije i rute te je za postojeće stanje broj istih dostatan.

Sustav prikupljanja komunalnog otpada na području grada Čabra dijeli se na:

- sustav prikupljanja miješanog komunalnog otpada,
- sustav prikupljanja krupnog (glomaznog) otpada,

Miješani komunalni otpad iz kućanstva (MKO) sakuplja se u 1217 tipizirana plastična spremnika zapremine 120 l i u 15 metalnih i plastičnih spremnika od 1100 l za naselja gdje nije omogućen pristup vozilima. Spremnici su konstruirani tako da onemoguće rasipanje otpada te širenje prašine i neugodnih mirisa

Za potrebe tržnice postavljena su 4 spremnika od 1100 l (Čabar, Gerovo, Tršće, Prezid) te 15 spremnika od 1100 l za potrebe groblja.

- Sustav prikupljanja krupnog (glomaznog) otpada

Sustav prikupljanja krupnog (glomaznog) otpada uređen je na način da se jednom godišnje provodi akcija prikupljanja za što se usluga ne naplaćuje.

Sustav prikupljanja otpada putem reciklažnog dvorišta

Na području Grada Čabra u planu je izgradnja reciklažnog dvorišta (RD) na k.č.br. 6326/2 k.o. Čabar, površine 1 458 m², u naselju Vrhovci u Mjesnom odboru Tršće, a za koje je izrađen Idejni projekt i podnesen je zahtjev za izdavanje lokacijske dozvole.

Prikupljanje i zbrinjavanje posebnih kategorija otpada

Od posebnih kategorija otpada za Grad Čabar relevantne su sljedeće vrste otpada: biootpad, otpadni tekstil i obuća, otpadna ambalaža, otpadne gume, otpadna ulja, otpadne baterije i akumulatori, otpadna vozila, otpad koji sadrži azbest, otpadni električni i elektronički uređaji i oprema, i građevni otpad. Prikupljanje se obavlja po pozivu korisnika ovlaštenom sakupljaču.

Ciljevi i mjere gospodarenja otpadom Grada Čabra

Kako bi se stanje gospodarenja otpadom na području Grada uskladilo sa ZOGO, Planom te ostalim relevantnim zakonskim propisima, Planom gospodarenja otpadom Grada Čabra definirani su ciljevi i mjere za njihovo ostvarenje u narednom šestogodišnjem razdoblju.

CILJEVI		MJERE	
C.1	UNAPRIJEDITI SUSTAV GOSPODARENJA KOMUNALNIM OTPADOM		
C.1.1	Smanjiti ukupnu količinu proizvedenog komunalnog otpada za 5% do 2022. godine u odnosu na 2015. godinu	M.1.1.1	Provođenje mjera definiranih Planom sprječavanja nastanka otpada ²
		M.1.1.3	Osiguranje potrebne opreme za provođenje kućnog kompostiranja
C.1.2	Odvojeno prikupiti 60% mase proizvedenog komunalnog otpada (prvenstveno papir, staklo, plastika, metal, biootpad i dr.)	M.1.2.1	Nabava opreme i vozila za odvojeno prikupljanje papira, kartona, metala, plastike, stakla i tekstila
		M.1.2.2	Izgradnja postrojenja za sortiranje odvojenog prikupljenog papira, kartona, metala, stakla, plastike i dr. (sortirница)
		M.1.2.3	Izgradnja reciklažnih dvorišta
		M.1.2.4	Uvođenje naplate prikupljanja i obrade miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada po količini
C.1.3	Odvojeno prikupiti 40% biootpada iz komunalnog otpada	M.1.3.2	Nabava opreme i vozila za odvojeno prikupljanje biootpada
		M.1.3.3	Izgradnja postrojenja za biološku obradu odvojenog prikupljenog biootpada
C.1.4	Odložiti manje od 25% komunalnog otpada	M.1.4.2	Praćenje udjela biorazgradivog otpada u miješanom komunalnom otpadu
C.2	UNAPRIJEDITI SUSTAV GOSPODARENJA POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA		
C.2.1	Odvojeno prikupiti 75% građevnog otpada	M.2.1.2	Izgradnja i opremanje reciklažnih dvorišta za građevni otpad
C.2.2	Uspostaviti sustav gospodarenja otpadnim muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda	M.2.2.2	Uspostaviti sustav gospodarenja muljem
C.2.6	Unaprijediti sustav gospodarenja ostalim posebnim kategorijama otpada	M.2.6.2	Izrada Studije procjene količine otpada koji sadrži azbest po županijama
		M.2.6.3	Izgradnja odlagališnih ploha za odlaganje građevnog otpada koji sadrži azbest
C.4	SANIRATI LOKACIJE ONEČIŠĆENE OTPADOM		
		M.4.1	Izrada Plana zatvaranja odlagališta neopasnog otpada

CILJEVI		MJERE	
		M.4.2	Sanacija odlagališta neopasnog otpada
		M.4.5	Sanacija lokacija onečišćenih otpadom odbačenim u okoliš
C.5	KONTINUIRANO PROVODITI IZOBRAZNO - INFORMATIVNE AKTIVNOSTI		
		M.5.2	Provedba aktivnosti predviđenih programom izobrazno – informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom
C.7	UNAPRIJEDITI NADZOR NAD GOSPODARENJEM OTPADOM		
		M.7.1	Izobrazba svih sudionika uključenih u nadzor gospodarenja otpadom

Tablica br. 23. – Ciljevi i mjere gospodarenja otpadom Grada Čabra; Izvor podataka: „Nacrt plana gospodarenja otpadom za razdoblje od 2017. do 2022.“

Vrste i količine proizvedenog otpada i odvojeno sakupljenog otpada

MIJEŠANI KOMUNALNI OTPAD

Miješani komunalni otpad (MKO) je otpad iz kućanstava i otpad iz trgovina, industrije i iz ustanova koji je po svojstvima i sastavu sličan otpadu iz kućanstava, iz kojeg posebnim postupkom nisu izdvojeni pojedini materijali (kao što je papir, staklo i dr.)

Miješani komunalni otpad s područja grada Čabra prikuplja KTD Čabar te ga odlaže na neusklađeno odlagalište Peterkov Laz na području naselja Gerovo. Podaci o količinama miješanog komunalnog otpada prikupljenog na području grada Čabra prikazani su sljedećom tablicom.

VRSTA OTPADA	GODINA	KOLIČINA OTPADA (t)
MIJEŠANI KOMUNALNI OTPAD 20 03 01	2015.	1.756,60
	2016.	1.217,61
	2017.	1.194,44

Tablica br. 24. – Količine ukupno prikupljenog MKO na području Grada Čabra u razdoblju od 2015. do 2017. godine; Izvor podataka: „Nacrt plana gospodarenja otpadom za razdoblje od 2017. do 2022.“

KRUPNI (GLOMAZNI) KOMUNALNI OTPAD

Krupni (glomazni) komunalni otpad je predmet ili tvar koju je zbog zapremine i/ili mase neprikladno prikupljati u sklopu usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i određen je Naputkom o glomaznom otpadu (NN 79/15). Glomazni otpad na području Grada Čabra također prikuplja KTD Čabar. Stanovnici Grada imaju pravo na besplatni odvoz glomaznog otpada s kućnog praga u godišnjoj akciji prikupljanja po naseljima.

Tijekom 2017. godine prikupljeno je 43,68 t glomaznog otpada.

BIORAZGRADIVI KOMUNALNI OTPAD

Biorazgradivi komunalni otpad obuhvaća biološki razgradive vrste otpada podrijetlom iz kućanstva i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, primjerice otpadni papir, biorazgradivi tekstil, zeleni otpad od održavanja javnih površina i sl., osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede i šumarstva.

Na području grada Čabra ne provodi se zasebno prikupljanje biootpada. Podijeljeno je 330 kompostera volumena 350 l za vlastito kompostiranje.

Dok se ne osiguraju tehničko-tehnološke mogućnosti odvojenog odlaganja i gospodarenja komunalnim otpadom, biorazgradivi i miješani komunalni otpad prikupljat će se kod Korisnika usluge na njegovom obračunskom mjestu zajedno i neodvojeno u jednom spremniku/vrećici.

VRSTA OTPADA	GODINA	KOLIČINA OTPADA (t)
BIORAZGRADIVI OTPAD 20 02 01	2015.	802,77
	2016.	556,45
	2017.	545,86

Tablica br. 25. – Količine ukupno prikupljenog biorazgradivog otpada na području Grada Čabra u razdoblju od 2015. do 2017. godine; Izvor podataka: „Nacrt plana gospodarenja otpadom za razdoblje od 2017. do 2022.“

OTPADNI PAPIR, METAL, STAKLO, PLASTIKA I TEKSTIL

Na području grada Čabra odvojeno se prikuplja papir i karton. Otpadni papir, metal, staklo, plastika i tekstil trenutno se na području Grada ne prikupljaju odvojeno, već se miješaju zajedno s miješanim komunalnim otpadom. Uzimajući u obzir da otpadni papir sudjeluje s 21,9% u ukupnim količinama komunalnog otpada, staklo s 5,2%, plastika s 2,7%, tekstil s 4,5%, moguće je procijeniti količine navedenih vrsta otpada.

VRSTA OTPADA	GODINA	KOLIČINA OTPADA (t)
AMBALAŽA OD PAPIRA I KARTONA 15 01 01	2015.	384,69
	2016.	266,66
	2017.	261,58
TEKSTIL 20 01 10 20 01 11	2015.	79,05
	2016.	54,79
	2017.	53,75
PLASTIKA 20 01 39	2015.	47,43
	2016.	32,87
	2017.	32,25
STAKLENA AMBALAŽA 15 01 07	2015.	91,34
	2016.	63,32
	2017.	62,11

Tablica br. 26. – Količine ukupno prikupljenog otpadnog papira, plastike i stakla na području Grada Čabra u razdoblju od 2015. do 2017. godine; Izvor podataka: „Nacrt plana gospodarenja otpadom za razdoblje od 2017. do 2022.“

Za naselje Plešće izrađen je pilot projekt kojim su korisnicima podijeljeni spremnici od 120 l za prikupljanje papira i kartona. U četiri mjeseca 2017. godine (rujan-prosinac) sakupljeno je na području MO Plešće ukupno 98,40 kg otpadnog papira, kartona i tetrapak ambalaže.

OTPAD S GRADSKOG GROBLJA

Otpad s gradskog groblja se prema Pravilniku o katalogu otpada nalazi pod ključnim brojem KBO 20 02 - otpad iz vrtova i parkova (uključujući otpad sa groblja). Otpad s groblja trenutno se odlaže na odlagalištu otpada Peterkov Laz. Sakupljene količine tijekom 2017. godine iznose 76,58 t u 15 spremnika.

PROBLEMATIČNI OTPAD

Problematicni otpad je opasni otpad iz podgrupe 20 01 Kataloga otpada koji uobičajeno nastaje u kućanstvu te opasni otpad koji je po svojstvima, sastavu i količini usporediv s opasnim otpadom koji uobičajeno nastaje u kućanstvu pri čemu se problematicnim otpadom smatra sve dok se nalazi kod proizvođača tog otpada. Trenutno se na području grada Čabra problematicni (opasni) otpad ne prikuplja.

VRSTA OTPADA	GODINA	KOLIČINA OTPADA (t)
PROBLEMATIČNI OTPAD 20 01	2015.	3,51
	2016.	2,43
	2017.	2,39

Tablica br. 27. – Količine problematicnog otpada na području Grada Čabra u razdoblju od 2015. do 2017. godine; Izvor podataka: „Nacrt plana gospodarenja otpadom za razdoblje od 2017. do 2022.“

Posebne kategorije otpada

Pod posebnom kategorijom otpada podrazumijevaju se: ambalažni otpad, električni i elektronički otpad, otpadne gume, otpadna ulja, otpadna vozila, otpadne baterije i akumulatori, otpad koji sadrži azbest. Korisnici se upućuju na ovlaštene sakupljače.

Odlaganje i zbrinjavanje otpada

Otpad sakupljen s područja grada Čabra, KTD Čabar odvozi na odlagalište neopasnog otpada Peterkov Laz koje se nalazi na području grada Čabra na k.č. 2054 k.o. Geroovo, udaljeno 7 km od naselja Geroovo, površine 16.272 m². Do odlagališta se dolazi asfaltiranom cestom širine oko 4 m, osim zadnjeg dijela koji je makadam, i to u dužini od 500 m.

Otpad se na odlagalištu odlaže od 1990. godine. Sanacija i zatvaranje odlagališta otpada započela je 2006. godine i planira se završiti do kraja 2022.g.

Za sanaciju otpada izrađen je Idejni projekt na temelju kojeg je izdana lokacijska dozvola. Sanacija odlagališta otpada „Peterkov Laz“ obuhvaća prekrivanje postojećeg otpada, izgradnju sustava za otplinjavanje, izgradnju sustava za prikupljanje i odvodnju oborinske vode, formiranje zelenog pojasa, izgradnju ograde oko prostora odlagališta, te izgradnju ulaza. Na taj način bi se sveo negativni utjecaj na okoliš (zrak, površinska i podzemna voda, tlo, krajobraz i dr.).

Podaci o postojećim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom

- Na području grada Čabra, od postojećih građevina za gospodarenje otpadom može se izdvojiti neusklađeno odlagalište Peterkov Laz,

- Privremena lokacija za prikupljanje građevnog otpada na lokaciji postojećeg odlagališta otpada koja će se koristiti do formiranja reciklažnog dvorišta za građevni otpad.

Podaci o planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom

- Na području Grada Čabra planira se reciklažno dvorište za koje je izrađen Idejni projekt,
- Reciklažno dvorište za građevni otpad,
- Mobilno reciklažno dvorište.

Grad Čabar planira izgradnju reciklažnog dvorišta na k.č.br. 6326/2 k.o. Čabar, površine 1458 m², u naselju Vrhovci u MO Tršće. Dvorište će se nalaziti uz županijsku cestu 58002 (Vrhovci – Lazi – Tršće) koja se spaja na državnu cestu D32.

Na području grada Čabra planira se izgradnja reciklažnog dvorišta za građevni otpad.

Sukladno ZOGO jedinica lokalne samouprave dužna je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište osigurati funkcioniranje istog posredstvom mobilnog reciklažnog dvorišta. U svakom naselju potrebno je odrediti lokaciju/e na kojoj će se nalaziti mobilno reciklažno dvorište i utvrditi vremenski period u kojem će se reciklažno dvorište nalaziti na određenoj lokaciji.

Status sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom

Neusklađena odlagališta su mjesta na kojima neodgovorne pravne i fizičke osobe odlažu otpad bez ikakvih dozvola. Takva odlagališta sukladno Planu gospodarenja otpadom RH moraju se odmah sanirati i zatvoriti kako bi se smanjio negativan utjecaj na okoliš, prvenstveno na podzemne vode.

Stupanjem na snagu ZOGO nadzor nad lokacijama onečišćenim otpadom je s inspekcije zaštite okoliša Ministarstva zaštite okoliša prešao u nadležnost komunalnog redarstva.

Na području Grada Čabra postoji neusklađeno odlagalište otpada Peterkov Laz za koje je u postupku izrade Glavnog projekta po čijem će se završetku pristupiti sanaciji odlagališta.

PODACI O LOKACIJAMA ODBAČENOG OTPADA I NJHOVOM UKLANJANJU

Jedan od problema koji je nastao kao posljedica neodgovarajućeg sustava gospodarenja otpadom u prošlosti svakako jesu divlja odlagališta ili neuređena odlagališta otpada. Divlja odlagališta na području grada Čabra mahom su nastala odbacivanjem pretežito miješanog komunalnog, glomaznog i građevnog otpada. Na području Grada preostale su još 2 lokacije (Prezid i Tršće) otpadom onečišćenih lokacija. Procijenjena količina odbačenog otpada iznosi oko 300 m³.

OSTVARENJE MJERA ZA PROVEDBU PLANA

Mjere, nositelji i rokovi izvršenja prema Planu gospodarenja otpada za Grad Čabar su slijedeći:

MJERE	NOSITELJ	Rok	2020.
Oprema za kućno kompostiranje	Grad, Komunalno društvo	2020.	-
Izgradnja reciklažnog dvorišta	Grad, Komunalno društvo	2021.	-
Nabava mobilnog reciklažnog dvorišta	Grad, Komunalno društvo	2019.	+

Uvođenje naplate prikupljanja i obrade miješanog i biorazgradivog otpada po količini	Grad, Komunalno društvo	2018.	Pripremljeno, ali se naplata još ne vrši
Izrada projektne dokumentacije i izgradnja reciklažnog dvorišta za građevinski otpad	Grad, Komunalno društvo	2020.	-
Sanacija odlagališta „Petrkov Laz“	Grad	2022.	Projektna dokumentacija u izradi
Sanacija lokacija onečišćenih otpadom odbačenim u okoliš	Grad	2020.	+
Provedba obrazovno – informativnih aktivnosti	Grad, Komunalno društvo	2022.	+
Provedba akcije prikupljanja otpada	Grad, Komunalno društvo	2022.	+
Izobrazba svih sudionika uključenih u nadzor gospodarenja otpadom	Grad, Komunalno društvo	Kont.	+

PREGLED REALIZIRANIH I PLANIRANIH PROJEKTA U GOSPODARENJU OTPADOM S VISINOM I IZVORIMA FINANCIRANJA

Planom gospodarenja otpadom za grad Čabar predviđeni su okvirni troškovi za izgradnju sustava gospodarenja komunalnim otpadom.

PLANIRANI PROJEKTI	CIJENA (kn)	Plan
Oprema za kućno kompostiranje	10.000,00	2019., 2020.
Izgradnja reciklažnog dvorišta	1.500.000,00	2019., 2020.
Nabava mobilnog reciklažnog dvorišta	100.000,00	2018.
Uvođenje naplate prikupljanja i obrade miješanog i biorazgradivog otpada po količini		2018.
Izrada projektne dokumentacije i izgradnja reciklažnog dvorišta za građevinski otpad	1.000.000,00	2020.
Sanacija odlagališta „Petrkov Laz“	3.275.000,00	2020., 2021., 2022.
Sanacija lokacija onečišćenih otpadom odbačenim u okoliš	40.000,00	2019., 2020.
Provedba obrazovno – informativnih aktivnosti	40.000,00	Kont.
Provedba akcije prikupljanja otpada	40.000,00	2019., 2020., 2021., 2022.
Izobrazba svih sudionika uključenih u nadzor gospodarenja otpadom	40.000,00	kont.

Grad Čabar će sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 94/13,73/17, 14/19) i Odluke o načinu pružanja usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada (Službene novine Grada Čabra 1/18 i 09/19) osigurati nadogradnju postojećeg sustava na sljedeći način:

- da se građanima omogući odvajanje otpada na kućnom pragu,
- nadogradnjom elemenata za prikupljanje posebnih vrsta otpada (papir, metal, staklo, plastika),

-
- ishođenje cijele dokumentacije i izgradnja reciklažnog dvorišta,
 - sanaciju i zatvaranje odlagališta komunalnog otpada.

Ciljevi se ostvaruju postupno, ovisno od provedbenih mogućnosti i financijskih sredstava Grada, koji su uslijed nastale gospodarske krize, koja se odrazila i na visinu Proračuna jedinica lokalne i regionalne samouprave, usporile rješavanje pojedinih predviđenih mjera, a zavisnih o provedbi mjera iz programa višeg reda.

Grad Čabar će i nadalje provoditi nadzor lokacija na kojima je uočeno povremeno nelegalno odlaganje otpada i sanirati iste u svrhu sprječavanja nastajanja novih.

Intenzivnije raditi na edukaciji pravnih i fizičkih osoba te unaprijediti sustav odvojenog sakupljanja otpada sukladno planovima višeg reda, kako bi se do kraja proveo program cjelovitog sustava gospodarenja otpadom sukladno zakonskim odredbama.

ZAKLJUČAK

Grad Čabar nastoji poduzeti sve mjere kako bi se smanjila količina miješanog komunalnog otpada te kako bi se što više otpada odvojilo i recikliralo i broj nepropisnog odlaganja otpada smanjio.

Praćenjem provedbe Plan gospodarenja otpadom za razdoblje 2017. – 2022. godine moramo se što više usmjeriti na edukaciju stanovništva o gospodarenju otpadom, izraditi reciklažno dvorište kako bi Komunalno trgovačko društvo „Čabar“ iz Čabra moglo ispuniti sve mjere koje se planiraju poduzeti radi ostvarivanja ciljeva Plana gospodarenja otpadom grada Čabra za razdoblje od 2017. do 2022. godine. Osim navedenog, Grad Čabar planira prijaviti se na najavljene natječaje vezane za gospodarenje otpadom.

2.4.2. OPSKRBLJENOST PROSTORA DRUŠTVENOM INFRASTRUKTUROM

Društvene djelatnosti kao sadržaji od javnog interesa građana svrstavaju se u više temeljnih skupina središnjih uslužnih funkcija prema njihovim glavnim svojstvima. To su:

- upravne funkcije - javna uprava, pravosuđe i obvezno osiguranje
- obrazovne funkcije - predškolske i školske ustanove, visoko školstvo i znanost
- zdravstvena zaštita i socijalna skrb
- kulturne i ostale društvene funkcije - kultura, tehnička kultura i sport
- udruge građana, političke stranke i druge organizacije
- vjerske zajednice

Javna uprava, pravosuđe i obvezno osiguranje

Poslove javne uprave, pravosuđa i obveznog osiguranja na području grada Čabra obavljaju institucije državnog, županijskog i lokalnog značaja i to: policija i granična policija, porezna uprava, županijski uredi, gradska uprava, republički fondovi mirovinskog i zdravstvenog osiguranja. Javna uprava locirana je uglavnom u naselju Čabru. U tim djelatnostima zaposleno je 109 osoba koji su ostvarili oko 10,3 mln ili oko 6,3% bruto domaćeg proizvoda Grada Čabra u 2010. godini.

U skladu sa Zakonom o područnoj (regionalnoj) samoupravi od 2001. godine u Gradu Čabru djeluje Gradsko vijeće s vijećnicima volonterima i predsjednikom Gradskog vijeća, gradonačelnikom i stručnim službama Grada za tekuće poslove upravnog, stručnog i administrativnog karaktera iz djelokruga lokalne samouprave (opći poslovi, komunalni sustav i računovodstvo). Osim ovih djelatnosti proširena je djelatnost lokalne samouprave na: uređenje naselja i stanovanja, prostorno i urbanističko planiranje, komunalnu djelatnost, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i sport, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, i protupožarnu i civilnu zaštitu.

Zaštita od požara u Gradu Čabru organizirana je kao Vatrogasna zajednica Grada Čabra s pet dobrovoljnih vatrogasnih društava i to u: Gerovu, Tršću, Prezidu, Čabru i Plešcima. Svako od ovih društava ima Svako od ovih društava ima 20-50 članova. Iz proračuna Grada financiraju se potrebe redovnih aktivnosti Društava te osiguravaju sredstva za ulaganja u nužne objekte i opremu.

Obrazovanje

Predškolski odgoj

Predškolski odgoj organiziran je putem Dječjeg vrtića "Buba mara" u Čabru, s područnim odjelima u Gerovu, Plešcima, Prezidu i Tršću. U Čabru je smješteno 11 djece, u Gerovu 20, u Plešcima 7, u Prezidu 14 i Tršću 14. Ovim sistemom odgoja obuhvaćeno je 66 djece u 2011/2012. godini, ali nisu obuhvaćena sva predškolska djeca, dobrim dijelom zbog načina financiranja koji pada dijelom i na teret roditelja uglavnom slabijih materijalnih mogućnosti te zbog neorganiziranog prijevoza djece iz manjih i udaljenih mjesta. U vrtiću je zaposleno 5 odgajatelja i upravitelj. Sufinanciranje boravka djece u vrtiću pomaže se i sredstvima proračuna Grada Čabra.

Osnovno obrazovanje

Osnovno obrazovanje organizirano je u matičnoj osnovnoj školi "Petar Zrinski" u Čabru s područnim odjeljenjima u Gerovu, Plešcima, Prezidu i Tršću. U 2011/2012. godini upisano je 234 djece od toga u: Čabru 47, Gerovu 62,

Plešcima 6, Prezidu 47 i Tršću 72. U odnosu na školsku godinu 1999/2000. upisano je manje 118 učenika ili svega 66%. Kako osnovna tako i sve područne škole osim one u Tršću iskazuju značajno smanjenje broja osnovaca. Nastava je na području Grada Čabra organizirana je u 30 odjeljenja.

Osnovna škola u Čabru i područne škole u Gerovu, Tršću i Prezidu imaju osmogodišnje programe, a jedino područna škola u Plešcima ima četverogodišnji program. Dopunskim i izvanastavnim aktivnostima obuhvaćeni su svi učenici, koji se rado uključuju na izvanastavne i izvanškolske aktivnosti. Osmogodišnje osnovne škole opremljene su informatičkom opremom, ali su nužne njene zamjene.

Uslijed postepenog i stalnog smanjivanja broja stanovnika čabarskog područja smanjivao se i broj osnovaca. Takva kretanja utjecala su na smanjenje broja učenika u pojedinim odjelima, a iznimnim se naporima nastoji zadržati postojeći broj odjeljenja.

Osnivač osnovne škole „Petar Zrinski“ je Primorsko-goranska županija (PGŽ) koja u cijelosti financira rad ustanove u skladu s kriterijima i odlukama PGŽ. Financira i programe nenasilja i ovisnosti među djecom, produženi boravak, prijevoz učenika u skladu sa Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi te određene programe javnih potreba koji se realiziraju u školi (kreativni rad, trening životnih vještina i druge).

Grad Čabar sufinancira natjecanja i smotre učenika koja se održavaju na županijskoj razini, te prijevoz učenika (ugovorenim prijevozom s tvrtkom „Autotrans“ Čabar i Plešće, prijevozom školskim kombijem Gerovo i Tršće, te plaćanjem 10% vrijednosti cijene benzina za vlastiti prijevoz roditelja).

Srednjoškolsko obrazovanje

Srednjoškolsko obrazovanje organizirano je u srednjoj školi „Vladimir Nazor“ u Čabru s trogodišnjim i četverogodišnjim programima. Ovi se programi uglavnom usklađuju s iskazanim potrebama osnovaca, a provode se istraživanja i anketiranja o potrebama i željama učenika.

U programe trogodišnjeg obrazovanja za 2011/2012 upisano je 5 đaka i to za automehaničare kako bi se barem dio djece zadržao na čabarskom području. Za sve njih se teoretski dio obavlja pomoću zajedničkih programa, dok se stručni dio odvija odvojeno. Takav pristup omogućio je racionalnost ali i zadržavanje barem dijela završenih osnovaca na području Čabra.

U četverogodišnji program klasične gimnazije upisan je 71 učenik. Prema nekim procjenama svega oko 40-50% završenih osnovaca ostaje u srednjim školama Čabra, dok ostali odlaze u druga područja, a naročito Rijeku i to u ekonomske, medicinske, strojarske i u druge centre u Delnicama, Vrbovskom i drugdje. Procjenjuje se također, da se veći dio ovih đaka ne vraća i ne nalazi zaposlenje na području Čabra, već nastoji naći zaposlenje ili nastaviti studije u tim sredinama. Velik broj svršenih gimnazijalaca odlazi izvan Čabra i upisuje se na raznorodne veleučilišne i sveučilišne studije, a vrlo se mali broj vraća natrag i nalazi zaposlenje.

To ukazuje na svu složenost problematike obrazovanja i zapošljavanja u malim sredinama, naročito u brdsko-planinskim područjima.

Srednja škola „Vladimir Nazor“ imala je školskoj godini 2010/2011. upisana 84 učenika u 6 razrednih odjela. Brojem upisanih učenika ne udovoljava minimalnoj veličini matične škole (150 učenika).

Odlukom o donošenju mreže srednjih škola Srednja škola „Vladimir Nazor“ Čabar jedna je od samo dvije škole u Hrvatskoj kojima se ukida status matične škole, a predviđa se i otvaranje novih srednjih škola.

Srednja škola u Čabru sada ima odlične prostorno-tehničke uvjete rada i koji se mijenjanjem statusa mogu samo narušiti. Demografski uvjeti i projekcije kretanja stanovništva ne smiju biti razlog za zatvaranje škola, upravo suprotno, motiv za dodatna ulaganja u školstvo s ciljem zadržavanja odljeva populacije. U stvarnosti Čabar je uvjerljivo najizoliraniji dio Gorskog kotara i Primorsko-goranske županije jer cesta prolazi terenom čija konfiguracija ne dozvoljava brzu vožnju pa se do Delnica putuje najmanje 1 sat u idealnim uvjetima, a zimi je često skoro i neprohodna. Škola u Čabru djeluje u uvjetima izoliranosti koji nadmašuju otočnu. Većina otoka ima bolju i češću komunikaciju s obalom nego Čabar s Delnicama ili Rijekom.

Visoko školstvo i znanost

Zadovoljenje potreba stanovništva Grada Čabra za visokim obrazovanjem i znanostu najčešće se omogućava upisom na fakultete i visokoškolske ustanove Sveučilišta u Rijeci kao centru Primorsko-goranske županije, a nešto manje na Sveučilišta u Zagrebu i drugim.

Zdravstvena zaštita

Na području Grada Čabra djeluje dom zdravlja u samom gradu Čabru s ambulantama u Gerovu, Tršću i Prezidu u kojima zdravstveni radnici pružaju stanovništvu osnovnu zdravstvenu i stomatološku zaštitu i odgovarajuće medicinske usluge primarne zaštite. Na čabarskom području djeluju dva doma zdravlja, dvije privatne ordinacije opće medicine, dvije privatne stomatološke ordinacije, privatni zubno tehnički laboratorij i ljekarna „Prima Pharme“.

Na području grada Čabra u zdravstvenoj djelatnosti i socijalnoj skrbi zaposleno je 27 osoba, od toga u zdravstvenoj zaštiti 23 osobe. U ovoj djelatnosti ostvareno je 2,1% bruto domaćeg proizvoda Grada za 2010.

Zdravstvena zaštita stanovnika Grada Čabra provodi se s dosta teškoća i problema koji su vezani uz višu starosnu granicu stanovništva, raspršenost stanovnika - posebno starijih u manjim mjestima, otežane uvjete prometa - naročito u zimskim mjesecima, nisku razinu standarda i sl.

Posljednjih godina zbog gospodarskih i drugih teškoća (koje se javljaju i u Republici Hrvatskoj) znatno je spuštena razina zdravstvenog standarda stanovništva.

Prema svjetskim standardima područje sa 25000-30000 stanovnika povoljan je okvir za organiziranje jedinice primarne zdravstvene zaštite. Kako Grad Čabar nema te populacije organiziranje primarne zdravstvene zaštite je skupo, ali u postojećim uvjetima geoprometne izoliranosti jedino moguće.

Razvoj zdravstvene zaštite, bit će usmjeren na zadovoljavanje sve većih potreba stanovništva, prvenstveno zbog odmakle dobi, raspršenosti naselja, otežanih prometnih i drugih uvjeta naročito u zimskim mjesecima. Neophodno je i nadalje zadržavanje Doma zdravlja Čabar, te osiguranje minimalnog zdravstvenog standarda za ukupno stanovništvo. To je jedan od značajnih uvjeta zadržavanja stanovništva na postojećem prostoru područja Grada.

Socijalna skrb

I u području socijalnog zbrinjavanja stanovništva postoje značajni problemi. Socijalno stanje na čabarskom području je iz dana u dan sve složenije. Sve viša starosna struktura stanovništva, niža razina plaća i osobnog standarda ljudi, veća opća socijalna nesigurnost, a posebno nemogućnost zapošljavanja mladih ljudi, izazivaju sve složenije socijalne probleme.

Za potrebe socijalne skrbi izdvajaju se određena sredstva iz proračuna Grada Čabra. Iz tih sredstava pokrivaju se samo neke socijalne potrebe stanovništva (podmirenje dijela troškova: stanovanja, prehrane učenika osnovnih škola, smještaja djece u vrtiće, stipendija učenika i studenata, nabavu udžbenika, novorođeno dijete, nabave ogrijeva, iznenadne teške situacije u domaćinstvu, poklon paketi, smještaj u ustanove socijalne skrbi, i pogrebne troškove), a nedovoljna su za podmirenje ukupnih, izrazito visokih socijalnih potreba stanovništva čabarskog područja, pa je stanje socijalne skrbi nezadovoljavajuće.

Zbog sve veće starosti stanovništva, značajno dijela samačkih kućanstava (25% svih kućanstava) neophodna je gradnja doma za starije i nemoćne osobe.

U tom cilju Grad je financirao izradu idejnog projekta za gradnju doma za starije i nemoćne osobe u mjestu Gerovo kapaciteta za 90-100 korisnika u prvoj fazi i s izgradnjom II. faze 150 korisnika (gerontološki centar s nizom drugih sadržaja za boravak ljudi „treće dobi“. Predračunska vrijednost objekta I. faze je 3 mln, a II. faze 1

mln EUR-a. Ovaj projekt bi se gradio temeljem javno-privatnog partnerstva (NN 129/08), na način što bi javni partner sufinancirao izradu i donošenje projektno-planske dokumentacije i glavne infrastrukturne priključke do granica areala objekta, a privatni financirao projektnu, lokacijsku, građevinsku i uporabnu dokumentaciju te izgradnju građevine i njeno opremanje. Za pružene usluge od krajnjih korisnika privatni partner osigurava potrebna sredstva za redovno funkcioniranje, povrat preuzetih obveza i dobiti. Partnerski odnos uspostavio bi se na rok od 30 godina.

U ovoj se djelatnosti očekuje zadržavanje postojećeg broja zaposlenih u zdravstvu, te povećanje zaposlenih u Domu za starije i nemoćne osobe od 50 osoba u I. fazi i na 75 u II. fazi.

Bruto domaći proizvod povećat će se u redovnoj djelatnosti zdravstva te novih kapaciteta izgradnjom doma za starije i nemoćne od 9-11,3% prosječno godišnje.

Kulturne i ostale društvene funkcije

Kultura, tehnička kultura i sport

Grad Čabar ima razvijene kulturne i sportske aktivnosti. Raspolaze s vrijednim kulturnim spomenicima koji su razmješteni po cijelom naseljenom prostoru.

Najznačajnije kulturne ustanove Grada Čabra su :

- Narodna knjižnica Čabar,
- Galerija Vilima Svećnjaka Čabar,
- Etnološka zbirka Čabar
- Zavičajna zbirka Prezid i
- Gradska limena glazba Čabar.

Osim toga, Grad Čabar u svom vlasništvu ima pet Domova kulture i to u: Čabru, Plešcima, Prezidu, Gerovu i Tršću.

Većina tih ustanova djeluje već dugi niz godina tako da su one znatno utjecale na razvoj kulture cijelog područja. Osim njih, djeluju i mnoga društva tehničke kulture i sporta.

Čabarsko područje ima bogatu i nedovoljno iskorištenu kulturnu baštinu. Među značajnije kulturne spomenike u gradu Čabru spada Dvorac Zrinski, barokna župna crkva sa kalvarijom prema groblju, sačuvana stara kovačnica Urh, u Gerovu su to dio ruralnog naselja, župna crkva i kapela sv. Roka, u Prezidu ruralni dio naselja, nekoliko civilnih građevina, crkva sv. Vida i ostaci rimskog limesa, u Malom Lugu kapela sv. Ane i crkva sv. Marije na Svetoj gori, u Plešcima dio ruralnog naselja i župna crkva, mnogi etno spomenici u Zamostu i uz Čabranku i dr.

Kulturne ustanove, lokalna samouprava i pojedinci poduzimaju mnogobrojne aktivnosti u cilju očuvanja i revitalizacije kulturne baštine. U tom cilju donose se godišnji programi s aktivnostima, rokovima, nositeljima i izvorima financiranja. To stvara povoljno opće okruženje i razvija svijest stanovnika o zadovoljavanju sve većih i specifičnijih kulturnih potreba i o nužnosti održavanja i revitalizacije kulturne baštine.

Zapaženije sportske aktivnosti ostvaruju se u: sportskom ribolovu i custingu, skijanju, streličarstvu, konjičkom jahanju, automobilizmu i dr. Zbog nedostatka financijskih sredstava, aktivnosti u tehničkoj kulturi i sportu ne mogu zadovoljiti raznovrsne potrebe naročito mladih ljudi.

U građevinskim područjima naselja postoje također sportsko-rekreacijske površine uglavnom kao školska igrališta (uz sam objekt škole). Na izdvojenim površinama sportsko-rekreacijske namjene postoji manje skijalište u Tršću, te površine sportsko-rekreacijskih sadržaja u Čabru, Gerovu i Prezidu.

Dostignuti stupanj društvene nadgradnje (osim u području socijalne skrbi) i sadržaja javnih - centralnih funkcija na području grada Čabra uglavnom zadovoljava sadašnje potrebe stanovništva.

Grad Čabar, nakon preseljenja Gradske uprave u susjedni paviljon Dvorca Zrinjski, paviljon 4 planira urediti za potrebe Narodne knjižnice „Ivan Žagar“ u Čabru.

Suvremeno opremljena Narodna knjižnica nudi sadržaje za sve skupine korisnika, a korisnost se očituje u ponudi za kvalitetno ispunjenje slobodnog vremena kao svojevrsni „dnevni boravak“ za zadovoljenje duhovnih, rekreativnih, društvenih i drugih potreba.

Ostale uslužne djelatnosti

Ova djelatnost obuhvaća djelatnost članskih organizacija, popravaka računala i predmeta za kućanstvo, te ostale uslužne djelatnosti.

Na području Grada Čabra djeluju slijedeća društva i udruge:

UDRUGA UMIROVLJENIKA GRADA ČABRA, UDRUGA MLADIH „MOTUS“, DOBROVOLJNO VATROGASNO DRUŠTVO GEROVO, UDRUGA ZA PROMICANJE KVALITETE ŽIVOTA DJECE I MLADIH U GEROVU „ETERNUS“, STRELIČARSKI KLUB 3D CROATIA-PREZID, ŠPORTSKO RIBOLOVNA UDRUGA „ČABRANKA“ ČABAR, NOGOMETNI KLUB „SNJEŽNIK“ GEROVO, PUSNO DRUŠTVO „KURENT“ GEROVO, AUTO I KARTIN GKLUB PETAR KLEPAC, DRUŠTVO ZA ŠPORTSKU REKREACIJU „MLIN“ PLEŠĆE, DOBROVOLJNO VATROGASNO DRUŠTVO PREZID, UDRUGA BRITVECA, UDRUGA ŽENA „GORANSKO SRCE“ ČABAR, OGRANAK MATICE HRVATSKE, DRUŠTVO ŠPORTSKE REKREACIJE „BULIN“ RAVNICE, PUHAČKI ORKESTAR GRADA ČABRA, UDRUGA ZA PROMICANJE KVALITETE ŽIVLJENJA „SVOJ“, PUSTNO DRUŠTVO „BLJEČOK“ PLEŠĆE, UDRUGA ZA ZDRAV ŽIVOT I ZDRAVU PRIRODU „TRBUHOVICA“ PREZID, SKI KLUB „RUDNIK“ TRŠĆE, UDRUGA IZNAJMLJIVAČA „TOPLI DOM“ ČABAR, UDRUGA HRIBAR, PČELARSKO DRUŠTVO GRADA ČABRA, UDRUGA MJEŠTANA PREZID, LOVAČKO DRUŠTVO „TETRIJEB“ ČABAR, KONJIČKI KLUB „MAGUŠAR“, DOBROVOLJNO VATROGASNO DRUŠTVO TRŠĆE, UDRUGA ANTIFAŠISTIČKIH BORACA I ANTIFAŠISTA GRADA ČABRA, PUSTNO DRUŠTVO „CUKLAR“ ČABAR, PUSTNO DRUŠTVO „LARFA“ TRŠĆE, VATROGASNA ZAJEDNICA GRADA ČABRA, LOVAČKO DRUŠTVO „TETRIJEB“ GEROVO, DOBROVOLJNO VATROGASNO DRUŠTVO PLEŠĆE, POLJOPRIVREDNO EDUKACIJSKA UDRUGA GORSKI KOTAR, MOTO KLUB „GORANSKI VUKOVI“ ČABAR, HRVATSKI CRVENI KRIŽ GRADSKO DRUŠTVO CRVENOG KRIŽA ČABAR, DRUŠTVO ZA ŠPORT I REKREACIJU „GORAČI“, PUSTNO DRUŠTVO PREZID – 1969, SLOVENSKO KULTURNO DRUŠTVO GORSKI KOTAR, RADIO-KLUB „SOKOL“ TRŠĆE.

Ove brojne organizacije, društva i udruge pokrivaju vrlo velik interes stanovnika grada Čabra i potpomažu ukupni društveni razvoj cijelog područja. Sredstvima proračuna Grad Čabar u skladu s mogućnostima potpomaže se rad ovih organizacija.

Vjerske zajednice

Sukladno ustavnom pravu оформljene su i mogu se оформiti nove vjerske zajednice koje su jednake pred zakonom i odvojene od države. Vjerske zajednice mogu slobodno i javno obavljati vjerske obrede, osnivati škole, učilišta, zavode i druge socijalne i dobrotvorne ustanove, te upravljati njima u skladu sa zakonom.

Na čabarskom području djeluje katolička crkva s crkvenim župama i to:

- župa Sv. Antuna Padovanskog - Čabar
- župa Svetih Hermagora i Fortunata - Gerovo
- župa Sv. Andrije apostola - Tršće
- župa Sv. Vida - Prezid
- župa Presvetog Trojstva - Plešće

- župa Sv. Leonarda Opata - Hrib

Župne crkve su: crkva Sv. Antuna Padovanskog u Čabru, Svetih Hermagora i Fortunata u Gerovu, Sv. Andrije u Tršću, Sv. Vida u Prezidu, Presvetog Trojstva u Plešcima, Sv. Leonarda Opata u Hribu, a na Svetoj Gori nalazi se svetište Majke Božje Karmelske.

Manje crkvice i kapelice su: Sv. Ana u Malom Lugu, crkvice Pohoda Marijinog u Ravnicama, Sv. Ivana Krstitelja u Sokolima, Sv. Petra i Pavla u Kranjcima, crkvice Majke Božje od žalosti u Kozjem Vrh, Sv. Roka u Gerovu, Majke Božje Snježne u Lividragi, zatim kapelice: u Potoku, u Plešcima, dvije u Zamostu, dvije novopodignute u Mandlima i Kamenskom Hribu, kapelica Sv. Ivana Krstitelja u Tropetima, Sv. Ivana Nepomuka i Obitelji Križ u Čabru, te ruševina kapelice Sv. Stjepana u Vodama.

Nakon Drugog svjetskog rata vjerska se aktivnost zatirala, ali su Čabrani sačuvali mnoštvo običaja kako su od starine živjeli u pobožnosti. Početkom osamdesetih došlo je do njihove obnove, a nakon osamostaljenja Republike Hrvatske vjerski se život snažnije obnavlja. Pomoć u obnovi Župa i crkvenih objekata pružio je i Grad Čabar. Obnovu i sanaciju crkvenih objekata i nadalje će voditi predstavnici crkvenih vlasti.

U ovoj djelatnosti zadržat će se postojeća razina zaposlenih, a bruto domaći bruto proizvod rast će s prosječnom stopom od 2,5 do 3%.

2.4.3. OPSKRBLJENOST PROSTORA JAVNOM INFRASTRUKTUROM

2.4.3.1. GROBLJA

Postojanje groblja potreba je svakog naselja. Građevinska područja groblja zauzimaju 0,08% ukupne površine Grada Čabra. Grobljima na području Grada Čabra upravlja i održava Komunalno trgovačko društvo K.T.D. Čabar d.o.o. Groblja na području grada Čabra, u odnosu na površinu koju zauzimaju, svrstavaju se u mala groblja.

Groblja se nalaze u sljedećim naseljima:

- u Čabru - od župne crkve Sv. Antuna Padovanskog vodi križni put (kalvarija) sa prijelazom preko ceste do groblja koje se nalazi na uzvisini iznad grada,
- u Gerovu - uz crkvu Svetih Hermagora i Fortunata nalazi se staro groblje koje je predviđeno za proširenje,
- u Tršću - groblje se nalazi u neposrednoj blizini središta mjesta,
- u Prezidu - groblje se nalazi uz cestu koja vodi do graničnog prelaza sa Republikom Slovenijom,
- u Plešcima - groblje se nalazi van naselja
- u Hribu - groblje se nalazi uz mjesnu crkvu Sv. Leonarda.

2.4.3.2. JAVNE ZELENE POVRŠINE

S veličinom naselja i razinom njegove urbaniziranosti raste i značenje javnog zelenila kao važne komponente prostornog uređenja. Javne zelene površine predstavljaju neizgrađeni dio matrice naselja, te su, uz estetsku vrijednost, i nužna pretpostavka zdravog života stanovništva kao dio prirodnog zemljišta u pretežito izgrađenoj okolini.

Javne zelene površine obuhvaćaju neuređene i uređene površine. Hortikulturno uređenje ne provodi se u šumama, odnosno u park-šumama. Hortikulturno uređene javne zelene površine su parkovi, perivoji, zeleni trgovi, travnjaci i drvoredi.

Javne zelene površine namijenjene su kretanju i boravku stanovništva na otvorenome.

Javne zelene površine na području Grada Čabra održava Komunalno trgovačko društvo K.T.D. Čabar d.o.o.

2.5. ZAŠTITA I KORIŠTENJE DIJELOVA PROSTORA OD POSEBNOG ZNAČAJA

Zaštita posebnih vrijednosti prostora regulirana je na državnoj i područnoj razini. Ovisno o svojoj prirodi, navedene vrijednosti štite se različitim zakonskim dokumentima i podzakonskim aktima, uključujući prostorno-planskom dokumentacijom.

Prema kriterijima i mjerama zaštite preuzetim iz Županijskog plana, Prostornim Planom određeni su uvjeti zaštite posebno vrijednih područja i prostornih cjelina grada Čabra, a odnose se na :

- očuvanje krajobraznih vrijednosti,
- zaštitu vrijedne prirodne baštine,
- zaštitu kulturno-povijesnog naslijeđa.

Za potrebe II. Izmjene i dopune PPU Gada Čabra ponovno je analizirano stanje kulturno-povijesnog naslijeđa na području grada Čabra prema ažuriranim podacima Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorskog odjela u Rijeci. Od izuzetnog je značaja da su, u međuvremenu, od donošenja osnovnog PPU Grada Čabra 2003. godine do danas, mnoga kulturna dobra na čabarskom području zaštićena prema posebno provedenom postupku i registrirana tj. upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, u Listu zaštićenih kulturnih dobara, te stoga imaju državni značaj.

Grad Čabar, prema Zakonu o brdsko-planinskim područjima (NN 118/18), Odluci o obuhvatu i razvrstavanju jedinica lokalne samouprave koje stječu status brdsko-planinskog područja (NN 24/2019), ostvaruje status brdsko-planinskog područja, a razvrstan je u II. skupinu koju čine jedinice lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa razvijenosti nalaze u trećoj i četvrtj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave). To jesu područja od interesa i pod posebnom zaštitom Republike Hrvatske radi poticanja demografske obnove, naseljavanja i stvaranja pretpostavki da se prirodni i drugi gospodarski resursi što kvalitetnije koriste za gospodarski razvoj ovih područja i Republike Hrvatske u cjelini, uz očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti.

2.5.1. KORIŠTENJE PRIRODNIH RESURSA

2.5.1.1. POLJOPRIVREDA

Poljoprivredna tla su od velike važnosti za Grad, županiju i RH prvenstveno kao resurs za proizvodnju hrane, ali i kao resurs za održavanje ekološke ravnoteže, krajobrazne i biološke raznolikosti, te održivog razvitka prostora. U II. Izmjenama i dopunama PPUG Čabra navedeno je kako poljoprivredne obradive površine zauzimaju oko 3,75 % ukupne površine, dok ostale poljoprivredne i šumske površine zauzimaju oko 4,20% ukupne površine Grada.

Razgraničenje zaštićenog poljoprivrednog zemljišta provedeno je određivanjem površina različitih kategorija zaštite, a temeljem boniteta tla. Bonitiranjem zemljišta, uz uvažavanje osobitosti sistemskih jedinica tala, poljoprivredno zemljište na čabarskom području razgraničeno je u četiri kategorije zaštite (kategoriju određuje procijenjena vrijednost proizvodne sposobnosti zemljišta s obzirom na vrijednost tla, te uvjete klime i reljefa) :

- zemljišta I. kategorije zaštite (zemljišta IV. i djelomično V. bonitetne klase), označena kao "vrijedno obradivo poljoprivredno tlo" - to su najvrednija tla, štite se i namjenjuju primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji,
- zemljišta II. kategorije (zemljišta V. i VI. bonitetne klase), označena kao "ostalo obradivo poljoprivredno tlo" - najvrednija i najdublja tla povoljne prirodne dreniranosti, najmanje stjenovitosti površine kao i antropogena zemljišta ove kategorije treba zaštititi odgovarajućim mjerama. Zemljišta II. kategorije koja nisu namijenjena poljoprivrednoj proizvodnji mogu se pošumiti ili ih sačuvati za pašnjake. Zaštitu zemljišta valja osigurati planiranjem stambenih zona manje gustoće naseljenosti u kojima će

poljoprivredno zemljište biti odgovarajuće uklopljeno, zaštićeno i privedeno svojoj svrsi u okviru manjih gospodarstava i okućnica.

- zemljišta III. i IV. kategorije čine tla uglavnom prekrivena šumama, označena kao "ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište"- ovoj kategoriji pripadaju i zemljišta na strmim padinama za koje je potrebno primijeniti mjere zaštite od erozije. Na zemljištima III. i IV. kategorije dopušteno je planiranje bez ograničenja.

Prostornim Planom se od građenja i prenamjene štiti najvrednije poljoprivredno zemljište I. kategorije zaštite, označeno kao "vrijedno obradivo poljoprivredno tlo"- P2

Budući Grad Čabar oskudijeva zemljištima visokog boniteta, poljoprivredno zemljište - oranice, pašnjake, livade i voćnjake koji se nalaze izvan građevinskog područja treba zaštititi od prenamjene. Livade i pašnjake koji se nalaze uz naselja treba zaštititi ispašom i košnjom, a gospodarenjem šumama i košnjom za potrebe lovstva moguće je sačuvati i teže dostupne livade unutar šumskih područja.

Poljoprivrednoj proizvodnji treba namijeniti tla koja se melioracijama i agrotehnikom mogu poboljšati do većih bonitetnih kategorija i površine veće od 200 m². Očuvanje i korištenje preostalog kvalitetnog zemljišta za poljodjelsku i stočarsku svrhu moguće je primjenom sljedećih mjera:

- smanjiti korištenje kvalitetnog zemljišta za nepoljoprivredne svrhe,
- poticati i usmjeravati proizvodnju zdrave hrane,
- prednost dati tradicionalnim poljoprivrednim granama koje imaju povoljne preduvjete za proizvodnju u brdsko-planinskim područjima,
- temelj razvoja poljoprivrede čabarskog kraja trebaju biti obiteljska poljodjelska gospodarstva, u kombinaciji sa seoskim - agroturizmom.

2.5.1.2. ŠUMARSTVO

Šumske površine pokrivaju 87,41% površine ukupnog prostora Grada i čine jednu od temeljnih postavki budućeg razvoja.

II. Izmjenama i dopunama PPUG Čabra određena je namjena šuma: gospodarska, zaštite, te šuma posebne namjene.

Šume Grada Čabra redovito se uređuju što znači da se analizira dosadašnje gospodarenje i propisuje buduće. Redovito se izrađuju Osnove gospodarenja za državne šume, Programi za gospodarenje u privatnim šumama te Program za zaštitu, očuvanje i održavanje šuma NP Risnjak. Nadalje, za Republiku Hrvatsku izrađena je šumskogospodarska osnova cjelokupnog područja gdje su generalno propisane smjernice gospodarenja, šumsko uzgojni radovi, etati i ostala ulaganja u državne i privatne šume te NP.

Za propadanje šuma ovoga kraja postoje različiti uzroci. Svakako na prvom mjestu uzročnik je onečišćenje zraka, vode i tla u Gorskom kotaru, a o tome se puno pisalo i piše. Uzroci umiranja šuma nisu dovoljno istraženi. Posljednjih godina vrši se istraživanje oštećenosti krošanja bukve kao i klekovine bora (u uvjetovana kiselom niskom naoblakom).

Od šumsko uzgojnih radova za daljnje razdoblje neće se propisivati nikakva pošumljavanja. Ovaj kraj je izrazito šumovit, šumovitost iznosi preko 80% pa ga stoga ne treba umjetno pošumljavati. Pošto se ne obrađuje poljoprivredno zemljište ono se od prirode samo zašumljuje. Potrebno je samo pojačati šumsko uzgojne radove u prirodnim sastojinama (popunjavanje, njega, čišćenje i prorede), a što će se propisivati prilikom izrada Osnova i Programa gospodarenja za to područje.

Što se tiče izgradnje šumskih cesta na čabarskom području može se zaključiti da njih ima dovoljno i da će se ubuduće izgrađivati samo sporedne ceste tzv. "šturcevi", te vršiti održavanje postojećih.

2.5.1.3. VODE I VODNE GRAĐEVINE

Osnovne mjere zaštite voda

- Mjere zaštite voda za piće,
- Mjere kontrole zahvaćanja vode,
- Mjere kontrole i smanjenja onečišćenja voda iz točkastih izvora onečišćenja uključivo mjere
- Smanjenja onečišćenja prioritetnim tvarima,
- Mjere kontrole i smanjenja onečišćenja voda iz raspršenih izvora onečišćenja poljoprivrede
- Mjere prevencije i smanjenja utjecaja incidentnih onečišćenja

Mjere zaštite voda za piće

Prema Zakonu o vodama (NN 153/09, 63/11, 130/11, 56/13 i 14/14) određeno je da sva planirana i potencijalna izvorišta za javnu vodoopskrbu moraju biti zaštićena od namjernog ili slučajnog onečišćenja i od drugih utjecaja koji mogu nepovoljno djelovati na zdravstvenu ispravnost vode ili na njezinu izdašnost. Uvjeti i način utvrđivanja područja sanitarne zaštite izvorišta; mjere za zaštitu izvorišta; smjernice za utvrđivanje posebne naknade za povećana ulaganja u javni vodoopskrbni sustav i sustav javne odvodnje otpadnih voda na području zona te postupak za donošenje odluke o zaštiti izvorišta, definirani su Pravilnikom o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvorišta i odlukama o zonama zaštite (NN 66/11, 47/13).

Na području Gorskog kotara provedena su brojna hidrogeološka, hidrološka, sanitarna i druga istraživanja temeljem kojih su određene zone sanitarne zaštite za sva sadašnja izvorišta koja se koriste za javnu vodoopskrbu, te potencijalna izvorišta od kojih su neka, kao izvor Kupe, od strateškog značaja za Republiku Hrvatsku. Granice zona zaštite, mjere i ograničenja koja se u njima provode propisani su Odlukom o zaštiti izvorišta na području Gorskog kotara (SN PGŽ 8/14).

Na području grada Čabra ovom odlukom određene su zone zaštite za sljedeća izvorišta:

- Za izvorište Čabranke određene su tri (I, II i III) zone zaštite i vodoopskrbni rezervat,
- Dvije zone (I i II) zaštite određene su za:
 - izvorišta u slivu Čabranke: Sušica, Tropeti, Paklenski jarak, Žikovci I i Žikovci II,
 - izvorišta na području Prezida: Mlake i Truhovica,
 - izvorišta na području Gerova: Sokoli I, Sokoli II, Kamenje, Klanc i Hrib II,
 - izvorišta u slivu Kupe: Gločevac i Hrib I
- Za potencijalno izvorište Kupe određene su dvije zone (II i III) zaštite i vodoopskrbni rezervat.

Taksativne mjere zabrane i ograničenja izgradnje u pojedinim sanitarnim zonama čabarskog područja određeni su Odlukom o zaštiti izvorišta na području Gorskog kotara (SN PGŽ 8/14). Svaka djelatnost, gradnja i zahvat u prostoru moraju se izvesti u skladu s odredbama te Odluke.

Onečišćenjem je najugroženije izvorište Čabranke koje čini okosnicu vodoopskrbe čabarskog područja. Iako su njegovi slivovi prostrani, velikim dijelom prekriveni šumom i neizgrađeni, voda izvora je bakteriološki zagađena zbog:

- izravnog ispuštanja nepročišćenih otpadnih voda naselja u podzemne vode (koncentrirano ispuštanje nepročišćenih otpadnih voda Tršća u ponor Trščanke,
- otpadnih voda naselja Parg i Kozji Vrh u podzemlje, uglavnom putem crnih jama),
- potencijalnu opasnost za trajno onečišćenje podzemnih voda koje prihranjuju ovo izvorište predstavljaju incidenti na državnoj cesti koja prolazi slivom izvorišta,
- ispuštanje nepročišćenih otpadnih voda naselja Kozji Vrh, smještenog na području zonalne razvodnice sliva izvorišta Čabranke i sliva Cerkniškog polja uzrok je intenzivnom mikrobiološkom onečišćenju i izvora Truhovice,
- u skoro pa netaknutom slivu izvorišta Kupe nalazi se neuređeno odlagalište komunalnog otpada čabarskog područja Peterkov Laz (problem u slivu je još samo područje Crnog Luga koje se nalazi izvan obuhvata Plana).

Ugroženost poljoprivrednom djelatnošću je zanemariva zbog njene zapuštenosti.

Program sanacije postojećih objekata i djelatnosti na području zona sanitarne zaštite izrađen je na osnovi detaljnog snimka postojećeg stanja nakon donošenja Odluke (2007. godine), ali nije pravno verificiran ugradnjom u Odluku što treba učiniti.

Istraživanja u svrhu zaštite izvorišta vode za piće na ovom prostoru treba nastaviti. To se prvenstveno odnosi na sliv potencijalnog izvorišta Kupe. Također je potrebno za izvorište Čabranke, izvore Mlake i Trbuhovice, izvore Sušica, Žikovci I, Žikovci II, Tropeti i Paklenski jarak, Sokoli I i Sokoli II, nakon detaljnih hidrogeoloških istraživanja, odrediti drugu zonu zaštite

Mjere kontrole korištenja – zahvaćanja voda

Administrativne mjere za kontrolu korištenja voda su vodopravne dozvole i koncesije.

Osnovne mjere kontrole korištenja vode na području grada Čabra su:

a) Površinske vode - vodotoci

Već sada je utvrđen negativni utjecaj korištenja vode vodotoka Čabranka na njen vodni režim. Za razliku od zahvaćanja vode izvorišta Čabranke za vodoopskrbu, korištenje voda za dvije male hidroelektrane izgrađene na dionici nakon Čabra i za ribogojilište u Mandlima uzrokuje bitno smanjenje protoka ili potpuno suho korito. Potrebno je osigurati režim rada HE i ribogojilišta na način da se u koritu vodotoka osigura EEP.

Uz poštivanje EPP do donošenja propisa koji će urediti pitanje ekološkog stanja u odnosu na hidromorfološke elemente treba:

- U slučajevima kada je zahvaćena količina površinske vode jednaka ili veća od 20% prosječne godišnje protoke ograničiti izdavanje novih prava na korištenje voda i
 - U slučajevima kada je zahvaćena količina vode jednaka ili veća od 50 % prosječne godišnje protoke obustaviti izdavanje novih prava na korištenje voda.
- b) **Podzemne vode**
- Na vodnim tijelima na kojima ukupna količina prelazi 40 % prosječnog godišnjeg dotoka potrebno je ograničiti izdavanje novih prava na korištenje voda.
 - Ograničenje korištenja podzemnih voda radi sprječavanja negativnih utjecaja na površinske vode i na kopnene ekosustave ovisne o podzemnoj vodi.
- c) **U slučajevima navedenim pod točkama a) i b) provode se i sljedeće mjere:**
- Korisnici voda koji već posjeduju koncesiju za gospodarsko korištenje voda trebaju uvesti tehnološke procese koji racionaliziraju - smanjuju količinu zahvaćanja voda,
 - Korisnici voda u javnoj vodoopskrbi trebaju provoditi mjere za smanjenje gubitaka

Praćenje stanja (monitoring) izdanih dozvola i zahvaćenih količina voda vodi se u skladu s Zakonom o vodama.

Mjere kontrole i smanjenja onečišćenja voda iz točkastih izvora onečišćenja uključivo mjere smanjenja onečišćenja prioritetnim tvarima

Točkasti izvori obuhvaćaju onečišćenje od stanovništva priključenog na sustave javne odvodnje i od gospodarskih objekata koji svoje otpadne vode ispuštaju u sustave javne odvodnje ili direktno u okoliš.

Na području grada Čabra naselja koja imaju izgrađeni kanalizacijski sustav su Čabar i Tršće. U Prezidu je izgrađen glavni kanalizacijski kolektor, ali nije u funkciji jer nije izgrađen uređaj za pročišćavanje otpadnih voda. Nepročišćene otpadne vode ispuštaju se još uvijek u vodotok Trbuhovicu.

Otpadne vode naselja Čabar ispuštaju se u rijeku Čabranku nakon II. stupnja pročišćavanja. Problem je prodor oborinskih i podzemnih voda u građevine ovog sustava odvodnje. Najveći, gorući problem je sustav javne odvodnje u Tršću zbog koncentriranog ispuštanje nepročišćenih otpadnih voda u ponor Tršćanke povezanim s izvorištem Čabranke. U Makovom Hribu, Crnim Lazima, Ravnicama i Srednjoj Dragi izgrađeni su glavni kanalizacijski kolektori i dijelovi mreže, kao dio sustava odvodnje Tršće, ali nisu izvedeni kućni priključci. Uređaj

za pročišćavanje otpadnih voda je zapušten. Na njega bi se nakon njegovog uređenja trebali spojiti i gospodarski objekti u Makovom Hribu i Tršću.

Ostala naselja nemaju kanalizaciju već se otpadne vode ispuštaju u tlo putem septičkih i crnih jama. Veliki problem su otpadne vode naselja Parg koje se nalazi u neposrednom zaleđu izvorišta Čabranke zbog koncentriranog tipa izgradnje. Odvođenje otpadnih voda ovog naselja izvan druge zone zaštite je otežano i zahtjeva velike materijalne troškove pa stoga iznimno treba dozvoliti upuštanje otpadnih voda u podzemlje unutar druge zone zaštite izvorišta Čabranke uz primjenu visokog stupnja pročišćavanja i provođenja istraživanja užeg lokaliteta ispusta (karakteristike pokrovnog sloja i mogućih kaveroznih zona).

Gerovo je veće naselje (693 stanovnika) čije se otpadne vode raspršeno ispuštaju u Gerovčicu koja ponire i javlja se na izvoru u Zamostu. Izgradnja kanalizacije u naselju Plešće (123 stan) važna je zbog zaštite rijeke Čabranke i Kupe. Ostala naselja su uglavnom mala naselja koja zbog raspršenog načina ispuštanja otpadnih voda ne predstavljaju značajnu opasnost.

Polazeći od kriterija veličine aglomeracija i osjetljivosti područja sustavi javne odvodnje od županijskog značaja su SJO Čabra i Tršća.

Aglomeracija	Veličina aglomeracije (ES)	Izgradnja i razvoj sustava odvodnje	Prijemnik otpadnih voda	Stupanj pročišćavanja otpadnih voda
Čabar	1000	Dogradnja i sanacija sustava	Rijeka Čabranka	Najmanje drugi
Tršće	1000	Dogradnja i sanacija sustava	Bujični potok Trščanka	Naprednije pročišćavanje*
Parg	150	Izgradnja sustava	Podzemlje (II. zona zaštite izvorišta Čabranke). Potrebna istraživanja mjesta užeg lokaliteta ispusta.	Naprednije pročišćavanje*
Prezid	1000	Dogradnja sustava, izgradnja uređaja za pročišćavanje	Potok Trbuhovica	Najmanje drugi
Gerovo	1000	Izgradnja sustava	Potok Gerovčica I.	Najmanje drugi
Plešće	250	Izgradnja sustava	Rijeka Čabranka	Drugi stupanj

*Napredniji stupanj pročišćavanja podrazumijeva stupanj pročišćavanja otpadnih voda koji se može postići npr. membranskom tehnologijom (membranski bio reaktor)

Tablica br. 28. – Sustavi javne odvodnje (SJO) na području Grada Čabra; Izvor podataka: PPUG Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09 i SN G Čabra 19/13, 04/17)

Za sve sustave treba primijeniti tip razdjelne kanalizacije što je ključni preduvjet za efikasni rad uređaja za pročišćavanje.

Sve tehnološke otpadne vode moraju prije ispuštanja u sustav javne odvodnje, u površinske vode ili iznimno posredno (procjeđivanjem kroz tlo) u podzemne vode, zadovoljiti granične vrijednosti emisija otpadnih voda prema Pravilniku o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda (NN 87/2010.).

Pročišćene komunalne otpadne vode koje se ispuštaju u površinske vode koje se koriste za kupanje moraju zadovoljiti i mikrobiološke kriterije određene Pravilnikom o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda.

Mjere kontrole i smanjenja onečišćenja voda iz raspršenih izvora onečišćenja i poljoprivrede

Drugi vid onečišćenja je iz raspršenih izvora, a to su naselja koja nemaju javnu kanalizaciju, oborinsko otjecanje iz urbaniziranih područja i s cesta. Poljoprivreda i stočarstvo su na području Grada Čabra zastupljeni u neznatnoj mjeri i imaju karakteristike raspršenih izvora.

Na području grada Čabra, osim naselja za koje je u prethodnom poglavlju predviđeno rješavanje otpadnih voda putem javnog kanalizacijskog sustava zbog njihove veličine, raštrkanog tipa izgradnje. Od njih samo Hrib, Gorači i Vrhovci imaju više od 100 stanovnika (110, 101 i 108 stan), ali su to naselja koja čine nekoliko zaseoka. Čak 10 naselja ima manje od 10 stanovnika. Za ova naselja ostavlja se mogućnost individualnog zbrinjavanja otpadnih voda. Otpadne vode objekata unutar tih naselja, kao i otpadne vode objekata predviđenih za gradnju izvan građevinskih područja mogu se zbrinjavati individualno uz primjenu sljedećeg stupnja pročišćavanja:

- a) za opterećenja do 50 ES u trokomornoj septičkoj taložnici
- b) za opterećenja iznad 50 ES drugim stupnjem pročišćavanja.

Otpadne vode Kozjeg Vrha direktno se procjeđuju u pećinu – izvor Trbuhovice (II. zona zaštite). Radi se o malom (60 stan.), vrlo raštrkanom naselju pa bi izgradnja kanalizacije s odvođenjem otpadnih voda izvan II. zone uzrokovala velike materijalne troškove. Rješenje je u individualnom zbrinjavanju otpadnih voda uz drugi stupanj pročišćavanja, a za građevine s opterećenjem do 10 ES (do 2 m³ /dan) otpadne vode mogu se zbrinjavati i u nepropusnoj sabirnoj jami.

Oborinske vode s nepropusnih podloga treba što kraćim putem odvesti do prijemnika. Oborinske vode s onečišćenih površina treba pročititi u separatoru- taložniku koji imaju ujedno i funkciju smanjenja vrha vodnog vala.

Na području grada Čabra poljoprivreda je nerazvijena pa nisu potrebni nikakvi akcijski planovi za smanjenje onečišćenja iz ove djelatnosti. Pri njihovom razvoju, međutim, treba voditi računa o sljedećem:

- a) Onečišćenje hranjivim tvarima

Onečišćenje hranjivim tvarima moguće je kontrolirati primjenom dobre poljoprivredne prakse. U uporabi gnojiva prednost dati stajskom nad mineralnim gnojivima.

- b) Onečišćenje sredstvima za zaštitu bilja

Mjere zaštite od onečišćenja sredstvima za zaštitu bilja sastoje se od:

- Zabrane korištenja sredstava na bazi prioriternih opasnih tvari (zabrana prometa i korištenja na državnoj razini).
- Ograničenjem odnosno kontroliranom uporabom drugih sredstava za zaštitu bilja.

S obzirom na osjetljivost krškog područja prednost se daje ekstenzivnom stočarstvu i ekološkoj poljoprivredi.

Mjere prevencije i smanjenja utjecaja izvanrednih i iznenadnih onečišćenja voda

- a) Izvanredno onečišćenje

Izvanredno zagađenje voda je stanje voda kod kojega poradi nepovoljnih hidrometeoroloških uvjeta (smanjeni protok, visoke temperature...) ili drugih okolnosti prijeti opasnost da dođe do pogoršanja kvalitete voda u vodotoku ili drugom prijemniku otpadnih voda i/ili do narušavanja njihove ekološke funkcije i ugrožavanja zdravlja ljudi.

Izvanredno stanje nastupa presušivanjem vodotoka - prijemnika otpadnih voda, ili smanjivanjem koncentracije kisika u vodi ispod 4,0 mg/L u vodotocima sa stalnom protokom. U tim slučajevima provode se sljedeće mjere:

- Dodatni nadzor nad uređajima za pročišćavanje otpadnih voda,
- Dodatno praćenja stanja kakvoće voda vodotoka i
- U slučaju pogoršanja stanja voda vodotoka (pad koncentracije kisika ispod 4,0 mg/L) primjenjuje se mjera ograničenja ili zabrane ispuštanja tehnoloških otpadnih voda.

b) Iznenadno onečišćenje

Iznenadno zagađenje je kada dođe do iznenadnog izlivanja opasnih i drugih tvari koje mogu pogoršati postojeću kakvoću vode.

Najvjerojatniji uzroci iznenadnih zagađenja podzemnih i površinskih voda na području grada Čabra su:

- incidenti na cestama pri kojima dolazi do istjecanja ili prosipanja opasnih i štetnih tvari. Najveći rizik postoji zbog incidenata cisternama koje prevoze gorivo tj. naftne derivate na državnoj cesti D32 i županijskoj cesti Ž 5031 koje prolaze slivom Čabranke. Ove ceste loših su prometnih osobina i bez sustava kontrolirane odvodnje. Tehnički zahvati za sanaciju stanja su financijski zahtjevni, pa treba poduzimati organizacijske mjere zaštite u smislu uspostavljanja kontrole prijevoza opasnih tvari (prijevoz opasnih tvari uz pratnju).
- istjecanje goriva iz spremnika kotlovnica i onečišćenje opasnim tvarima,
- neodgovarajućoj manipulaciji opasnim tvarima (betonari u Parg, ZR ZIDAR u Makovom Hribu i dr.).

Operativne planove za provedbu mjera u slučajevima iznenadnih i izvanrednih onečišćenja voda dužne su izraditi sve fizičke i pravne osobe potencijalni onečišćivači voda, komunalna društva u odnosu na incidente iz sustava odvodnje, te Hrvatske vode u slučajevima nepoznatog počinitelja i za slučaj incidentnih zagađenja na prekograničnim vodama.

Praćenje stanja voda

Poznavanje stanja voda neophodno je radi ocjene mogućnosti njenog korištenja za razne namjene; utvrđivanja uzroka, opsega i mogućih posljedica onečišćavanja; određivanja potrebnih mjera i planova zaštite te kontrole poduzetih mjera zaštite.

Kakvoća podzemnih i površinskih voda na području grada Čabra prati se na osnovi dva programa:

- Nacionalni program praćenja stanja podzemnih i površinskih voda koje provode Hrvatske vode na području obuhvata Plana uključuje ispitivanje voda rijeka Čabranke i Kupe, uključujući i vode njihovih izvorišta,
- Monitoring izvorišta javne vodoopskrbe koji na nacionalnoj razini provodi Hrvatski zavod za javno zdravstvo obuhvaća sva sadašnja izvorišta javne vodoopskrbe na području grada Čabra.

2.5.1.4. MINERALNE SIROVINE

Mineralne sirovine, odnosno rudno blago kao prirodno bogatstvo dobro je od osobitog značenja za Republiku Hrvatsku, koje, prema Ustavu Republike Hrvatske (Narodne novine 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14), ima njezinu osobitu zaštitu. Gospodarenje mineralnim sirovinama normativno je uređeno s više propisa iz područja rudarstva i dodjele koncesija, od kojih su temeljni Zakon o rudarstvu (NN 56/13, 14/14, 52/18, 115/18, 98/19) i Zakon o koncesijama (NN 69/17, 107/20).

U skladu s podacima iz Prostornog plana Primorsko-goranske županije, sve postojeće mineralne sirovine na području Županije dijele se na nemetalne sirovine visokog i srednjeg potencijala i na metalne sirovine.

U metalne sirovine na području grada Čabra spadaju nalazišta živine rudače kod Tršća. To su u cjelini mala i nerentabilna ležišta.

Jedino nemetalne sirovine visokog potencijala imaju dovoljno velike ukupne rezerve da se njihovom eksploatacijom mogu trajno zadovoljiti potrebe Županije. U toj grupi se nalazi tehnički kamen sedimentnog podrijetla (vapnenci i dolomiti) koji se povremeno eksploatira na nekim lokalitetima Grada Čabra. Stalno aktivni kamenolomi građevinsko-tehničkog kamena nalaze se u blizini Prezida i na lokaciji Malkin Laz.

Kriteriji za određivanje mogućih lokacija za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina, određeni Županijskim planom, su sljedeći :

- istraživanje mineralnih sirovina ne može se obavljati na mjestima i na način koji ugrožava podzemne vode,
- lokacija za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina mora biti na sigurnoj udaljenosti od naselja, ugostiteljsko-turističkih, sportsko-rekreacijskih i zaštićenih područja,
- nije dopuštena eksploatacija šljunka uz vodotoke,
- ne smiju se ugrožavati krajobrazne vrijednosti,
- transport sirovine mora se predvidjeti izvan područja naselja.

Površina za iskorištavanje mineralnih sirovina određena Prostornim Planom je:

E1 - postojeći kamenolom za proizvodnju tehničkog kamena uz naselje Prezid.

Prilikom postupka otvaranja kamenoloma građevinsko-tehničkog ili eventualno arhitektonskog kamena treba se pridržavati odredbi precizno navedenih u Zakonu o rudarstvu te pravilnicima o istraživanjima i eksploataciji mineralnih sirovina. U odredbama Prostornog plana Primorsko-goranske županije navedeno je za svaki kamenolom čije su utvrđene eksploatacijske rezerve veće od 100.000 m³, potrebno izraditi i studiju utjecaja na okoliš. Eksploatacijski prostor, odnosno mikrolokaciju budućeg kamenoloma moguće je odrediti samo na temelju istraživačkih radova određenih odgovarajućim propisima. Šira potencijalno zanimljiva područja za eksploataciju, mogu se odrediti na temelju studije isplativosti u kojoj moraju biti analizirana ograničenja određena Prostornim planom uređenja Grada Čabra, kao i tehnički i ekonomski pokazatelji.

U slučaju završenog iskorištenja eksploatacijske sirovine kamenolom se mora u najkraćem roku sanirati.

2.5.2. PODRUČJA POSEBNIH KARAKTERISTIKA

2.5.2.1. PODRUČJA POTENCIJALNIH PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA

Uzroci opasnosti od prirodnih i ostalih nesreća mogu biti:

- Prirodne opasnosti koje mogu izazvati nastanak katastrofe i velike nesreće;
- Tehničko-tehnološke katastrofe i velike nesreće;
- Nesreće u kapacitetima u kojima se proizvode, skladište, prerađuju, prevoze, sakupljaju i obavljaju ostale radnje s opasnim tvarima.

2.5.2.2. PRIRODNE OPASNOSTI I NESREĆE

Prirodne opasnosti koje mogu izazvati nastanak katastrofe i velike nesreće su poplave, potresi, suše, toplinski val, orkansko ili olujno nevrijeme, oborine (snijeg, tuča), poledice, klizišta i jake erozije tla.

Poplave

Područje Grada Čabra nije ugroženo od poplava u mjeri koja može uzrokovati katastrofe i velike nesreće.

Privremena, parcijalna i mjestimična plavljenja u vrijeme velikih kiša ili otapanja snijega, te pojave visokih podzemnih i bujičnih voda na pojedinim područjima (područje Mlake u Prezidu, dijelovi Gerova, močvarni predio Sušica u blizini Voda, Smrečja i Malog Luga, dio Ravnica, dio Čabra uz Čabranku) neće ugroziti sigurnost ljudi, ali mogu nanijeti štetu prirodnim i materijalnim dobrima. Te štete su moguće kroz manju pojačanu eroziju zemljišta naročito na većim nagibima terena, mogući su odroni cesta, pojave manjih klizišta i sl.

Zaštitu od štetnog djelovanja voda treba provoditi u skladu sa Zakonom o vodama, Državnim planovima obrane od poplava, a posebno Planom obrane od poplava na lokalnim vodama Primorsko-goranske županije. Zaštita od štetnog djelovanja voda obuhvaća djelovanja i mjere za: obranu od poplava, obranu od leda na vodotocima, zaštitu od erozija i bujica te otklanjanje posljedica takvog djelovanja. Zaštita od poplava provodi se putem

građevinskih i negrađevinskih mjera. U svrhu zaštite od poplavlivanja prilikom oborinskog nevremena treba stalno obnavljati sustav odvodnje oborinskih voda.

Potresi

Prema privremenoj seizmološkoj karti područje na kojem se nalazi Grad Čabar ugroženo je potresom VI do VII stupnja inteziteta po MCS skali.

Protupotresno projektiranje kao i građenje građevina treba provoditi sukladno zakonskim propisima o građenju i prema postojećim tehničkim propisima za navedenu seizmičku zonu („Pravilnik o tehničkim normativima za izgradnju objekata visokogradnje u seizmičkim područjima“ - pročišćeni tekst sa svim dopunama i izmjenama (NN 31/81, 49/82, 29/83, 21/88 i 52/90).

Projektiranje, građenje i rekonstrukcija važnih građevina mora se provesti tako da građevine budu otporne na potres.

Potrebno je osigurati dovoljno široke i sigurne evakuacijske putove, omogućiti nesmetan pristup svih vrsta pomoći u skladu s važećim propisima.

Prostornim planom uređenja Grada Čabra, kod rekonstrukcija starijih građevina koje nisu projektirane u skladu s propisima za protupotresno projektiranje i građenje, potrebno je uvjetovati analizu otpornosti na rušilačko djelovanje potresa u statičkom proračunu, kojim će se ustanoviti da li je potrebno ojačavanje konstruktivnih elemenata na djelovanje potresa.

Kritična infrastruktura i građevine ugrožene potresom jačeg intenziteta na području grada Čabra

Ovim Planom, sukladno Procjeni ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara za područje grada Čabra, obuhvaćena je kritična infrastruktura i građevine ugrožene potresom jačeg intenziteta na području grada Čabra, a to su:

- INA d.d. Zagreb – Benzinska postaja Čabar,
- Protektor Bandag Katalinić d.o.o. Gerovo – Benzinska postaja Gerovo,
- Benzinske postaje u gospodarstvu (za vlastite potrebe) FinvestCorp d.d. Čabar: PC Gerovo i PC Prezid,
- Lož metalpres d.o.o. – proizvodnja metala i plastičnih proizvoda,
- FinvestCorp d.d. Čabar: bivše tvornice namještaja Prezid i Tršće,
- TS 35/20 kV Gerovo i 59 TS 20/04 kV,
- Mini hidroelektrane jakosti 1100 kVA, 160 kVA i 10 kVA,
- Vodospreme: Trbuhovica, Prezid, Mlake, Lazi, Gag-Parg, Sokoli, Vode, Gerovo, Klanc, Hrib I i II, Požarnica, Podstene, Mandli, D. Žagari, Tropeti, P. Jarak, Lijevi izvor Čabranke, CVS-Tropeti, Prezid,
- Prekidne komore Sokoli I i II,
- Vodocrpilišta: Trbuhovica, Mlake, Sušica, Žikovci II, Sokoli I i II, Klanac, Hrib I, Požarnica, Podstene, Mandli, Pakleni Jarak, Tropeti I i II, Čabranka L i D,
- Uređaji za pročišćavanje otpadnih voda,
- Poštanski uredi: Čabar, Gerovo, Prezid,
- Domovi kulture: Čabar, Plešće, Gerovo, Tršće, Prezid,
- Telekomunikacijski sustav,
- Javne ceste D32, Ž5031, Ž5185 i lokalne ceste,
- Ambulante opće medicine Tršće, Gerovo, Prezid, Čabar,
- Stara gradska jezgra, škole, vrtići, spomenici kulture, crkve, povijesne građevine i dr.

Zaštita od štetnog djelovanja potresa usmjerena je prije svega prema preventivnim segmentima, kao jedinom pouzdanom načinu zaštite, a ostvaruje se putem tehničko - građevinskih mjera:

- seizmološka istraživanja: seizmologija nastoji spoznati i utvrditi što temeljitije modele generiranja potresa za regionalna i uža lokalna područja,

- urbanističko planiranje: u dokumentima prostornog uređenja mjere zaštite od štetnih djelovanja potresa moraju se ostvarivati temeljem propisanih zajedničkih prostornih normativa i standarda koje vode općem smanjivanju povredljivosti urbanih struktura,
- proračuni konstrukcija i nadzor nad izgradnjom: inženjerske konstrukcije moraju biti tako dimenzionirane da mogu odoljeti ekstremnim opterećenjima nastalim od potresnog gibanja tla, osobito horizontalnog. Sukladno tome, potrebno je pridržavati se pozitivnih tehničkih normi i propisa koji reguliraju bitne zahtjeve građevine, tako da predvidiva djelovanja potresa tijekom gradnje i uporabe ne prouzroče :
 - rušenje građevine ili njezina dijela,
 - deformacije nedopuštenog stupnja,
 - oštećenja građevnog sklopa ili opreme zbog deformacije nosive konstrukcije,
 - nerazmjerno velika oštećenja u odnosu na uzrok zbog kojih su nastala.
- seizmička mikrozoniranja: važna su zbog toga što se time dobiva skup podataka kojima se proučava i analizira utjecaj lokalnih uvjeta tla na užoj lokaciji kako bi odredili granice pojedinih užih područja s obzirom na očekivane učinke budućih potresa,
- zemljovidni: u svrhu zaštite od potresa, koristiti šumske geološke karte, fitocenološke karte i pedološke karte iz šumskog gospodarstvenih planova.

Suša

Pojava suša nije karakteristična za ovo područje.

Olujno i orkansko nevrijeme

U proteklih 10 godina proglašeno je nekoliko elementarnih nepogoda od olujnog i orkanskog nevremena. 2014. godine proglašena je elementarna nepogoda zbog olujne ledene kiše, a 2017. godine zbog jakog vjetera i kiše. S obzirom na sve učestalije promjene vremena za očekivati je češću pojavu istih.

Radi mogućih većih posljedica u kratkom vremenskom razdoblju i neposredne opasnosti po ljudske živote, zaštitu materijalnih dobara i života ljudi pri nevremenu i olujama treba posvetiti posebnu pažnju. Zaštitu je moguće ostvariti provođenjem preventivnih mjera već pri planiranju naselja te gradnji stambenih i poslovnih građevina, napose onih koji se nalaze na većim visinama i prijevojima. Kod planiranja i gradnje prometnica potrebno je voditi računa o vjetru i pojavi ekstremnih zračnih turbulencija. Na prometnicama se, na mjestima gdje vjetar ima udare olujne jačine, trebaju postavljati posebni zaštitni sistemi - vjetromrani (kameni i/ili betonski zidovi, perforirane stijene i/ili segmentni vjetromrani) te posebni znakovi upozorenja.

Klizišta

Na području grada Čabra postoje aktivna klizišta izvan granica građevinskih područja. Klizišta ugrožavaju samo dio cestovne infrastrukture. Najugroženiji dijelovi su dionice cesta D32 iznad Smrečja, Ž5031 koja prati tok rijeke Čabranke, Ž5185 na dijelu Mali Lug – Zamost, te dionica lokalne ceste Tršće – Sokoli. Posljedice mogu biti djelomična sužavanja i presijecanja cesta i manja djelomična oštećenja.

Klizišta u naselju Čabar ulica P. Zrinskog

Na padini katastarskih čestica 432, 429/2 i 433 nalaze se dva aktivna klizišta. Na terenu su vidljive otvorene pukotine te akumulacija materijala. Širina čeone pukotine sjevernog klizišta iznosi cca 25 m te je visine od cca 2 m na najvišem dijelu. Ispod njega se, vjerojatno zbog težine akumuliranog materijala, sukcesivno otvara još jedno klizište, širine cca 13 m koje gura potporne zidove prema cesti te uzrokuje njihovo pucanje. Izrađeno je geološko ispitivanje i projektna dokumentacija sanacije klizišta. Sanacija se očekuje ove godine.

Tuča

Tuča povremeno ugrozi i napravi štetu na području Grada. Ne provodi se organizirana obrana od tuče (nema lansirnih postaja). Opasnost od tuče postoji, no veličina i oblik područja zahvaćenog tučom vrlo su različiti i upravo iz tog razloga teško je procijeniti moguće štete. Procjena je da pojava tuče ne bi ozbiljnije utjecala na odvijanje normalnog načina života, no u svakom slučaju štete koje bi nastale bile bi najveće na poljoprivrednim kulturama, građevinskim objektima, automobilima, itd.

Snježne oborine

Uz niske temperature zraka snijeg koji pada zadržava se na tlu pa je za izvještaje veoma koristan podatak o broju dana s različitim visinama snježnog pokrivača. Prema dostupni podacima, od prosinca do ožujka, veći dio mjeseca tlo je pokriveno snježnim pokrivačem makar minimalne debljine. Pri tome treba naglasiti da se u tim mjesecima u većini slučajeva radi o snijegu višem od 10 cm.

Snježni pokrivač viši od 30 cm izražen je samo u siječnju, veljači i ožujku kada je broj takvih dana 7-9 što predstavlja 30-40 % ukupnog broja dana sa snijegom na tlu.

Iz ovih se podataka može zaključiti da prosječna snježna zima, tj. razdoblje od prvog do posljednjeg dana sa snijegom na tlu većim od 1 cm, počinje oko sredine studenog a završava sredinom travnja.

Poledica

Poledica uzrokuje najveće štete u prometu, ali i drugim granama gospodarstva (elektroprivredi, šumarstvu, poljoprivredi). Sva područja Grada podjednako su ugrožena.

Preventivne mjere uključuju prognozu za moguću pojavu poledice te izvješćivanje o tome odgovarajućih službi koje u svojoj redovnoj djelatnosti vode računa o sigurnosti prometne infrastrukture i uvjetima za sigurno odvijanje prometa.

Toplinski val

Na temelju dosadašnjih parametara ne očekuju se učinci toplinskog vala s obilježjem katastrofe ili velike nesreće.

2.5.2.3. TEHNIČKO-TEHNOLOŠKE KATASTROFE I VELIKE NESREĆE

Gospodarski subjekti koji su prisutni na području grada Čabra po količinama opasnih tvari u svojim postrojenjima ne pripadaju u područje koje pokriva SEVESO II direktiva, ali prisutne količine opasnih tvari koje se nalaze kod privrednih subjekata mogu ugroziti djelatnike koji s njima rukuju, a u krajnjim slučajevima mogu ugroziti i okolno stanovništvo i okoliš.

Građevinskim mjerama je potrebno povećati sigurnost ugroženih građevina eventualnim ukapanjem ili ograđivanjem čvrstom pregradom spremnika za UNP, što smanjuje zonu apsolutnog dosega.

Od prijevoznika opasnih tvari treba zahtijevati korištenje sigurnih i odgovarajuće označenih prometnica u granicama njihovih mogućnosti obzirom na nužnost korištenja prilaznih prometnica.

Glavne mjere prevencije nastanka cestovnih nesreća su : izgradnja kvalitetne i odgovarajuće cestovne mreže, edukacija i osvješćivanje sudionika u prometu, poboljšanje voznog parka, itd.

Na području Čabra izgrađene su dvije javne benzinske postaje i dvije u gospodarstvu za vlastite potrebe. Na tim lokalitetima su uvećane mogućnosti tehničko - tehnoloških nesreća ali, osim pristupnih cesta i samih objekata, nije ugrožena druga kritična infrastruktura. Tvrtke koje u svom poslovanju koriste opasne tvari (otrovne, eksplozivne i zapaljive) nisu izvor takvih tehničko - tehnoloških opasnosti kod kojih bi moglo doći do velike nesreće ili nesreće s katastrofalnim posljedicama po stanovništvo, materijalna i kulturna dobra te okoliš.

Promet opasnim tvarima na području grada Čabra dopušten je odlukama mjerodavnih ministarstava i odvija se državnim, županijskim i lokalnim prometnicama D32, Ž5031 i Ž5185, te lokalnim prometnicama za potrebe snabdijevanja benzinskih postaja, gospodarskih i javnih subjekata i za potrebe stanovništva.

2.5.3. ZAŠTITA I OČUVANJE PRIRODNIH VRIJEDNOSTI

Zaštite posebnih vrijednosti prostora regulirana je na državnoj i područnoj razini. Navedene vrijednosti štite se, ovisno o svojoj prirodi, različitim zakonskim dokumentima i podzakonskim aktima, uključujući prostorno-plansku dokumentaciju.

Prema kriterijima i mjerama zaštite preuzetim iz Županijskog plana, Prostornim Planom određeni su uvjeti zaštite posebno vrijednih područja i prostornih cjelina Grada Čabra, a odnose se na :

- očuvanje krajobraznih vrijednosti,
- zaštitu vrijedne prirodne baštine,
- zaštitu kulturno-povijesnog naslijeđa..

OČUVANJE KRAJOBRAZNIH VRIJEDNOSTI

Područja i lokaliteti osobite vrijednosti, osjetljivosti i ljepote krajobraza iskazani su po prostornim cjelinama Primorsko-goranske županije i utvrđeni Županijskim planom. Na goranskom prostoru to su :

- Delničko područje, Sjeverozapadno gorsko područje, Dolina Kupe i Velikokapelski međuprostor.

Administrativno područje Grada Čabra obuhvaća sjeverozapadno gorsko područje i djelomično prostor doline Kupe.

Sjeverozapadno gorsko područje

Sjeverozapadno gorsko područje obuhvaća pretežiti dio Grada Čabra, te dijelove Grada Delnice i Općine Lokve. Dijelovi krajobraza osobite ljepote, vrijednosti i osjetljivosti na ovom prostoru su:

- **Izvor i gornji dio toka Čabranke**
- **Sokolske stijene iznad zaselka Sokoli**
- **Područje Sušica između sela Mali Lug, Smrečje i zaselka Vode**
- **Risnjak – Snježnik**
- **Izvor Kupe**

Dolina Kupe

Dolina Kupe čini posve specifičnu prirodnu cjelinu, a obuhvaća dio područja općina Skrad i Brod Moravice i gradova Čabar, Delnice i Vrbovsko. Privlačnost prirodnog krajolika i Kupe, kao posljednje čiste velike rijeke i jedinog izrazito visokogorskog toka u Hrvatskoj, nameću potrebu zaštite te doline i time usklađeno turističko iskorištavanje tog prostora.

Na području grada Čabra nalazi se :

- **gornje kupsko porječje**

a djelomično i :

- **visoravan iznad doline Kupe** – osim same doline Kupe pejzažno su vrijedni dijelovi pripadajuće kraške visoravni u predjelu Plemenitaš – Razdrto – Drage – Kuti – Završje – Podstene. Uz zaštitu slikovitih vidikovaca (Orlove stijene, Kavranske stijene, Špičasti vrh i dr.) posebnu pažnju treba posvetiti brojnim prirodnim i ruralnim vrijednostima.

Zaštićena prirodna baština Grada Čabra Prostornim Planom razgraničena je kako slijedi :

- a) Zaštićeni dijelovi prirode
- b) Područja Nacionalne ekološke mreže
- c) Vrijedni dijelovi prirode od županijskog značenja
- d) Vrijedni dijelovi prirode od lokalnog značenja

a) Zaštićeni dijelovi prirode

- NACIONALNI PARK "RISNJAK" - proglašen i zaštićen
 - proglašen 1953. godine (NN 43/53),
 - obuhvat parka proširen 1997. godine (NN 13/97),
 - Prostorni plan Nacionalnog parka "Risnjak" usvojen i objavljen u ožujku 2001. godine (NN 23/01)
- KUPA – IZVOR – geomorfološki spomenik prirode, proglašen i zaštićen
 - Zaštita i valorizacija ovog spomenika prirode izvršena je u sklopu Nacionalnog parka "Risnjak".

b) Područja Nacionalne ekološke mreže

Natura 2000 je ekološka mreža Europske unije koju čine prirodni stanišni tipovi i staništa divljih vrsta od interesa za Europsku uniju.

Uredbom o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (NN 80/2019) utvrđena je ekološka mreža Natura 2000 Republike Hrvatske, kao i nadležnosti javnih ustanova koje upravljaju zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže za upravljanje i donošenje planova upravljanja ekološkom mrežom.

Ekološku mrežu na području grada Čabra čine:

- područja očuvanja značajna za ptice (POP)
 - HR 1000019 Gorski kotar i sjeverna Lika
- područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS)
 - HR 5000019 Gorski kotar i sjeverna Lika

c) Vrijedni dijelovi prirode od županijskog značaja

Područja osobitih prirodnih vrijednosti i ljepote predviđena za zaštitu kao dijelovi prirode od državnog i županijskog značenja, sa već određenom kategorijom zaštite koja se preuzima i ovim Planom, na području Grada Čabra su:

- PARK PRIRODE KUPA
 - prijedlog za proglašenje parka prirode

Prostorni obuhvat parka prirode Dolina Kupe, predložen Županijskim planom, obuhvaćao je i rijeku Čabranku do grada Čabra, a ovim je Planom proširen na cijeli tok Čabranke do izvora. Potrebno je izvršiti proglašenje u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode, točno definirati granicu, te izraditi prostorni plan posebnih obilježja za cijeli obuhvat predloženog parka prirode.

- CRET NA LOKALITETU PONIKVE KRAJ TRŠĆA
 - prijedlog za proglašenje posebnog (botaničkog) rezervata.

Kao što je u poglavlju o vegetaciji napomenuto, na lokalitetu Ponikve kraj Tršća pronađena je 1977. god. rijetka biljka vitka suhoperka (*Eriophorum gracile*) – borealna vrsta i glacijalni relikv na južnom rubu svog rasprostranjenja (ILIJANIĆ, 1978). To je bilo jedino poznato nalazište ove biljne vrste u Republici Hrvatskoj.

d) Vrijedni dijelovi prirode od lokalnog značenja

Prostornim planom uređenja Grada Čabra, temeljem odrednica Županijskog plana i na osnovi prijedloga dobivenih od lokalne zajednice Grada Čabra predlažu se za zaštitu sljedeća područja osobite ljepote krajobraza i vrijednih dijelova prirode u sljedećim kategorijama zaštite :

- Izvor i gornji dio toka rijeke Čabranke
 - na taj prostor proširiti obuhvat Parka prirode Kupa i predložiti ga za zaštitu u istoj kategoriji. Izvor Čabranke zaštititi u kategoriji spomenika prirode.
- Sokolanske stijene iznad zaselka Sokoli
 - prijedlog za zaštitu u kategoriji zaštićenog krajolika.
- Močvarno područje Sušica između sela Mali Lug, Smrečje i zaselka Vode
 - prijedlog za zaštitu u kategoriji zaštićenog krajolika.
- Sjeveroistočna stijena Svete Gore
 - prijedlog za zaštitu u kategoriji zaštićenog krajolika.
- Područje Klanac iznad Gerova
 - prijedlog za zaštitu u kategoriji zaštićenog krajolika.
- Nekoliko desetaka speleoloških objekata
 - prijedlog za zaštitu u kategoriji geomorfoloških spomenika prirode
- Staro stablo tise u Mogušarima (Srednji Hrib)
 - prijedlog za zaštitu u kategoriji dendrološki spomenik prirode

Navedena područja koja još nisu proglašena i zaštićena predstavljaju vrijedne dijelove prirodne baštine čabarskog kraja. Nakon neophodnih detaljnijih istraživanja treba ih zaštititi u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti prirode, ovisno o predloženim kategorijama zaštite.

2.5.4. ZAŠTITA I OČUVANJE KULTURNIH DOBARA

Kulturno-povijesno i graditeljsko naslijeđe Grada Čabra nije veliko po brojnosti kulturnih dobara, ali je od velikog značenja za etnološku baštinu i očuvanje tradicija goranskog narodnog graditeljstva. Kulturna dobra koja su zaštićena (registrirana), preventivno zaštićena ili predložena za zaštitu štite se mjerama zaštite propisanim Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, drugim propisom i ovim Planom. Na području Grada Čabra Planom se štite:

- a. Zaštićena kulturna dobra od državnog značaja,
- b. Zaštićeno kulturno-povijesno naslijeđe od županijskog značaja i
- c. Kulturno-povijesno naslijeđe od lokalnog značaja.

Za potrebe II. Izmjene i dopune PPU Grada Čabra ponovno je analizirano stanje kulturno-povijesnog naslijeđa na području grada Čabra prema ažuriranim podacima Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorskog odjela u Rijeci. Od izuzetnog je značaja da su, u međuvremenu, od donošenja osnovnog PPU Grada Čabra 2003. godine do danas, mnoga kulturna dobra na čabarskom području zaštićena prema posebno provedenom postupku i registrirana tj. upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, u Listu zaštićenih kulturnih dobara, te stoga imaju državni značaj.

1.1. GRADSKA NASELJA / URBANE CJELINE/				
Redni broj	Mjesto / Naselje	Vrsta cjeline	Oblik zaštite povijesne cjeline	
1.	Naselje Čabar	gradska cjelina	evidentirana	

1.2. SEOSKA NASELJA / RURALNE CJELINE/				
Redni broj	Mjesto / Naselje	Vrsta cjeline	Oblik zaštite povijesne cjeline	
1.	Prezid	poluurbana cjelina	zaštićena (registr.)	
2.	Gerovo	poluurbana cjelina	evidentirana	
3.	Plešće	ruralna cjelina	evidentirana	
4.	Zamost	ruralna cjelina	evidentirana	

1.3. ARHEOLOŠKE ZONE I LOKALITETI				
Redni broj	Mjesto / Naselje	Funkcionalni oblik povijesne građevine	Vrijeme / vrsta	Oblik zaštite
1.	Prezid	kasnoantički limes	arheološka zona	zaštićeno (registr.) kulturno dobro

1.4. ETNO ZONE				
Redni broj	Mjesto / Naselje	Funkcionalni oblik povijesne građevine	Vrijeme / vrsta	Oblik zaštite etno zone
1.	Čabar	kovačnica Urh	etno zona	evidentirana
2.	Gerovo	kovačnica, mlinovi, pilane - privredne građevine	etno zona	evidentirana
2.1.	Gerovo - Prezid			
3.	Gerovski kraj	kovačnica, mlinovi, pilane - privredne građevine	etno zona	evidentirana
4.	Plešće			
4.1.	Plešće - Čabar	kovačnica, mlinovi, pilane - privredne građevine	etno zona	evidentirana
5.	Zamost			
		kovačnica, mlinovi, pilane - privredne građevine	etno zona	evidentirana

1.5. POVIJESNE GRAĐEVINE /kompleksi, pojedinačne građevine, dijelovi građevine/				
Redni broj	Mjesto / Naselje	Funkcionalni oblik povijesne građevine	Vrijeme / vrsta	Oblik zaštite kulturnog dobra
1.	Čabar	Dvorac (kaštel) Zrinskih	17.-19.-20. stoljeće utvrda	zaštićeno (registrirano)
		Župna crkva sv. Antuna Padovanskog s kalvarijom	sakralna građevina	zaštićeno (registrirano)
		Kapela Blažene Djevice Marije (područje Potok)	sakralna građevina	zaštićeno (registrirano)
		Mauzolej obitelji Ivana Križa	memorijalni (spomen) objekt	zaštićeno (registrirano)
		Grobnica Ghyczy - Paravić	memorijalni (spomen) objekt	zaštićeno (registrirano)
		Grobnica obitelji Ghyczy	memorijalni (spomen) objekt	zaštićeno (registrirano)
2.	Gerovo	Župna crkva sv. Hermagora i Fortunata	sakralna građevina	zaštićeno (registrirano)
3.	Sveta Gora	Crkva sv. Marije Svetogorske	sakralna građevina	registrirano (registrirano)
4.	Hrib	Župna crkva sv. Leonarda	sakralna građevina	zaštićeno (registrirano)
5.	Mali Lug	Crkva sv. Ane	sakralna građevina	evidentirano
6.	Plešće	Župna crkva sv. Trojstva	sakralna građevina	zaštićeno (registrirano)
		Kuća i gospodarstvo Čop	civilna građevina	zaštićeno (registrirano)
		Pokretni inventar mlina	izložbeni eksponati etno zbirke u Čabru	registrirano pokretno dobro

7.	Zamost	Kapela sv. Ivana i sv. Roka	sakralna građevina	zaštićeno (registrirano)
		Crkva sv. Marije od Pohođenja	sakralna građevina	zaštićeno (registrirano)
8.	Prezid	Župna crkva sv. Vida	sakralna građevina	zaštićeno (registrirano)
		Kuća Vesel, Goranska 36	19. stoljeće civilna građevina	zaštićeno (registrirano)
		Kuća Ožbolt, Goranska 50	19. stoljeće civilna građevina	zaštićeno (registrirano)
		Kuća Žagar, Goranska 117	19. stoljeće civilna građevina	zaštićeno (registrirano)
		Kuća Lipovac, Goranska 61	19. stoljeće civilna građevina	zaštićeno (registrirano)

Tablica br. 29. – Kulturno-povijesno naslijeđe Grada Čabra - zbirni prikaz -; Izvor podataka: PPUG Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09 i SN Grada Čabra 19/13, 04/17)

Uvjeti zaštite kulturno-povijesnog naslijeđa

Najbolja zaštita kulturno-povijesnog i graditeljskog naslijeđa nekog područja je njegova konzervacija ili revitalizacija (ovisno o stupnju spomeničke vrijednosti) i uključivanje u svakodnevni život zajednice. Prvi korak je registracija evidentiranih spomenika kulture, njihovo uključenje u popis registriranih kulturnih dobara i u nacionalni program revitalizacije i zaštite, čime postaju izglednije mogućnosti potrebnih ulaganja u njihovo očuvanje od daljnjeg propadanja.

Turizam može pomoći bržem razumijevanju da su kulturna dobra u prostoru elementarni dio turističke ponude i da bi društvo, koje je zainteresirano za prosperitet turizma i njegov doprinos nacionalnom dohotku, trebalo ulagati u održavanje i prezentiranje spomeničkih vrijednosti kao u turističku infrastrukturu. Još uvijek nije iskorištena mogućnost da se u turističkoj ponudi nudi život i boravak u povijesnom ambijentu, a ne pokraj njega ili pogledom na njega, uz neophodno obnavljanje kojim se prostor može oplemeniti novim materijalima i ugođajima, ali uz vrlo stroge i kontrolirane kriterije obnove u cilju da se zadrži autentičnost a ne da se stvori krivotvorina.

Materijalne mogućnosti Grada Čabra u nastojanjima za očuvanje, zaštitu i revitalizaciju svoje kulturno-povijesne, graditeljske i etnološke baštine nedostatne su i neodgovarajuće potrebama, stoga je potreban angažman i pomoć šire društvene zajednice, županijskih i državnih institucija.

Karakteristične oblike i elemente goranskog narodnog graditeljstva poželjno je odrediti kao oblikovne predloške za izgradnju stambenih i vikend-kuća, planinarskih domova, pomoćnih i gospodarskih objekata i sličnih građevina.

2.6. OBVEZNI PROSTORNI POKAZATELJI

	Osnovna tematska cjelina	Skupina pokazatelja	Pokazatelj	Jedinica	Vrijednost
1.	OPĆI POKAZATELJI RAZVOJNIH KRETANJA				
1.1.	DEMOGRAFSKA STRUKTURA	A. Razmještaj i struktura stanovništva	1. Broj stanovnika (popis 2011) 2. Indeks kretanja broja stanovnika 3. Prirodni prirast stanovništva	broj broj broj	3.770 72,93 -356
		B. Razmještaj i struktura kućanstava	1. Broj kućanstava 2. Indeks broja rasta kućanstava 3. Prosječna veličina kućanstva	broj broj broj	1.441 79,18 2,63
1.2.	SOCIJALNO-GOSPODARSKA STRUKTURA	Ekonomski razvoj	1. Stupanj razvijenosti	skupina	V.
2.	STRUKTURA NASELJA I PODRUČJA ZA RAZVOJ NASELJA				
2.1.	OBILJEŽJA SUSTAVA NASELJA	Razmještaj, gustoća naselja i naseljenost	1. Broj naselja 2. Gustoća naselja 3. Gustoća naseljenosti	broj br. naselja/km² br. stan./ha	37 1,32 7,22
2.2.	KORIŠTENJE ZEMLJIŠTA U NASELJIMA	A. Površina naselja	1. Površina naselja (izgrađeno)	ha	497,32
		B. Građevinska područja naselja (GP)	1. Površina GP naselja – ukupno planirana 2. Udio GP u odnosu na ukupnu površinu JLS 3. Udio izgrađenog GP u odnosu na ukupnu površinu JLS 4. Udio neizgrađenog GP u odnosu na ukupnu površinu JLS 5. Udio neuređenog GP u odnosu na ukupno GP 6. Broj stanovnika/ukupna površina GP 7. Broj stanovnika/izgrađena površina GP	ha % % % % st/m² st/m²	583,06 2,08 1,78 0,31 0,08 0,10
2.3.	IZDVOJENA GRAĐEVINSKA PODRUČJA	Izdvojena građevinska područja (IGP)	1. Površina izdvojenog građevinskog područja izvan naselja – ukupno planirana 2. Površina i udio površine IGP pojedine namjene u odnosu na ukupnu površinu IGP: 2.a. Gospodarska namjena – proizvodna 2.b. Poslovna namjena 2.c. ugostiteljsko-turistička 2.d Sport i rekreacija	ha ha % ha % ha % ha %	106,77 23,66 22,16 14,38 13,47 45,37 42,49 23,00 21,54
3.	POSTOJEĆA INFRASTRUKTURNA OPREMLJENOST				
3.1.	PROMETNA INFRASTRUKTURA	A. Cestovni promet	1. Duljina cesta po vrstama 2. Udio pojedinih vrsta cesta a. Autocesta b. Državna cesta c. Županijska cesta d. Lokalna cesta 3. Cestovna gustoća (dužina ceste / površina područja) 4. Nerazvrstane ceste(dužina ceste / površina područja)	km % km % km % km % km/km² km/km² %	74,67 0 0 38,90 52,09 18,01 24,12 17,76 23,78 0,27 90,16 0,32
		B. Željeznički promet	1. Duljina pruga prema vrsti 2. Udio pojedinih vrsta željezničkih pruga – međunarodna željeznička pruga 3. Gustoća željezničkih pruga (dužina / površina područja)	km % km/km²	0 0 0
		C. Zračni promet	1. Broj zračnih luka prema vrsti – heliđrom	broj	2 postojeća

			2. Površina zračnih luka	km	2 (planirano PPUG-om) nepoznato
		D. Pomorski promet	1. Broj luka prema vrsti 2. Površina kopnenog dijela luke 3. Luke nautičkog turizma prema broju vezova	broj ha broj	0 0 0
		E. Riječni promet	1. Broj riječnih luka prema veličini i rijeci 2. Klasa i duljina plovnih putova	broj klasa, km	0 0
		F. TK infrastruktura	Broj postojećih baznih stanica na 100 stanovnika	broj/100 stan.	0,04
3.2.	ENERGETSKA INFRASTRUKTURA	A. Opskrba električnom energijom	1. Duljina elektroopkrbnih vodova 2. Udio i duljina elektroopkrbnih vodova prema vrsti: a. Nadzemni vodovi b. Podzemni vodovi	km %; km %; km	241,7 52,8 47,2
		B. Opskrba plinom	1. Duljina plinovoda 2. Udio prema vrsti plinovoda - magistralni	km %	0 0
		C. Opskrba naftom	1. Duljina naftovoda	km	0
3.3.	OPSKRBA VODOM I ODVOĐNJA OTPADNIH VODA	A. Opskrba pitkom i tehnološkom vodom	1. Duljina javne vodoopkrbne mreže 2. Potrošnja pitke vode	km m³/mj/kućanstvo	67 5,8
		B. Pročišćavanje otpadnih voda	1. Duljina kanalizacijske mreže 2. Uređaji za pročišćavanje otpadnih voda – broj i kapacitet (planirano PPUG-om Čabra)	km broj ES	2 6 4.400
3.4.	GOSPODARENJE OTPADOM	Odlagalište otpada	1. Broj i površina odlagališta prema vrsti	broj ha	1 1,63
			2. Sanacija neuređenih odlagališta – divlji deponiji	broj ha	5 3
4.	KORIŠTENJE I ZAŠTITA ZNAČAJNIH PROSTORA				
4.1.	KORIŠTENJE PRIRODNIH RESURSA	A. Poljoprivreda	1. Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta 2. Udio poljoprivrednog zemljišta 3. Površina poljoprivrednog zemljišta po stanovniku	ha % ha/stan.	1.051,36 3,75 0,22
		B. Šumarstvo	1. Ukupna površina šumskog zemljišta 2. Udio šumskog zemljišta 3. Površina šumskog zemljišta po stanovniku	ha % ha/stan.	24.487,00 87,41 5,04
		C. Vode	1. Površina površinskih voda prema vrsti (jezero, ribnjak, umjetni bazen, more) 2. Udio površina površinskih voda u odnosu na površinu JLS 3. Duljina vodotoka	ha % km	167,98 0,60
		D. Mineralne sirovine	1. Broj i površina eksploatacijskih polja po vrstama mineralnih sirovina – tehničko-građevni kamen	broj ha	1 7,20
4.2.	ZAŠTIĆENE PRIRODNE VRIJEDNOSTI	Zaštićena područja prirode	1. Broj i površina zaštićenih objekata prirodnih vrijednosti 2. Broj i površina ekološke mreže	broj ha broj ha	2 3.438,68 2 28.014
4.3.	KULTURNA DOBRA	Struktura registriranih kulturnih dobara	1. Broj zaštićenih nepokretnih kulturnih dobara 2. Broj ili udio obnovljenih kulturnih dobara 3. Broj ili udio ugroženih kulturnih dobara	broj broj broj	4 2 7
4.4.	PODRUČJA POSEBNIH KARAKTERISTIKA	Područja potencijalnih prirodnih i drugih katastrofa	** Opisano u tekstualnom dijelu izvješća		Poglavlje 2.5.2.1.
5.	DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA				
5.1.	POKRIVENOST PROSTORNIM PLANOVIMA	Pokrivenost PP prema razini planova i izvješća	1. Broj donesenih PP 2. Broj donesenih izmjena i dopuna PP 3. Broj PP u izradi	broj broj broj	4 3 0
5.2.	PROVEDBA PROSTORNIH PLANOVA		1. Broj izdanih pojedinačnih akata prostornog uređenja po vrstama a. Lokacijske dozvole b. Građevinske dozvole	broj broj broj	53 9 44
5.3.	URBANA PREOBRAZBA		1. Broj PP ili pojedinačnih zahvata 2. Površina	broj ha	- -
5.4.	URBANA SANACIJA		1. Broj izdanih rješenja o ozakonjenju 2. Planovi sanacija, izmjene i dopune PP	broj broj	- -

III. ANALIZA IZRADE I PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA

3.1. IZRADA DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA

Prostorno uređenje područja grada Čabra regulirano je prostornim planovima državne, županijske i lokalne razine. Jedini plan državne razine na dijelu područja Grada jest Prostorni plan Nacionalnog parka "Risnjak" (NN 23/2001).

Osnovni dokument prostornog uređenja za područje grada Čabra je Prostorni plan uređenja grada Čabra (PPUG Čabra SN PGŽ 25/03).

I. Izmjenama i dopunama PPUG Čabra (SN PGŽ 25/03) izvršeno je usklađenje sa Zakonom o prostornom uređenju (NN 76/07).

II. Izmjenama i dopunama PPUG Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09) usklađen je sa Prostornim planom Primorsko-goranske županije (Službene novine PGŽ broj 14/00, 12/05, 50/06 - ispravak, 08/09 i 03/11) ali, istovremeno, i sa izradom novog Županijskog plana (SN PGŽ 32/13).

Nakon toga PPUG Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09, 19/13) usklađen je i s člankom 201. Zakona o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17).

Na snazi je PPUG Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09, 19/13, SN Grada Čabra 04/17)

U prostorni plan ugrađene su temeljne smjernice u planiranju razvoja i prostornog uređenja Grada:

- Održivi razvoj Grada usklađen s regijom;
- Očuvanje identiteta Grada kroz očuvanje prirodnih i kulturnih vrijednosti;
- Određivanje mjera unapređenja i zaštite okoliša;
- Unapređenje sustava urbanog uređenja i gospodarenja gradskim prostorom;
- Osiguravanje i unapređenje sustava gospodarenja otpadom, koridora prometnica i komunalne infrastrukture.

3.1.1. VAŽEĆI PROSTORNI PLANOVI

3.1.1.1. PROSTORNI PLAN ŽUPANIJE

Prostorni plan Primorsko-goranske županije (PP PGŽ, SN PGŽ 32/13, 41/18 i 04/19), zajedno sa Strategijom prostornog razvoja RH (NN 106/2017) daju smjernice prostornog razvoja i određuju okvir za izradu Prostornog plana uređenja Grada Čabra.

Naziv plana	Naziv glasila	Broj glasila
Prostorni plan Primorsko-goranske županije (PPŽ)	Službene novine Primorsko-goranske županije (SN PGŽ)	2013-32
I. Izmjene i dopune Prostornog plana Primorsko-goranske županije (I. ID PPŽ)	Službene novine Primorsko-goranske županije (SN PGŽ)	2018-41 2019-04 (Odredbe za provođenje)

Tablica br. 30. – Prostorni planovi županije na snazi 31.12.2018. godine; Izvor podataka: Javna ustanova Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije – Registar prostornih planova

3.1.1.2. PROSTORNI PLAN UREĐENJA GRADA

Prostorni plan uređenja Grada Čabra temeljni je dokument uređenja, korištenja, namjene s krajnjim ciljem održivog razvoja prostora, a određuje usmjerenja za razvoj djelatnosti i namjenu površina, te uvjete za održivi i uravnoteženi razvoj Grada. Sadržaj Prostornog plana uređenja Grada određen je Zakonom o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18 i 39/19), a usklađen je sa Prostornim planom Primorsko-goranske županije (Službene novine PGŽ broj 14/00, 12/05, 50/06 - ispravak, 08/09 i 03/11) ali, istovremeno, i sa izradom tada novog Županijskog plana (SN PGŽ 32/13).

Izmjenama i dopunama Prostornog plana prvenstveno je usklađen s važećim zakonskim i podzakonskim propisima, te sa stanjem na terenu: građevinska područja, građevinska područja izdvojene namjene, namjene pojedinih zona, definicija i/ili redefinicija pojedinih zona prema zahtjevima korisnika. Također, revidiraju se Odredbe za provođenje Plana, ispituju mogućnosti korištenja obnovljivih izvora energije, a u skladu sa zahtjevima Strategija razvoja države i županije stvaraju se preduvjeti za razvoj gospodarstva.

Naziv plana	Naziv glasila	Broj glasila
Prostorni plan uređenja Grada Čabra (PPUG)	Službene novine Primorsko-goranske županije (SN PGŽ)	2003-25
I. Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Čabra (I. ID PPUG)	Službene novine Primorsko-goranske županije (SN PGŽ)	2009-17
II. Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Čabra (II. ID PPUG)	Službene novine Primorsko-goranske županije (SN PGŽ)	2013/19
Usklađenje Prostornog plana uređenja Grada Čabra sa člankom 201. Zakona o prostornom uređenju (NN 153/13)	Službene novine Grada Čabra (SN GČ)	2017-04

Tablica br. 31. – Prostorni planovi Grada na snazi 12.2020. godine; Izvor podataka: Javna ustanova Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije – Registar prostornih planova

3.1.1.3. URBANISTIČKI PLANOVİ UREĐENJA

Za područje grada Čabra nema donesenih Urbanističkih planova uređenja.

3.1.1.4. DETALJNI PLANOVİ UREĐENJA

Jedini DPU koji je u primjeni je DPU »Gerovo-Kasarne« (SN br. 3/84, 19/93).

Unatoč tome njegova realizacija nije išla predviđenim tempom. Južno locirano stambeno naselje, definirano još 1984. godine, još je u izgradnji, a komunalna infrastruktura ne zadovoljava.

3.1.2. PROSTORNI PLANOVİ U IZRADI

Za područje grada Čabra nema Prostornih planova u izradi.

3.2. PROVEDBA DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA

Provedba dokumenata prostornog uređenja obuhvaća izdavanje akata o gradnji – lokacijske i građevinske dozvole, te rješenja o izvedenom stanju i uporabi objekata.

Prema podacima dobivenih iz Primorsko-goranske županije, Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša, Ispostava Delnice, u razdoblju od 2015. do 2020. godine zaprimljeno je i usvojeno:

Dokumenti	Zaprimljeno	Usvojeno
Lokacijske dozvole	7	9
Građevinske dozvole	49	44
Rješenje o izvedenom stanju	71	432

Tablica br. 32. – Provedbeni dokumenti prostornog uređenja i gradnje; Izvor podataka: Primorsko-goranska županija, Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša, Ispostava Delnice, klasa: 053-02/21-02/1 od 11. siječnja 2021. godine

3.3. IZRADA I PROVEDBA DRUGIH RAZVOJNIH I PROGRAMSKIH DOKUMENATA KOJI UTJEČU NA PROSTOR

3.3.1. DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA I ZAŠTITE OKOLIŠA DRŽAVNE RAZINE

Dokumenti iz područja prostornog uređenja i zaštite okoliša koji su relevantni za razvoj Grada Čabra u izvještajnom razdoblju:

- Nacionalna razvojna strategija RH od 2020. do 2030. godine (u izradi);
- Strategija regionalnog razvoja RH do 2020. godine;
- Strategija prostornog razvoja RH (NN 106/17);
- Državni plan prostornog razvoja (NN 39/18);
- Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15, 44/17, 90/18, 32/20, 62/20);
- Strategija i akcijski plan zaštite prirode RH od 2017. – 2025. godine (NN 72/17);
- Plan gospodarenja otpadom RH od 2017. – 2022. godine (NN 3/17);
- Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske od 2017. do 2030. Godine (NN 84/17).

3.3.2. DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA I ZAŠTITE OKOLIŠA REGIONALNE/ŽUPANIJSKE RAZINE

- Razvojna strategija Primorsko-goranske županije 2016. – 2020. Godine (Županijska skupština 19. studenoga 2015. g.);
- Prostorni plan Primorsko-goranske županije (SN PGŽ 32/13, 41/18 i 04/19);
- Izvješće o stanju u prostoru PGŽ od 2013. – 2016. godine (SN PGŽ 4/19);
- Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske na području Primorsko-goranske županije za 2017. godinu (Župan, 9. svibnja 2019);
- Strategija razvoja zdravstvene industrije Primorsko-goranske županije za razdoblje 2013. do 2020. godine (Županijska skupština 7. veljače 2013. g.);
- Krajobrazi Primorsko-goranske županije – metodološka podloga za izradu krajobrazne osnove s posebnim osvrtom na zaštićene dijelove (2013. godine);

- Glavni provedbeni plan obrane od poplava (2018. godine);
- Plan upravljanja vodnim područjima 2016. – 2021. godine;
- Strategija razvoja sporta u Primorsko-goranskoj županiji za razdoblje 2016. – 2020. godine;
- Strategija razvoja urbane aglomeracije Rijeka za razdoblje 2016. – 2020. godine;
- Plan zaštite i spašavanja Primorsko-goranske županije (prirodne katastrofe i nesreće: poplave, potresi i ostale prirodne nesreće te tehničko-tehnološke katastrofe i velike nesreće) (Županijska skupština 21. svibnja 2015. g.).

3.3.3. DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA I DRUGI STRATEŠKI RAZVOJNI I PROGRAMSKI DOKUMENTI LOKALNE RAZINE OD VAŽNOSTI ZA GRAD ČABAR

- Prostorni plan uređenja Grada Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09, 19/13, SN Grada Čabra 04/17);
- Strategija razvoja Grada Čabra 2015. do 2020. Godine (2016.g.);
- Nacrt plana gospodarenja otpadom za razdoblje od 2017. do 2022. godine;
- Procjena ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara te okoliša od katastrofa i velikih nesreća na području Grada Čabra;
- Plan zaštite i spašavanja Grad Čabar;
- Plan civilne zaštite za Grada Čabara;
- Odluka o ustrojavanju evidencije komunalne infrastrukture:
 - Evidencija građevina i uređaja javne namjene,
 - Evidencije groblja, javne rasvjete, javnih parkirališta, javnih prometnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, javnih zelenih površina i nerazvrstanih cesta Izvješće o izvršenju Programa građenja objekata i uređaja komunalne infrastrukture u 2019. g.
- Izvješće o izvršenju Programa održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture u 2019.g.
- Izvješće o izvršenju Programa održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture u 2019.g.

3.4. PROVOĐENJE ZAKLJUČAKA, SMJERNICA, PRIJEDLOGA ZA UNAPREĐENJE, PREPORUKA I AKTIVNOSTI, ODNOSNO MJERA IZ PRETHODNOG IZVJEŠĆA O STANJU U PROSTORU

Izvešće o stanju u prostoru Grada Čabra za razdoblje od 01.02.2002. do 31.12.2005. godine usvojen je 2006. godine (SN PGŽ 12/2006). Kao prioritetni postavljeni su ciljevi:

1. razvoj prostora grada Čabra na načelima održivog razvoja:

- 1.1.1. poboljšanje kvalitete već izgrađenih sustava za odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda,
- 1.1.2. dovršetak izgradnje centralnog vodoopskrbnog sistema, ali i korištenje i održavanje manjih vodovoda povezanih u sustav,
- 1.1.3. razvijanje onih gospodarskih grana koje se temelje na održivom razvoju, osobito promicanje ekološke poljoprivrede makar kao dopunske djelatnosti, posebnu pažnju treba posvetiti lovu i ribolovu, što znači i
- 1.1.4. razvoj turizma koji se temelje na održivom korištenju prirodnih i kulturnih resursa.

2. definiranje poduzetničkih zona u svim većim mjestima

- 2.1.1. uređenje i modernizacija postojećih i
- 2.1.2. otvaranje novih poduzetničkih zona

3. integracija u hrvatski i europski prostor jačanjem prometnih, informatičkih i drugih komunikacija, koristeći pri tom mogućnost pridobivanja novčane pomoći iz pristupnih fondova Europske unije

- 3.1.1. jačanje prometnih i drugih veza lokalnog i šireg značaja, te
- 3.1.2. informatizacija i informatička razmjena podataka.

4. očuvanje kulturne baštine, osobito ostataka ruralnog načina života

- 4.1.1. rekonstrukcija sakralnih objekata u suradnji s njihovim vlasnikom,
- 4.1.2. očuvanje ruralne kulturne baštine, osobito vodnih pogona na Gerovčici,
- 4.1.3. uređenje muzejskih prostora u dvorcu Zrinski,
- 4.1.4. proučavanje i istraživanje još neistraženih spomenika prošlosti, primjerice Liburnskog limesa.

IV. PRIJEDLOZI ZA UNAPREĐENJE PROSTORNOG RAZVOJA GRADA ČABRA S OSNOVNIM PREPORUKAMA ZA IDUĆE RAZDOBLJE

4.1. POTREBE, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA DALJNJEG PROSTORNOG RAZVOJA GRADA ČABRA, REGIONALNIH I RAZVOJNIH POTREBA OBZIROM NA OKOLNOSTI, SEKTORSKA OPTEREĆENJA I IZAZOVE

Strategija razvoja Grada Čabra 2015. - 2020. godine definira optimalne razvojne pravce područja Grada Čabra uzimajući u obzir obilježja, prednosti i ograničenja područja i njegovog okruženja.

Sastavni dio "Strategije" je SWOT ANALIZA na temelju koje je određena vizija razvoja, definirani su prioritetni ciljevi, te utvrđene mjere kojima će se doprinijeti ostvarenje vizije i ciljeva razvoja Grada Čabra u narednom razdoblju.

SNAGE	SLABOSTI
– relativno kvalitetna osnovna komunalna infrastruktura (vodovod, struja, odvoz smeća) – postojeća socijalna infrastruktura (zdravstvo, obrazovanje, sport) – bogatstvo prirodnim resursima – planinski čist zrak visoke kakvoće – klima koja donosi snijeg zimi, a svježinu ljeti – očuvan okoliš – visoka biološka raznolikost planinskog eko sustava – izvori pitke vode – zaštićena područja – prirodne ljepote – raspoložive sirovine (drvo) – razvijena prerađivačka industrija i građevinarstvo – cijene zemljišta – postojanje pograničnog područja sa Slovenijom te mogućnost gospodarskog, prometnog i društvenog povezivanja sa Slovenijom – tradicija bavljenja poljoprivredom, obradom drva, lovom, šumarstvom – autohtone sorte – raznolikost kulture (jezika(govora) i običaja) na relativno malom prostoru – mala vjerojatnost za prirodne nepogode (poplave, potresi i sl.) – veliki broj obrta u odnosu na broj stanovnika – šume kao gospodarski resurs – gostoljubivi i miroljubivi žitelji	– loša lokalna prometna povezanost i nedovoljno ulaganje u održavanje javnih cesta – nedovoljno izgrađena turistička infrastruktura – nedostatna sportska infrastruktura – nerazvijena kulturna infrastruktura – nesređenost zemljišnih knjiga – nedovoljna gospodarska iskorištenost prirodne i kulturne baštine – nedovoljno korištenje prirodnih i gospodarskih resursa – nedovoljna iskorištenost poticajnih mjera i fondova, natječaja..) – drastično smanjenje nataliteta, depopulacija visoka stopa mortaliteta – nepovoljna starosna i obrazovna struktura stanovništva – dugoročna nezaposlenost – nedostatak radnih mjesta – pasivnost građana – inertnost stanovništva – nedostatak poduzetničkog duha – odseljavanje mlađeg stanovništva – nesanirana odlagališta smeća – neadekvatna i nedovoljna promidžba postojeće turističke ponude – nizak bruto društveni proizvod po glavi stanovnika – rascjepkanost i usitnjenost poljoprivrednih i šumskih površina – nesređeni imovinsko pravni odnosi – nedostatak podrške poduzetničkim idejama – nedostatak zajedništva i solidarnosti, jal, nepovjerenje

	– nedostatak strategije razvoja nadstranačkog karaktera – nedostatak brendiranih proizvoda – slaba uređenost i održavanje okoliša – izoliranost brdskog kraja, područja Grada – slaba informatička pismenost zbog velikog broja starog stanovništva
--	---

Tablica br. 33 – SWOT Analiza **snaga i slabosti** kao unutarnjih čimbenika koji ukazuju na prijetnje razvoju Grada; Izvor podataka: Strategija razvoja Grada Čabra 2015.- 2020.

PRILIKE/MOGUĆNOSTI	PRIJETNJE
– kvaliteta okolišnih komponenata (visoka kvaliteta zraka, vode) – prirodna baština (očuvanje i zaštita) – blizina nacionalnih parkova i parkova prirode te zaštićenih područja – mogućnosti razvoja djelatnosti primarnog sektora – raznolika kulturna baština (značajan broj građevina, kulturno-povijesnih cjelina, sakralnih predmeta) – razvijanje sustava održivog zbrinjavanja otpada – veće korištenje fondova iz EU i drugih fondova – potencijali za poljoprivrednu proizvodnju – mogućnost razvoja obnovljivih izvora energije – prisustvo alternativnih izvora energije (vjetar, voda) – unaprijeđenje prometne povezanosti – razvoj i specijalizacija i komercijalizacija primarne poljoprivrede, jačanje komercijalnih proizvođača kroz poticaje Županije, EU (Program ruralnog razvoja RH 2014.-2020.) – privlačenje mladog stručnog kadra – interes stranih investitora za ulaganje u gospodarstvo – povezivanje s drugim područjima unutar EU koja imaju slične probleme te učenje iz njihovih primjera – bolje partnerstvo lokalnih sudionika u pripremi zajedničkih projekata – ravnomjerni razvoj ruralnog područja – mogućnost razvoja lovnog turizma – povezivanje obrazovanja s gospodarstvom – brojna nacionalne i međunarodne deklaracije i potpore za zaštićena područja – razvijanje zimskog turizma i sporta (popularnost zimskih sportova)	– nedostatna i neadekvatna ponuda radne snage domicilnog stanovništva – nepovoljna starosna struktura u kojoj će sve više dominirati staračko stanovništvo, što će utjecati na povećanje sredstava za socijalnu skrb – gubitak posla koji pogađa uglavnom starosne skupine iznad 50 godina i nemogućnost novog zapošljavanja prijete porastom siromaštva – niska kupovna moć stanovništva – niska cijena konkurentskih proizvoda – centralizirano šumarstvo u RH/hrvatskih šuma (Zagreb) – neusklađenost ponude radnih mjesta i potražnje na lokalnom tržištu rada – odlazak obrazovane mlade populacije – negativna demografska kretanja – veliki udio sive ekonomije u lokalnom gospodarstvu – recesijska kretanja u nacionalnom gospodarstvu – nestabilna struktura proračunske potrošnje – nekontrolirano i prekomjerno iskorištavanje prirodnih resursa – sporost birokracije i administrativna ograničenja – zagađivanje okoliša i globalno zatopljenje – sporost u prilagođavanju EU regulativi

Tablica br. 34 – SWOT Analiza **prilika/mogućnosti i prijetnji** kao vanjskih čimbenika koji ukazuju na prijetnje razvoju Grada; Izvor podataka: Strategija razvoja Grada Čabra 2015.- 2020.

4.2. OCJENA POTREBE IZRADE NOVIH I/ILI IZMJENE I DOPUNE POSTOJEĆIH PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA KOJI UTJEČU NA PROSTOR

Izrada novih, te izmjena i dopuna postojećih prostornih i urbanističkih planova Grada Čabra određeno je važećim planom višeg reda – Prostornim planom uređenja Grada Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09, 19/13, SN Grada Čabra 04/17).

Prostornim Planom se, u svrhu posrednog provođenja, određuje obveza izrade sljedećih prostornih planova užih područja:

- prostornog plana područja posebnih obilježja (PP PPO),
- urbanističkih planova uređenja (UPU),
- detaljnih planova uređenja (DPU). **Zakonom o prostornom uređenju (Narodne novine broj 153/13) nije propisana izrada detaljnog plana uređenja.**

Prostorni plan područja posebnih obilježja (PP PPO)

Prostorni plan područja posebnih obilježja predlaže se za područje Parka prirode Dolina Kupe koje se predlaže za zaštitu. (pripadajući dio u Gradu Čabru), a u obuhvat je uključena i rijeka Čabranka do izvora. Točna granica prostornog obuhvata odredit će se aktom proglašenja Parka prirode Dolina Kupe.

Urbanistički plan uređenja (UPU)

- za građevinska područja naselja :
 - N65 Čabar i
 - N24 Gerovo,
- za građevinska područja gospodarske - turističko-ugostiteljske namjene :

T1 – hoteli / pansioni :

planirani :

- T1₁ - između naselja Plešće i Podstene,
- T1₂ - u naselju Zamost,
- T1₃ - u naselju Ferbežari

T2 – turistička naselja:

planirani:

- T2 1 u naselju Mandli,
- T2 2 između naselja Ferbežari i Srednja Draga,
- T2 3 u naselju Crni Lazi (Kut),
- T2 4 u naselju Makov Hrib,
- T2 5 u naselju Parg (brdo Gag)
- T2 7 u Goračima (skupina naselja) i
- T2 8 u naselju Kozji Vrh
- T2 9 uz naselje Čabar

- T2 10 između naselja Srednja Draga i Ravnice
- T2 11 između naselja Mali Lug i Smrečje

T3 – kamp / autokamp u prirodi (u sklopu TiSRC „Jezero Vode“)

planirani :

- T3 1 kamp u prirodi uz umjetnu akumulaciju - jezero Vode.
- za građevinska područja sportsko-rekreacijske namjene:

R1 - Sportsko-rekreacijski centar Plešće koji uključuje površine:

- R1₁ - površina za zatvorena i otvorena sportska igrališta,
- R1₂ - površina za rekreaciju uz Čabranku, s uređenom plažom PL₁

R2 - Sportsko-rekreacijski centar (u sklopu TiSRC „Jezero Vode“) - uz umjetnu akumulaciju - jezero Vode koji uključuje površine :

- R2₁ - površina za zatvorena i otvorena sportska igrališta te višenamjensku sportsku dvoranu
- R2₂ - površina za rekreaciju uz akumulaciju Vode, s uređenom plažom PL₂ .

Turistički i sportsko-rekreacijski centar (TiSRC) „JEZERO VODE“ za koji se Planom određuje izrada jedinstvenog urbanističkog plana uređenja koji objedinjuje akumulaciju i građevinska područja :

- T3₁ -kamp u prirodi uz akumulaciju - jezero Vode,
- R2₁ -površina za zatvorena i otvorena sportska igrališta te višenamjensku sportsku dvoranu i
- R2₂ - površina za rekreaciju uz akumulaciju Vode, s uređenom plažom PL 2

Do donošenja navedenih prostornih planova užih područja ne može se odobriti gradnja novih građevina ni zahvata u uređenju prostora.

Iznimno, dozvoljavaju se rekonstrukcije, prenamjene i interpolacije novih građevina u izgrađenom dijelu građevinskih područja naselja:

N65 Čabar i

N24 Gerovo.

U obuhvatu povijesne cjeline naselja Čabar do donošenja urbanističkog plana uređenja dozvoljavaju se samo radovi na održavanju postojećih građevina u postojećim gabaritima i pod uvjetima nadležne konzervatorske službe.

Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša ispostave Delnice dostavio je zahtjeve glede izrade Izvješća o stanju u prostoru Grada Čabra odnosno mišljenje na važeći Prostorni plan uređenja Grada Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09, 19/13, SN Grada Čabra 04/17) u kojem su naveli da postoji realna potreba za izmjenama koje bi se odnosile osobito na:

1 Zbog proteka duljeg razdoblja od posljednjih izmjena i dopuna, treba razmotriti mogućnost nove izmjene i dopune Prostornog plana, iako su u izradi Plana vrlo realno utvrđene potrebe za korištenjem prostora poštujući pri tom ograničenja koje zahtjeva imperativ očuvanja prirodnih resursa s jedne strane i stvaran interes za gradnju s druge, smještaj i veličina građevinskih područja u većini slučajeva zadovoljavaju, što vrijedi također i za smještaj građevinskih područja za izdvojene namjene. II Izmjena i dopuna ipak nije uskladila u potpunosti granice izgrađenih područja (ponekad granica siječe već izgrađene objekte koji nisu bili ucrtni, čemu je razlog nepoklapanje katastarskih planova sa snimkama iz zraka, odnosno snimkom iz zraka DOF 2011. godine prema kojoj su se legalizirale građevine u skladu sa Zakonom o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama, na nekim mjestima je otklon i više metara u oba smjera). Po Zakonu o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama ("Narodne novine" broj 86/12, 143/13, 635/17 i 14/19) ozakonjen je veliki broj objekata, a kod ucrta se ustvrdio i ovaj nedostatak.

2 U međuvremenu su se pojavili neki novi interesi i trendovi koji mogli pokrenuti gradnju u postojećim izdvojenim građevinskim područjima, ali i planiranim. Neka izdvojena građevinska područja rastu dok su neka trenutno napuštena, te treba razmotriti mogućnost njihove prenamjene, u skladu s time unijeti promjene u Prostorni plan.

Na području grada Čabra zamjetan je interes za neke nove oblike turizma, kao što su izletnički turizam u prirodi, robinzonski turizam, razni oblici kampiranja, te je potrebno vidjeti koji prostori bi bili prihvatljivi za takvu vrstu gradnje (Prostorni plan uređenja Grada Čabra u svojoj terminologiji nema pojam „robinzonski turizam“). Ovdje se također treba osvrnuti na izradu UPU Jezero Vode s čijom izradom se bilo započelo, ali je postupak izrade prekinut, a radi se o prostoru čiji bi sadržaji u mnogome odgovarali ovakvom obliku turističke ponude.

3 Ucrtavanje svih postojećih građevina i izgrađenih struktura u katastarske planove trebao bi biti prioritetan, posebno postojećih infrastrukturnih građevina. Preduvjet je rješavanje vlasničkih odnosa u nekim postojećim zonama, osobito onima koje se trenutno ne koriste ili se koriste tek povremeno iako njihova funkcija nije nikada došla u pitanje (građevinsko zemljište izvan građevinskog područja namijenjeno cjelogodišnjem korištenju u sportu i rekreaciji u prirodi, skijalište Rudnik) Romsko naselje u Vrhovcima, Ponikve, potrebno je evidentirati i adekvatno opremiti.

4.3. PREPORUKA MJERA I AKTIVNOSTI ZA UNAPRJEĐENJE PROSTORNOG RAZVOJA

Dokumentom "Strategija razvoj Grada Čabra 2015. - 2020. " (u daljnjem tekstu: Strategija), temeljem analiza razvojnih trendova i koncepta planiranog razvoja određena je vizija razvoja Grada Čabra u navedenom razdoblju:

„Grad Čabar je razvijena gospodarska mikrolokacija u Gorskom kotaru. Znanje i tradicija u drvenoj industriji omogućava razvoj i napredak. Razvoj turizma bazira se na očuvanoj kulturnoj baštini te tradicionalnoj i ekološkoj poljoprivredi.“

Za dostizanje željenog budućeg stanja i ostvarenje vizije Grada Čabra definirani su strateški ciljevi. Strateški ciljevi predstavljaju postignuća koja Grad želi realizirati u vremenskom razdoblju od 5 godina.

Na temelju analize stanja strateški ciljevi Grada Čabra su:

- Strateški cilj 1 – Razvoj malog i srednjeg poduzetništva
- Strateški cilj 2 – Poticanje društvenog standarda, jačanje zdravstvene i socijalne dimenzije kvalitete života
- Strateški cilj 3 – Zaštita i očuvanje okoliša

Uz svaki strateški cilj definirani su strateški razvojni prioriteti. Uz svaki razvojni prioritet definirane su mjere koje su određene ciljem i aktivnostima te su definirani nositelji pojedine mjere.

– Strateški cilj 1: Razvoj malog i srednjeg gospodarstva

STRATEŠKI CILJ 1. RAZVOJ MALOG I SREDNJEG PODUZETNIŠTVA	
STRATEŠKI PRIORITET	1.1. POTICANJE RAZVOJA I UNAPREĐENJE MALOG I SREDNJEG PODUZETNIŠTVA
MJERA	1.1.1. SUFINANCIRANJE I POTPORA RADU MALIH I SREDNJIH PODUZETNIKA
CILJ MJERE	Poboljšanje konkurentnosti mikro, malih i srednjih poduzetnika te stvaranje povoljnog poduzetničkog okruženja te jačanje poduzetničkih znanja i vještina
AKTIVNOSTI	– Subvencioniranje savjetodavnih usluga za poduzetnike početnike, žene poduzetnice, mlade poduzetnike, osobe s invaliditetom te ostalih ranjivih skupina – Subvencioniranje programa obrazovanja i stručnih usavršavanja poduzetnika te cjeloživotnog učenja – Pomoć poduzetnicima kod prijave na natječaje EU – Subvencioniranje troškova kreditnog zaduženja – Suorganizacija poduzetničkih događanja – Osmišljavanje zajedničkih projekata za razvoj poduzetništva s ostalim općinama/gradovima Gorskog kotara
NOSITELJI	Grad Čabar, Udruženje obrtnika, Poduzetnici, LRA PINS d.o.o.
MJERA	1.1.2. UNAPREĐENJE PODUZETNIČKE ZONE
CILJ MJERE	Potaknuti moguće investitore da ulažu na području grada Čabra, te povećati zapošljavanje i poticanje daljnjeg rasta i razvoja kao smanjenje iseljavanja stanovništva

AKTIVNOSTI	– Razvoj i izgradnja postojećih zona – Priprema i tiskanje investicijskog vodiča – Oslobođanje od komunalne naknade i komunalnog doprinosa sukladno zakonskim ovlastima – Uređenje vlasničkih odnosa i otkup zemljišta – Izrada modela financiranja investicija kroz Javno privatno partnerstvo – BFC (Business friendly) certifikacija Grada
NOSITELJI	Grad Čabar, investitori

STRATEŠKI PRIORITET	1.2. RAZVOJ GLAVNIH GOSPODARSKIH DJELATNOSTI
MJERA	1.2.1 RAZVOJ POLJOPRIVREDNIH DJELATNOSTI
CILJ MJERE	Potaknuti lokalno stanovništvo da se bave poljoprivrednom proizvodnjom (stočarstvom i ratarstvom te uzgojem i preradom voća) u cilju dobivanja finalnih proizvoda za razvoj turizma i turističke ponude
AKTIVNOSTI	– Izrada plana i programa razvoja poljoprivrede, akvakulture – Rješavanje imovinsko pravnih odnosa zemljišta, okrupnjavanje zemljišta – Revitalizacija poljoprivrednog zemljišta – Davanje na korištenje poljoprivredna zemljišta u vlasništvu Grada i države – Poticanje razvoja ekološke proizvodnje – Poticanje unapređenja pčelinjih paša i programa za pčelare – Sufinanciranje poljoprivrednih projekata poduzetnicima – Razvoj malih prodajnih točaka/punktova na gospodarstvima – Edukacija poljoprivrednih gospodarstava – Pomoć pri prijavi na natječaje iz PRR 2014. – 2020.
NOSITELJI	Grad Čabar, Udruge proizvođača, Lag Gorski kotar, Pins d.o.o
MJERA	1.2.2 RAZVOJ ŠUMARSTVA I DRVNE INDUSTRIJE
CILJ MJERE	Jačanje konkurentnosti subjekata u šumarstvu i drvnoj industriji
AKTIVNOSTI	– Jačanje udruge privatnih šumovlasnika – Poticanje osnivanja lokalnog drvnog klastera – Edukacija poduzetnika u drvnoj industriji i šumarstvu – Sufinanciranje dokumentacije za razvojne projekte šumarstva i drvne industrije – Rješavanje imovinsko pravnih odnosa
NOSITELJI	Udruge, Šumarska savjetodavna služba, Tvrtke, obrti, LRA PINS d.o.o.
MJERA	1.2.3 RAZVOJ TURIZMA I DESTINACIJE GRADA ČABRA

CILJ MJERE	Unapređenje turističke ponude na području grada Čabra te pozicioniranje kao turističke destinacije kroz održivi turizam
AKTIVNOSTI	– Izrada akcijskog plana razvoja turizma – Promocija raznih oblika financiranja turističkih projekata – Poticanje promocijskih aktivnosti destinacije – Poticanje razvoja ruralnog turizma – Poticanje razvoja cikloturizma, izletničkog, planinarskog, robinzonskog i drugih oblika turizma – Povezivanje lova i ribolova – Izgradnja i obilježavanje pješačkih, planinarskih i izletničkih te poučnih staza i drugih rekreativnih programa i sadržaja – Osiguranje cjeloživotnog učenja za turističke djelatnike i privatne iznajmljivače – Projekti kreditiranja poduzetnika u turizmu, te razvoj novih i postojećih selektivnih oblika turizma – Turistička valorizacija prirodnih vrijednosti – Umrežavanje s ostalim dijelovima Gorskog kotara i šire – Održavanje raznih manifestacija, sajмова i sl. – Sufinanciranje projekata TZ Grada Čabra
NOSITELJI	Grad Čabar, TZ Grada Čabra

Tablica br. 35 – Strateški cilj 1: Razvoj malog i srednjeg gospodarstva; Izvor podataka: Strategija razvoja Grada Čabra 2015. - 2020.

- **Strateški cilj 2. - Poticanje društvenog standarda, jačanje zdravstvene i socijalne dimenzije kvalitete života**

STRATEŠKI CILJ 2. . POTICANJE DRUŠTVENOG STANDARDA, JAČANJE ZDRAVSTVENE I SOCIJALNE DIMENZIJE KVALITETE ŽIVOTA	
STRATEŠKI PRIORITET	2.1. RAZVOJ I UNAPREĐENJE DRUŠTVENOG STANDARDA GRADA ČABRA
MJERA	2.1.1 RAZVOJ KOMUNALNE I PROMETNE INFRASTRUKTURE
CILJ MJERE	Povećati kvalitetu života lokalnog stanovništva i omogućiti bolju prometnu povezanost
AKTIVNOSTI	– Izrada dokumentacije, Rekonstrukcija i/ili izgradnja lokalnih i šumskih cesta na području Grada – Unapređenje kvalitete i sigurnosti cesta na području Grada – Izrada projektne i studijske dokumentacije prometne i komunalne infrastrukture – Rekonstrukcija postojeće i izgradnja nove vodoopskrbne i kanalizacijske mreže – Ugradnja ekološki prihvatljive javne rasvjete
NOSITELJI	Grad Čabar, Komunalno poduzeće, PGŽ, Hrvatske ceste
MJERA	2.1.2 RAZVOJ DRUŠTVENE I SPORTSKE INFRASTRUKTURE

CILJ MJERE	Povećati kvalitetu života lokalnog stanovništva, poboljšati i razviti te unaprijediti društvenu infrastrukturu
AKTIVNOSTI	– Izgradnja i opremanje dječjeg vrtića – Priprema dokumentacije te izgradnja i opremanje dječjih igrališta – Izgradnja, rekonstrukcija i/ili uređenje parkova, trgova, šetnica, groblja itd. – Obnavljanje postojećih te izgradnja novih objekata za sport i rekreaciju – Održavanje postojećih i osmišljavanje novih sportsko-rekreativnih sadržaja – Sufinanciranje projekata u sportu – Izgradnja i/ili rekonstrukcija te opremanje DVD i planinarskih domova – Razvoj i postavljanje optičke infrastrukture (e-županija), povezanost putem interneta i optičke mreže
NOSITELJI	Grad Čabar, TZO Čabar, Udruge, PGŽ

STRATEŠKI PRIORITET	2.2 UNAPREĐENJE KULTURNOG I SOCIJALNOG ŽIVOTA
MJERA	2.2.1. POBOLJŠANJE KVALITETE KULTURNOG ŽIVOTA
CILJ MJERE	Razviti i poboljšati društveni razvoj što će doprinijeti boljoj povezanosti područja, ali i poboljšati kvalitetu kulturnog života Grada Čabra
AKTIVNOSTI	– Uređenje, izgradnja i/ili rekonstrukcija te opremanje društvenih, kulturnih, planinarskih, vatrogasnih, lovačkih domova i spremišta – Jačanje civilnog sektora sufinanciranjem rada Udruga te poticanje osnivanja udruge umirovljenika i udruge mladih – Organiziranje edukativnih seminara i radionica u cilju osamostaljenja rada civilnog sektora – Poticanje i promidžba volonterstva i međugeneracijske solidarnosti – Sanacija, obnova, rekonstrukcija kulturno-povijesnih objekata, građevina, muzeja – Promicanje nematerijalne i materijalne kulturne baštine – Stavljanje kulturno povijesnih resursa u gospodarsku i turističku funkciju – Osmišljavanje novih programa i projekata u kulturi
NOSITELJI	Grad Čabar, TZO Čabar, Udruge, Komunalno poduzeće, Škole
MJERA	2.2.2. UNAPREĐENJE SOCIJALNE KVALITETE ŽIVOTA
CILJ MJERE	Smanjiti socijalne razlike i unaprijediti kvalitetu života lokalnog stanovništva provodeći socijalni program. Brinuti o starijim i nemoćnim osobama te mladima i ostalim marginalnim skupinama. Poticati obrazovanje i natalitet u svrhu sprečavanja daljnjih migracija i depopulacije
AKTIVNOSTI	– Provođenje programa „Pomoć u kući“

	– Osiguranje uvjeta za promicanje ideje neovisnog stanovanja /življenja različitih osjetljivih skupina – Izgradnja i/ili rekonstrukcija Doma za starije i nemoćne osobe – Ojačati pomoć invalidima i hendikepiranima te starijim osobama – Socijalne stipendije za učenike i studente – Sufinanciranje troškova prijevoza od mjesta stanovanja do sjedišta škole i natrag za djecu iz obitelji s troje i više djece te za djecu s poteškoćama u razvoju – Sufinanciranje troškova prehrane učenika osnovnih škola – Sufinanciranje troškova nabave udžbenika učenicima osnovnih i srednjih škola – Sufinanciranje troškova smještaja djece u dječji vrtić – Jednokratna novčana pomoć svakom novorođenom djetetu sa prebivalištem na području Grada – Sufinanciranje izrade projekata za Europski socijalni fond
NOSITELJI	Grad Čabar, PGŽ

Tablica br. 36 – Strateški cilj 2: Poticanje društvenog standarda, jačanje zdravstvene i socijalne dimenzije kvalitete života; Izvor podataka: Strategija razvoja Grada Čabra 2015. - 2020.

– **Strateški cilj 3. - Zaštita i očuvanje okoliša**

STRATEŠKI CILJ 3. ZAŠTITA I OČUVANJE OKOLIŠA	
STRATEŠKI PRIORITET	3.1. ZAŠTITA I OČUVANJE OKOLIŠA TE PRIRODNIH RESURSA
MJERA	3.1.1. UNAPREĐENJE I VREDNOVANJE PRIRODNE BAŠTINE
CILJ MJERE	Povećati svijest o očuvanju prirodnih resursa kao potencijala za razvoj Grada te isti održati i zaštititi s ciljem održivog razvoja u gospodarskom i turističkom smislu
AKTIVNOSTI	– Edukacija stanovništva i podizanje svijesti o potrebi i važnosti prirodne baštine – Postavljanje natpisa sa informacijama o zaštiti i očuvanju okoliša te izrada vodiča – - Provođenje plana gospodarenja šumskih plodovima
NOSITELJI	Grad Čabar, Udruge, Turistička zajednica , Škola, PGŽ
MJERA	3.1.2. SMANJENJE BROJA DIVLJIH ODLAGALIŠTA OTPADA
CILJ MJERE	Povećati svijest stanovnika o čišćenju i sanaciji divljih odlagališta otpada te povećati kvalitetu svijesti stanovnika kroz očuvanje i zaštitu okoliša, prevenciju onečišćenja i unapređenja kvalitete života
AKTIVNOSTI	– Organiziranje selektivnog prikupljanja otpada – Sanacija i/ili rekonstrukcija postojećih odlagališta otpada – Smanjenje broja divljih odlagališta

	– Organiziranje akcija čišćenja i sanacije okoliša
NOSITELJI	Komunalno društvo, Grad Čabar, PGŽ, Javna ustanova Prirode
MJERA	3.1.3. KORIŠTENJE OBNOVNJIVIH IZVORA ENERGIJE
CILJ MJERE	Koristiti solarnu energiju te poticati izgradnju fotonaponskih sustava, a biomasu koristiti u sustavima za grijanje kao i ostalim obnovljivim izvorima te postići ekološke standarde energetske učinkovitosti Grada Čabra
AKTIVNOSTI	– Izrada strategije korištenja obnovljivih izvora energije – Sufinanciranje projekata obnovljivih izvora – Edukacija stanovništva o obnovljivim izvorima energije i energetskej efikasnosti
NOSITELJI	Komunalno društvo, Grad Čabar, PGŽ

Tablica br. 37. – Strateški cilj 3: Zaštita i očuvanje okoliša; Izvor podataka: Strategija razvoja Grada Čabra 2015. - 2020.

Osim navedenih strateških ciljeva, prioriteta i aktivnosti vezane uz razvoj Grada Čabra su:

- U izvještajnom razdoblju (2020. – 2024.) provest će se novi popis stanovništva (očekivano 2021. godine) i prema dobivenim podacima nužno je izvršiti demografsku stručnu podlogu;
- Izrada prostorne dokumentacije od prioritetnog značaja za razvoj gospodarskih i turističkih zona – izrada UPU-a gospodarskih zona, građevinskih područja proizvodne namjene, zona turističko-ugostiteljske namjene, te Prostornog plana područja posebnih obilježja za zaštićeno područje prirodne baštine i kulturno-povijesnog naslijeđa za dolinu Kupe.
- Zbog proteka duljeg razdoblja od posljednjih izmjena i dopuna, treba razmotriti mogućnost novih izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Grada Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09, 19/13, SN Grada Čabra 04/17).

V. POPIS TABLICA I KARTOGRAFSKIH PRILOGA

TABLICE:

Tablica br. 1 – Broj stanovnika i indeks kretanja stanovnika po naseljima od 1991. – 2011. godine; Izvor podataka: PPUG Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09, SN Grada Čabra 19/13, 04/17), Državni zavod za statistiku 2011	10
Tablica br. 2 – Mehaničko i prirodno kretanje stanovništva u Republici Hrvatskoj, Primorsko-goranskoj županiji, Gorskom kotaru i Gradu Čabru u međupopisnim razdobljima 1991.-2001. i 2001.-2011. (Izvor: Strategija razvoja Grada Čabra 2015.-2020)	12
Tablica br. 3 – Pokazatelji starosti stanovništva u 2001. i 2011. Godini (Izvor: Strategija razvoja Grada Čabra 2015.-2020.)	12
Tablica br. 4 – Dobna struktura stanovništva Republike Hrvatske, Primorsko-goranske županije, Gorskog kotara i Grada Čabra prema Popisu stanovništva 2011. (Izvor: Strategija razvoja Grada Čabra 2015.-2020.)	13
Tablica br. 5 – Obrazovna struktura stanovništva Republike Hrvatske, Primorsko-goranske županije, Gorskog kotara i Grada Čabra starog 15 i više godina u 2011. Godini (Izvor: Strategija razvoja Grada Čabra 2015.-2020.)	13
Tablica br. 6 – Broj kućanstava prema broju članova prema popisu stanovništva 2011. godine; (Izvor podataka: PPUG Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09, SN Grada Čabra 19/13, 04/17), Državni zavod za statistiku)	14
Tablica br. 7 – Prostorni pokazatelji Grada Čabra u odnosu na Primorsko-goransku županiju; Izvor podataka: PPU PGŽ (SN PGŽ 32/13, 41/18, 04/19-pročišćeni tekst)	22
Tablica br. 8 – Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina; Izvor: PPUG Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09 i SN G Čabra 19/13, 04/17)	24
Tablica br. 9 – Zaštićene cjeline; Izvor: PPUG Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09 i SN G Čabra 19/13, 04/17)	25
Tablica br. 10 – Površine naselja, broj stanovnika i gustoća naseljenosti; Izvor podataka: PPUG Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09 i SN G Čabra 19/13, 04/17)	27
Tablica br. 11 – Površine naselja, broj stanovnika i gustoća naseljenosti; Izvor podataka: PPUG Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09 i SN G Čabra 19/13, 04/17), Državni zavod za statistiku 2011.	28
Tablica br. 12 – Površine građevinskog područja naselja; Izvor podataka: PPUG Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09 i SN G Čabra 19/13, 04/17).	29
Tablica br. 13 – Površine građevinskog područja naselja; Izvor podataka: PPUG Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09 i SN Grada Čabra 19/13, 04/17).	31
Tablica br. 14 – Građevinsko područje izvan naselja za izdvojene namjene; Izvor podataka: PPUG Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09 i SN Grada Čabra 19/13, 04/17), PPU PGŽ (SN PGŽ 32/13, 41/18, 04/19-pročišćeni tekst)	32
Tablica br. 15 – Broj trgovačkih društava i broj obrta; Izvor podataka: Strategija razvoja Grada Čabra 2015. - 2020. (Priredili autori na osnovi kumulativnih godišnjih	34

financijskih izvještaja FINA-e.)

Tablica br. 16 – Broj zaposlenih u trgovačkim društvima; Izvor podataka: Strategija razvoja Grada Čabra 2015. - 2020. (Priredili autori na osnovi kumulativnih godišnjih financijskih izvještaja FINA-e.) 35

Tablica br. 17 – Broj zaposlenih¹⁵, broj nezaposlenih¹⁶, ekonomski aktivno stanovništvo¹⁷, stopa aktivnosti, stopa nezaposlenosti i udio zaposlenog u ukupnom stanovništvu u Gradu Čabru i ostalim usporednim teritorijalnim jedinicama 2009. i 2014. Godine; Izvor podataka: Strategija razvoja Grada Čabra za razdoblje 2015. do 2020. 36

Tablica br. 18 – Županijske i lokalne ceste na području Grada Čabra; Izvor podataka: Županijska uprava za ceste Primorsko-goranske županije 45

Tablica br. 19 – Evidencija komunalne infrastrukture – nerazvrstane ceste; Izvor podataka: Službene stranice Grada Čabra 46

Tablica br. 20 i br. 21 – Lokalni vodovodi na području Grada Čabra; Izvor podataka: PPUG Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09 i SN G Čabra 19/13, 04/17). 56

Tablica br. 22 – Sustavi javne odvodnje (SJO) na području Grada Čabra; Izvor podataka: PPUG Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09 i SN G Čabra 19/13, 04/17), 57

Tablica br. 23 – Ciljevi i mjere gospodarenja otpadom Grada Čabra; Izvor podataka: „Nacrt plana gospodarenja otpadom za razdoblje od 2017. do 2022.“ 61

Tablica br. 24 – Ciljevi i mjere gospodarenja otpadom Grada Čabra; Izvor podataka: „Nacrt plana gospodarenja otpadom za razdoblje od 2017. do 2022.“ 62

Tablica br. 25 – Količine ukupno prikupljenog biorazgradivog otpada na području Grada Čabra u razdoblju od 2015. do 2017. godine; Izvor podataka: „Nacrt plana gospodarenja otpadom za razdoblje od 2017. do 2022.“ 63

Tablica br. 26 – Količine ukupno prikupljenog otpadnog papira, plastike i stakla na području Grada Čabra u razdoblju od 2015. do 2017. godine; Izvor podataka: „Nacrt plana gospodarenja otpadom za razdoblje od 2017. do 2022.“ 63

Tablica br. 27 – Količine problematičnog otpada na području Grada Čabra u razdoblju od 2015. do 2017. godine; Izvor podataka: „Nacrt plana gospodarenja otpadom za razdoblje od 2017. do 2022.“ 64

Tablica br. 28 – Sustavi javne odvodnje (SJO) na području Grada Čabra; Izvor podataka: PPUG Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09 i SN G Čabra 19/13, 04/17) 76

Tablica br. 29. – Kulturno-povijesno naslijeđe Grada Čabra - zbirni prikaz -; Izvor podataka: PPUG Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09 i SN Grada Čabra 19/13, 04/17) 86

Tablica br. 30. – Prostorni planovi županije na snazi 31.12.2018. godine; Izvor podataka: Javna ustanova Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije – Registar prostornih planova 90

Tablica br. 31. – Prostorni planovi Grada na snazi 12.2020. godine; Izvor podataka: Javna ustanova Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije – Registar prostornih planova 91

Tablica br. 32. – Provedbeni dokumenti prostornog uređenja i gradnje; Izvor podataka: Primorsko-goranska županija, Upravni odjel za prostorno uređenje, 92

graditeljstvo i zaštitu okoliša, Ispostava Delnice, klasa: 053-02/21-02/1 od 11. siječnja 2021. godine

Tablica br. 33 – SWOT Analiza snaga i slabosti kao unutarnjih čimbenika koji ukazuju na prijetnje razvoju Grada; Izvor podataka: Strategija razvoja Grada Čabra 2015.- 2020.	95
Tablica br. 34 – SWOT Analiza prilika/mogućnosti i prijetnji kao vanjskih čimbenika koji ukazuju na prijetnje razvoju Grada; Izvor podataka: Strategija razvoja Grada Čabra 2015.- 2020.	96
Tablica br. 35 – Strateški cilj 1: Razvoj malog i srednjeg gospodarstva; Izvor podataka: Strategija razvoja Grada Čabra 2015. - 2020.	100
Tablica br. 36 – Strateški cilj 2: Poticanje društvenog standarda, jačanje zdravstvene i socijalne dimenzije kvalitete života; Izvor podataka: Strategija razvoja Grada Čabra 2015. - 2020	102
Tablica br. 37. – Strateški cilj 3: Zaštita i očuvanje okoliša; Izvor podataka: Strategija razvoja Grada Čabra 2015. - 2020.	104

KARTOGRAMI:

Kartografski prikaz br. 1 – Položaj Grada Čabra u Primorsko-goranskoj županiji; Izvor: PPPGŽ (SN 32/13, 07/17, 41/18) Kartogram 1 Teritorijalno politički ustroj; Izrada: Jurcon projekt d.o.o.	20
Kartografski prikaz br. 2 – k.p. br.1.Korištenje i namjena površina, Površine za razvoj i uređenje; Izvor: PPUG Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09 i SN Grada Čabra 19/13, 04/17)	23

GRAFIKONI:

Grafikon br.1. Ukupna godišnja i satna potrošnja prirodnog plina za toplinske potrebe u kućanstvima Grada Čabra do 2020.; Izvor podataka: PPUG Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09 i SN G Čabra 19/13, 04/17.)	54
--	----

VI. IZVORI PODATAKA

- Strategija regionalnog razvoja RH do 2020. godine;
- Strategija prostornog razvoja RH (NN 106/17);
- Državni plan prostornog razvoja (NN 39/18);
- Program ruralnog razvoja RH za razdoblje 2014. do 2020. godine;
- Strategija razvoja grada Čabra 2015.-2020 (Službene stranice Grada Čabra);
- Zakonom o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19);
- Prostorni plan Primorsko-goranske županije (SN 32/13, 07/17, 41/18);
- Prostorni plan uređenja Grada Čabra (SN PGŽ 25/03, 17/09, SN Grada Čabra 19/13, 04/17);
- Pravilnik o sadržaju i obveznim pokazateljima Izvješća o stanju u prostoru (NN 48/14, 19/15);
- Izvješće o stanju u prostoru grada Čabra (od 01.02.2002. do 31.12.2005. godine) (SN PGŽ 12/2006);
- Zakon o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13, 110/15);
- Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2011. godine;;
- Zakonon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 147/14, 123/17 i 118/18);
- Uredba o indeksu razvijenosti (NN 131/2017);
- Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (Narodne novine, br. 132/17);
- Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije;
- UO za turizam, poduzetništvo i ruralni razvoj);
- HRVATSKE CESTE d.o.o.;
- ŽUPANIJSKA UPRAVA ZA CESTE PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE;
- GRAD ČABAR – Službene stranice – Evidencija komunalne infrastrukture – nerazvrstane ceste;
- Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske od 2017. do 2030. godine (NN 84/17);
- Strategija razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj. Posljednju, za razdoblje od 2012. do 2015. Godine;
- K. D. ČABRANKA d.o.o.;
- Plan gospodarenja otpadom RH za razdoblje od 2017. do 2022 (NN 3/17);
- Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17, 14/19, 98/19);
- Plan gospodarenja otpadom Primorsko-goranske županije za razdoblje 2007. do 2015. (SN PGŽ 17/07);
- Nacrt plana gospodarenja otpadom za razdoblje od 2017. do 2022. Godine – Grad Čabar;
- Izvješće Grada Čabra o provedbi Plana gospodarenja otpadom za 2020. godinu;
- Komunalno trgovačko društvo Čabar d.o.o.;
- Zakon o vodama (»Narodne novine« broj 153/09, 63/11, 130/11, 56/13 i 14/14);
- Odluka o zaštititi izvorišta na području Gorskog Kotara (SN PGŽ 8/14);

-
- Pravilnik o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta (»Narodne novine« broj 66/11, 47/13);
 - Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 78/15, 12/18, 118/18);
 - Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19);
 - Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15, 44/17, 90/18);
 - Strategija i akcijski plan zaštite prirode RH od 2017. – 2025. godine (NN 72/17);
 - Uredba o proglašenju ekološke mreže (NN 109/17);
 - Uredba o ekološkoj mreži (NN 124/13);
 - Uredba o izmjenama Uredbe o ekološkoj mreži (NN 105/15);
 - Procjena ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara te okoliša od katastrofa i velikih nesreća na području Grada Čabra (Službene stranice Grada Čabra);
 - Plan zaštite i spašavanja za Grad Čabar (Službene stranice Grada Čabra);
 - Plan civilne zaštite za Grad Čabar (Službene stranice Grada Čabra);